

MATIĆA

Ramska večer u Zagrebu

Ravnateljica HMI-a posjetila SAD

Ogulinški festival bajki

Ante Laušić: "Venezuela i Hrvati"

ISSN 1330-2140

“kaj bu sutra”, osim kada treba povezati blagdane u one “duge”, a za to je mjesec lipanj najbolji. Tri državna blagdana tako su se fino posložila da zajedno s vikendima i još kojim danom godišnjeg daju odličnu prigodu za veoma dugi vikend. Naravno da je to opasni udar na budžet, pogotovo obiteljski, ali zato su tu kartice, minusi, posudbe itd. Živeći toliko dugo u Australiji, pomalo tek učim i privikavam se na ovaj sustav “dobroga života”. No, ako ćemo pošteno, možda ima u tome besmisla i dosta smisla. Barem za one koji si to mogu priuštiti. A oni koji ne mogu uvijek imaju “zagrebačko more” Jarun i Bunde, zatim Savu, Dravu, Dunav, jezera i potoke diljem Lijepe Naše.

Inače, politička tema mjeseca svakako je bio izbor novog čelnika SDP-a Zorana Milanovića, a za Hrvate izvan Hrvatske posebno njegova izjava o ukidanju glasanja dijaspori, uključujući i Hrvate u BiH. No, ta njegova želja nije naišla na odobravanje, pa čak ni u njegovoj stranci, a trebalo bi mijenjati i Ustav. Dakle, ostaje to za neka buduća vremena.

Za nas u HMI-u ovo je najaktivnije doba godine s mnogim programima koji su krenuli ili za koji dan kreću. Ravnateljica HMI-a Katarina Fučak višednevno je boravila među Hrvatima New Yorka i Chicaga, a u obilazak Hrvatske u našem aranžmanu dolazi nam i nekoliko organiziranih skupina. Od 24. do 30. lipnja u Zagrebu i okolici održava se prvo svjetsko nogometno prvenstvo hrvatskih klubova iz dijaspori, koje organizira Hrvatski nogometni savez u suradnji s HMI-om i MVPEI-m, pod visokim pokroviteljstvom Hrvatskog sabora. Više o tom povijesnom događaju možete čitati u ovom broju Maticе. Zahvaljujući inicijativi i upornosti legende HNS-a g. Ante Pavlovića koji je desetljećima radio na povezivanju iseljene i domovinske Hrvatske putem nogometa i u onim, olovnim vremenima, kad je to bilo najteže, ostvario se i ovaj projekt. Vrijednost turnira je i u tome što će se pokazati talentirani igrači hrvatskog podrijetla, pa se možda nastavi tradicija Šimunića, Skoke, Didulice, Viduke i ostalih u kockastim dresovima.

I na kraju, kao i uvijek nekoliko riječi zahvale vama koji nam se javljate. Iz tih javljanja posebno izdvajam ono vjerojatno našega najstarijeg čitatelja, 91-godišnjeg inženjera iz Mendoze u Argentini g. Josipa Crnka. Hvala vam svima, jer te vaše riječi daju smisao našem radu.

P.S. Pred sam odlazak časopisa u tisak primili smo tužnu vijest da je preminuo Boris Maruna, hrvatski intelektualac, pjesnik, bivši emigrant, veleposlanik RH u Chileu, a prije toga i ravnatelj HMI. Izražavam sućut njegovoj obitelji i rodbini, a u idućem broju objavit ćemo prilog o izuzetno zanimljivom životu i radu g. Marune.

Urednik

Croatia is already abuzz with activity like in a bee's nest. Huge tourist boats, mega yachts, packed roadways, a Babel of languages, a rainbow of colours and sounds, all of this portends another wild peak tourism season, even though meteorologists are forecasting a short-lived summer, as they say that autumn might start as early as in August. But we are a people that proverbially does not worry much about what the morrow will bring, except when linking days off into long weekends, for which the month of June is best. Three national holidays fell together so neatly that together with the weekend and the odd day off they provided an excellent opportunity for a very long weekend. Of course this hits the budget hard, especially the family budget, but that is what credit cards, overdrafts and loans are for. Having lived for so long in Australia, I am learning very slowly and adapting to this system of the “good life”. But, giving it a fair appraisal, perhaps there is some wisdom in this folly. At least for those who can afford it. And for those who cannot there is always the “Sea of Zagreb” on Jarun and Bunde, and then the Sava, Drava and Danube Rivers and the many creeks across our Beautiful Homeland.

Otherwise, the political topic of the month was without a doubt the election of a new leader of the Social Democrat Party, Zoran Milanović, and for Croatians living abroad in particular his statement concerning the revocation of voting in the Croatian Diaspora, including Croatians in Bosnia & Herzegovina. But his wish has not fallen upon approving ears, even in his own party, and there would have to be a Constitutional amendment. And so – the issue remains for some future time.

For us here at the CHF this is the most active part of the year with numerous programs that have either been launched or will kick off in a couple of days. CHF Director Katarina Fučak spent several days with the Croatians of New York and Chicago, while several organised groups are coming for a CHF-organised tour of Croatia. From June 24 to 30 Zagreb will host the first World Football (Soccer) Championship of Croatian clubs from the communities abroad, organised by the Croatian Football Federation (CFC) in collaboration with the CHF and the Ministry of Foreign Affairs and European Integration, and under the high patronage of Croatian Parliament. Read more about this historic event in this issue of *Matica* magazine. Thanks to the initiative and persistence of CFC legend Ante Pavlović, who has spent decades linking emigrant and homeland Croatia through football, even in those leaden times, when it was hardest, this project too has come to light. The value of the tournament is also in that it will showcase talented players of Croatian extraction, and perhaps there will be a continuation of the tradition of the likes of Šimunić, Skoko, Didulica, Viduka and others wearing the chequered jersey.

And in closing, as always, a few words of thanks to those of you writing to us. Among these I would like to mention especially that of likely our eldest reader, 91-year-old engineer Josip Crnko of Mendoza, Argentina. Thanks to you all, because your words give meaning to our work. The Editor

P.S. Just before going to print we received sad news about death of Croatian intellectual, poet, former emigrant, ambassador of Croatia in Chile and before that the Director of Croatian Heritage Foundation Boris Maruna. We offer our condolences to his family and relatives in the next issue of *Matica* there will be

be a contribution about the exceptionally interesting life of Mr. Maruna.

The Editor

Mjesečna revija HRVATSKE MATICE ISELJENIKA /
Monthly magazine of the
CROATIAN HERITAGE FOUNDATION

GODIŠTE / VOLUME LVIII

Broj / No. 6/2007.

RAVNATELJICA HMI / DIRECTOR CHF
Katarina Fuček

GLAVNI UREDNIK / CHIEF EDITOR
Nenad Zakarija

IZVRŠNI UREDNIK / EXECUTIVE EDITOR
Hrvoje Salopek

MARKETING
Ivana Rora

LEKTOR / LANGUAGE EDITOR
Tomislav Salopek

UREDNIŠTVO / EDITORIAL STAFF
Željka Lešić, Vesna Kukavica

TAJNICA / SECRETARY
Snježana Radoš

DIZAJN I PRIPREMA / LAYOUT & DESIGN
Krunoslav Vilček

TISAK / PRINT: Vjesnik, Zagreb

SADRŽAJ

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

- 4 Ravnateljica HMI-a posjetila Hrvate u New Yorku i Chicagu
- 6 U Padovi osnovana *Hrvatska zajednica u Venetu*
- 7 In memoriam Boris Maruna
- 8 U Nijemcima održana manifestacija *Divan je kičeni Srijem*
- 10 Predstavljena knjiga Ante Laušića "Venezuela i Hrvati"
- 12 Dani Hrvata iz Crne Gore u Dubrovniku
- 13 Nenad Bach predstavio svoj *Hrvatski svjetski kalendar*

DOMOVINA

- 16 Mala brodogradnja u usponu
- 17 Otvoren Muzej *Narona* u Vidu pokraj Metkovića
- 18 Smotra folkloru u Metkoviću
- 19 Tamburaški koncert u Lisinskom *Šokačka rapsodija*
- 23 Škola dječjeg stvaralaštva *Novigradsko proljeće*
- 30 Povodom stote obljetnice HNK Osijek
- 32 Australiska donacija Knjižnici u Osijeku
- 34 Održan Ogulinski festival bajki
- 64 Aktualnosti iz hrvatskog nogometa

SVIJET

- 42 Proslavljena 60. obljetnica Hrvatske škole u Santovu (Mađarska)
- 44 Dječja književnica Sanja Pilić među Hrvatima u Subotici
- 46 HKM Liege: Oproštaj od patera Rogine i časnih sestara
- 50 Vijesti iz HBZ-a: Odlični rezultati rasta i razvoja
- 51 Iz povijesti hrvatskog iseljeničtva: Tragičan put u Ameriku

- 52 In memoriam Ernesto Livacic Gazzano
- 54 Proslavljena 40. obljetnica misije u Münsteru

AKTUALNO / ZANIMLJIVO

- 20 Hrvatski identitet – između bogatstva i krize
- 24 U Lisinskom održana *Ramska večer*
- 27 Smotra hrvatskog folkloru u Maglaju
- 28 Don Anto Jelić o otkazanom koncertu u Sarajevu
- 36 Predstavljena knjiga *Prikrivena grobišta Hrvata u Sloveniji*
- 37 Zahvale australskim Hrvatima Zaklade za istinu o Domovinskom ratu
- 38 Barcelona: Izložba o hrvatskom pomorstvu
- 41 Tradicionalno hodočašće srijemskih Hrvata u Mariju Bistricu
- 48 Inovator Darko Špelić izumio ekološki osvježivač zraka
- 55 Blagoslovljena nova crkva u Pločama
- 56 Razgovor: Mons. Vladimir Stanković (3)
- 58 Predstavljamo knjigu Pavla Račića *Ličani*
- 65 Uoči Hrvatskog iseljeničkog nogometnog prvenstva

STALNE RUBRIKE

- 14, 29 Vijesti HR – gospodarstvo, politika...
- 22, 33 Vijesti HR – kultura, zanimljivosti...
- 26, 45 Vijesti BiH
- 40, 43 Manjinske vijesti
- 49, 53 Iseljeničke vijesti
- 59 Nove knjige
- 60 Glazba+
- 62 CRORAMNA
- 65 Športske vijesti

KOLUMNJE

- 45 Govorimo hrvatski (Sanja Vulić)

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matiss.hr Web: www.matiss.hr

GODIŠNJA PRETPLATA / ANNUAL SUBSCRIPTION

(zračnom poštom / airmail)
SAD / USA 60 USD, Kanada / Canada 65 CAD,
Australija / Australia 80 AUD,
Novi Zeland / New Zealand 60 USD,
Južna Afrika / South Africa 60 USD,
Južna Amerika / South America 60 USD
(običnom poštom / regular mail)
Europa / Europe 25 EUR, Hrvatska / Croatia 100 kn

DEVIZNI RAČUN BROJ /

FOREIGN CURRENCY ACCOUNT:
Acc. No. 702000-VAL-9100000-132344-273
Privredna banka Zagreb, Račkog 6

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA /

DOMESTIC CURRENCY ACCOUNT (IN KUNA):
Acc. No. 2390001-1100021305
Hrvatska poštanska banka

MATICA - most hrvatskoga zajedništva

Želite li primati MATICU kao dar koji će stizati na Vašu kućnu adresu? Jedino što trebate učiniti jest poslati nam popunjenu narudžbenicu i uplatiti na naš račun odgovarajući novčani iznos koji pokriva troškove slanja. MATICA će potom svaki mjesec stizati u Vaš dom. Naručite, čitajte i preporučite MATICU Vašoj rodbini i prijateljima, kako biste aktivno sudjelovali u ostvarenju MATIČINE misije: biti čvrsti most između Hrvatske i Hrvata diljem svijeta.

Ime i prezime / Name and surname

Adresa / Address

Grad / City

Država / State

Pošt. broj / Zip Code

Tel.

Fax.

E-mail

Datum / Date

Dragocjeni susreti s američkim Hrvatima

Ravnateljica Hrvatske matice iseljenika boravila je od 21. do 27. svibnja u posjetu hrvatskim zajednicama u New Yorku i Chicagu

U posjetu kod vlač. Zubovića u Astoriji (New York)

Sastanak u hrvatskoj župi na Manhattanu

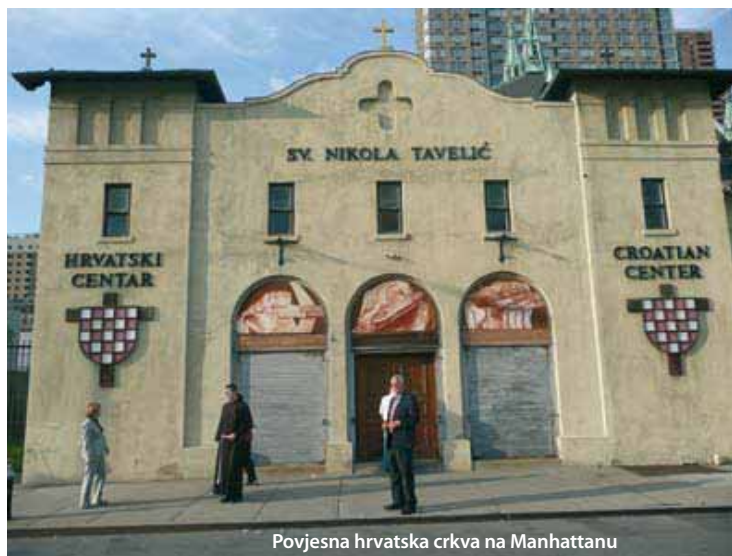
SUSRETI U NEW YORKU

Prigodom posjeta New Yorku nazočila je i 5. dobrotvornom golfskom turniru koji je 21. svibnja na terenima North Hills Country Cluba organizirala Hrvatsko-američka golfska zaklada. Zaklada je od prihoda s dosadašnjih turnira već donirala pedeset tisuća dolara Hrvatskom centru za razminiranje u ožujku ove godine. Ravnateljica Katarina Fuček je 22. svibnja posjetila i Hrvatsku katoličku župu sv. Ćirila i Metoda na Manhattanu koja ondje okuplja naše iseljenike od 1903. Na čelu župe danas je fra Stipe Renić koji će uskoro, kako je dogovoreno, posjetiti HMI. Astorijsku Hrvatsku katoličku misiju bl. Ivana Merza i njezina voditelja don Roberta Zubovića ravnateljica je posjetila 23. svibnja. Misija djeluje od 1971. godine, a pri njoj djeluje i Hrvatska škola. Festival mladih ta misija organizira već petu godinu zaredom, a pedesetak mladih uključeno je u folklornu grupu "Hrvatska ruža". Misija izdaje i dvomjesečnik *Hrvatski korijen*. Generalni konzul Petar Ljubičić, koji je nazočio svim susretima, u čast gošće iz domovine organizirao je u Istra klubu večeru u s predstavnicima hrvatskih udruga i poslovnim ljudima hrvatsko-ga podrijetla.

SASTANAK S PREDSTAVNICIMA HRVATA U CHICAGU

U Hrvatskom kulturnom centru u Chicagu 25. svibnja ravnateljica HMI-a Katarine Fuček sastala se s predstavnicima društava, udruga, hrvatskih dopunskih škola i s ocima franjevcima tamošnje hrvatske zajednice. Svrha je susreta s predstavnicima hrvatske zajednice bila upoznati ih s programima i projektima HMI-a, a također i od njih čuti prijedloge, sugestije i potrebe zajednice za poboljšanjem postojećih ili novim projektima. Ravnateljica HMI-a kratko

je prikazala sve postojeće projekte HMI-a u kojima je i hrvatska zajednica Chicaga aktivni sudionik. Međusobna suradnja godinama je vrlo uspješna, što se posebno očituje u projektu "Hrvatski dani za djecu, mladež, učitelje i roditelje", koji je održan četiri godine zaredom. Potreba i želja zajednice da se očuvaju tradicijske vrijednosti putem jezika, folklora i običaja traže aktivno sudjelovanje predstavnika hrvatskih institucija u stvaranju programa, kako za djecu osnovne škole, tako i za mlade srednjoškolske dobi. Ravnateljica Fuček upoznata je s ovim primjedbama i očekivanjima, kao i sa značenjem projekta te je obećala nastavak Hrvatskih dana..., kao i intenzivniji rad na programima hrvatskih dopunskih škola. Pokazano je veliko

Povijesna hrvatska crkva na Manhattanu

Pripremili: **Diana Šimurina-Šoufek i Hrvoje Salopek**

Dobrotvorna večer hrvatsko-američke golfske zaklade

zanimanje za čuvanje publikacija objavljenih izvan Hrvatske u institucijama u RH, prijevoda hrvatskih pisaca na druge jezike, a i potreba da se sve važno zabilježi, snimi i tako ostane sačuvano za mlađe naraštaje.

Sastanku je prisustvovao prof. Stjepan Šešelj, gosti iz Kanade, a prof. dr. Vinko Grubišić, voditelj Katedre za hrvatski jezik i kulturu Sveučilišta Waterloo u raspravi je sudjelovao svojim prijedlozima i primjedbama temeljenima na dugogodišnjem iskustvu.

VEČER ISELJENIČKE LIRIKE

Ravnateljica HMI-a Katarina Fuček boravila je u Chicagu kao gošća 7. Večeri hrvatske iseljeničke lirike, 26. i 27. svibnja. Program 7. večeri hrvatske iseljeničke lirike, koju svake godine u drugom gradu SAD-a i Kanade organizira voditeljica Pjesničke udruge hrvatske iseljeničke lirike HKM-a bl. Ivana Merza Astoria, NY, Nada Pupačić, ugostio je Hrvatski etnički institut i hrvatsku župu sv. Jeronima. Gosti 7. večeri bili su, uz ravnateljicu HMI-a i prof. Stjepan Šešelj, nakladnik *Hrvatskog slova* i recenzent Večeri, prof. dr. Vinko Grubišić, voditelj Katedre za hrvatski jezik i kulturu Sveučilišta Waterloo, Ontario, Kanada.

Za sve sudionike, njih oko 70 (članova folklorne grupe "Hrvatski plamen" iz New Yorka, pjesnike, goste) 26. svibnja organizirano je primanje u prostorijama GK RH u Chicagu, gdje ih je pozdravila gk M. Matković. Poslije podne je u Hrvatskom etničkom institutu predstavljena šesta zbirka pjesama VHIL (večeri hrvatske iseljeničke lirike) koju je, za recenzenta Igora Zidića, predstavio prof. dr. V. Grubišić. Pjesnici, sudionici prošlogodišnjih 6. Večeri pročitali su po jednu pjesmu po izboru. Prisutne je pozdravio kustos Hrvatske franjevačke kustodije sv. obitelji fra Marko Puljić, ravnatelj Hrvatskog etničkog instituta i voditelj programa fra Ljubo Krasić, gk M. Matković, te gošća Večeri - ravnateljica HMI-a Katarina Fuček. Nakon programa održan je

Večer iseljeničke lirike u Hrvatskom etničkom institutu u Chicagu

Susret s predstavnicima hrvatskih udruga u Chicagu

domjenak za sve goste, a potom godišnji sabor pjesničke udruge. Nakon svečane sv. mise u župi sv. Jeronima, koju je vodio fra Jožo Grbeš, 27. svibnja, održano je predstavljanje osam pjesnika 7. Večeri. Pjesme je predstavio recenzent prof. Stjepan Šešelj, uz pozdravni govor prof. V. Grubišića, a goste je pozdravila gk M. Matković. Ovogodišnja gošća Večeri bila je pjesnikinja Marija Fumić iz Chicaga. Program pjesničkih večeri pratile su folklorna grupa "Kardinal Stepinac" iz Chicaga i "Hrvatski plamen" iz New Yorka, a program je vodio fra J. Grbeš. Gosti pjesnici ovogodišnjih 7. Večeri došli su iz SAD-a, Kanade, Njemačke, Švicarske. ■

CB Croatian Heritage Foundation Director Katarina Fuček was in New York and Chicago from May 21st to 27th to visit the Croatian communities living there and the representatives of the local Croatian associations, supplementary Croatian language schools and Catholic missions.

Hrvati Italije okupljeni u Padovi oko sv. Leopolda Mandića

Ako se u Padovi osnuje i Hrvatska katolička misija, a pripreme za to su u tijeku, Padova bi mogla uskoro postati duhovno i kulturno središte Hrvata u Italiji

Visoki dužnosnici RH na misi

Uz Hrvate u Molisama, nakon stvaranja samostalnice hrvatske države i tijekom Domovinskog rata započelo je organiziranje hrvatskih zajednica i u drugim dijelovima Italije. U Rimu već početkom Domovinskog rata nastaje Hrvatsko-talijanska udruga koju naizmjenice vode Desa Blaslov Dujela i Luka Krilić, zatim Hrvatska zajednica u Trstu (1997.) koju vodi Damir Murković i Hrvatska zajednica u Milanu (1998.) koju vodi Snježana Hefti. Međusobna suradnja navedenih zajednica rezultirala je 31. ožujka 2001. osnivanjem Saveza hrvatskih zajednica za Italiju. Prvi predsjednik bio je Luka Krilić, a poslije su se izmjenjivali predsjednici iz drugih hrvatskih zajednica. U međuvremenu su još osnovane Hrvatsko-talijanske udruge u Bariju s predsjednikom Rosom Alo' i u Udinama koju vodi Tatjana Mastnak, a javljaju se Hrvati i iz drugih talijanskih gradova.

Ovog proljeća (2007.) u Padovi je osnovana i *Hrvatska zajednica u Venetu*, s predsjednikom Dubravkom Čolak. Ta, nova hrvatska zajednica, u suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika -Podružnica

Napisala: **Ana Bedrina**

Pula, svečano se predstavila padovanskoj i talijanskoj javnosti o blagdanu oca Leopolda Bogdana Mandića u nedjelju 13. svibnja. To je ujedno bio povod za prvi susret svih Hrvata u Italiji.

Program Susreta započeo je u 12.30 sati svečanom svetom misom u svetištu oca Leopolda Bogdana Mandića, koju je predvodio fra Marko Planinić, a pjevanje je vodio mješoviti zbor "Marija, zvijezda mora" iz Banjola kraj Pule. Slijedio je kulturno-umjetnički program u kojemu je nastupilo desetak glazbenika i književnika iz Pule i Trsta, te tri kulturno-umjetnička društva iz Pule (Bratovština bokeljske mornarice, KUD "Uljanik" i KUD "Danica hrvatska"), s više od stotinu izvođača. Svečanom su programu bili nazočni veleposlanici RH u Rimu i pri Svetoj Stolici, Tomislav Vidošević i Emilio Marin, hrvatska konzulica u Trstu Mirjana Matanić, počasna konzulica u Padovi Nela Sršen te, u ime Hrvatske matice iseljenika, ravnateljica Katarina Fuček i voditeljica Podružnice u Puli Ana Bedrina. Svoju potporu ovom važnom skupu uputio je pismom i ravnatelj za hrvatsku inozemnu pastvu vlč. Ante Kutleša.

Prigodom posjeta hrvatskoj zajednici u Italiji ravnateljica HMI-a Katarina Fuček poručila je da budu svjesni svojega identiteta, da čuvaju svoju jezičnu i kulturnu baštinu, a predsjednici nedavno osnovane Hrvatske zajednice u Venetu, Dubravki Čolak, darovala je hrvatski grb i zastavu.

Obilježavanje blagdana nastavljeno je u crkvenom dvorištu nastupom kulturno-umjetničkih društava *Uljanik* i *Danica hrvatska* iz Pule, pjesnika i glazbenika iz Istre i Italije. Večer su prepoznatljivim plesom zaključili članovi Hrvatske bratovštine *Bokeljska mornarica 809* iz Pule. Dubravka Čolak, predsjednica Hrvatske zajednice u Venetu, na završetku večeri

Fra Marko Planinić

podijelila je Zahvalnice svim sudionicima i pozvala da se ponovno vidimo sljedeće godine o blagdanu sv. Leopolda Mandića.

Hrvatski diplomatski predstavnici podržali su inicijativu organizatora ovogodišnjeg susreta da se upravo u Padovi, kao gradu hrvatskoga sveca oca Leopolda Mandića, te i zbog njezina povoljnog zemljopisnog položaja, ubuduće održava godišnji susret Hrvata Italije. Ako se u Padovi osnuje i Hrvatska katolička misija, a pripreme za to su u tijeku, Padova će postati duhovno i kulturno središte Hrvata u Italiji. ■

CB The Croatian Community in Veneto was founded this spring in Padua, led by president Dubravka Čolak. This new Croatian community, in collaboration with the Croatian Heritage Foundation's Pula branch office, formally presented itself to the Padua and Italian public on the Father Leopold Mandić day, Sunday, May 13th.

Boris Maruna

(Potprag, 1940. - Zagreb, 2007.)

Život protkan borbom za Hrvatsku

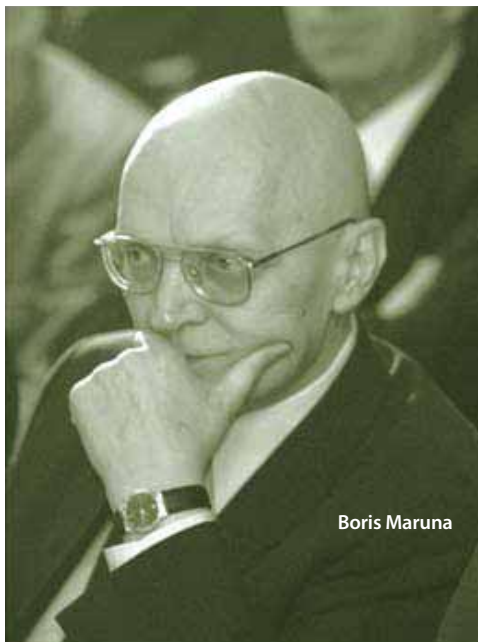
Umro je Boris Maruna, jedan od najboljih suvremenih hrvatskih pjesnika i političar, hrvatski veleposlanik u Čileu. Matica hrvatska javila je da je Maruna umro nakon duže bolesti, u četvrtak 14. lipnja, popodne u zagrebačkoj Kliničkoj bolnici Dubrava u 67. godini. Boris Maruna rodio se 1940. u Potpragu, na južnim obroncima Velebita. Od 1949. s roditeljima i braćom živio je u Zaprešiću, a 1960. emigrirao je iz tadašnje Jugoslavije.

U tri desetljeća emigracije živio je u pet država - Argentini, Španjolskoj, Sjedinjenim Državama, Italiji i Velikoj Britaniji. Zahvaljujući ujaku, svećeniku i sveučilišnom profesoru, u lipnju 1966. došao je u Los Angeles i na prestižnom sveučilištu Loyola završio studij angloameričke književnosti. U Barceloni je završio hispanistiku.

Netipično za hrvatskog političkog emigranta, Maruna se kretao u progresivnim kulturnim krugovima - družio se, među ostalim, i s kulturnim američkim piscem Charlesom Bukowskim. Bio je urednik emigrantske *Hrvatske revije*.

Maruna je objavio desetak pjesničkih zbirki i kroniku *Otmicari izgubljena sna*, u kojoj je, kao svjedok - službeni prevoditelj - opisao terorističku akciju u kojoj je Zvonimir Bušić 1976. godine oteo američki putnički avion ne bi li ukazao na položaj Hrvatske u tadašnjoj Jugoslaviji.

Nakon demokratskih promjena i hrvatskog osamo-

Boris Maruna

staljenja vratio se u Zagreb i, među ostalim, bio ravnatelj Hrvatske matice iseljenika i glavni urednik *Vijenca*. Kao kritičar Tuđmanove vlasti bio je tada *persona non grata* hrvatske emigracije.

“Životni put Borisa Marune bio je put čovjeka koji je tražio Hrvatsku i koji je - kada je napokon našao slobodnu, demokratsku Hrvatsku - pronašao sebe”, napisao je predsjednik Republike Stjepan Mesić u brzojavu sućuti.

Kako je svojedobno sam rekao, Maruna je prešao dug put od ustaškog simpatizera u emigraciji do simpatizera SDP-a na početku trećeg tisućljeća.

Bio je nositelj SDP-ove

liste u jedanaestoj, izbornoj jedinici za dijasporu 2000. godine. Posljednje četiri godine bio je hrvatski ambasador u Čileu, otkud se prošloga tjedna vratio umrijeti u Hrvatsku. ■

CB Poet and Croatian Ambassador to the Republic of Chile Boris Maruna passed away June 14th at Dubrava Clinical Hospital in his 67th year. Boris Maruna was born in 1940 in Potprag, on the southern slopes of Velebit. In 1960 he emigrated from the former Yugoslavia.

He returned to Croatia after the transition to democracy and the constitution of an independent Croatia in 1990 and, among other things, served as Director of the Croatian Heritage Foundation and editor in chief of the Matrix Croatia's *Vijenac* magazine. During the last four years he served as Croatian Ambassador to Chile, from whence he came last week to Zagreb. Maruna was one of the best contemporary Croatian poets, published ten books and was the recipient of prestigious awards.

Zajedničko druženje Hrvata Srijema s obiju strana granice

Manifestacija je nastala nakon mirne reintegracije okupiranoga dijela RH u okviru obilježavanja današnje općine Nijemci. Održava se od 1997. godine, sa željom da poveže Srijemce s obiju strana granice. Hrvatska matica iseljenika - podružnica Vukovar od 2005. sudjeluje u organizaciji manifestacije stvarajući poveznicu s hrvatskim iseljeništvom

Nastup KUD-a
"Šumari" iz Vinkovaca

Pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Hrvatskog sabora Vladimira Šeksa po deseti je put održana manifestacija "Divan je kičeni Srijem", koja je nastala nakon mirne reintegracije okupiranog dijela RH u okviru obilježavanja današnje općine Nijemci. Manifestacija se održava od 1997. godine do danas sa željom da poveže Srijemce s obiju strana granice. Hrvatska matica iseljenika – podružnica Vukovar od godine 2005. sudjeluje u organiziranju manifestacije stvarajući poveznicu s hrvatskim iseljeništvom. Manifestacija je započela 15. svibnja obilježavanjem dana općine Nijemci, a završila 15. lipnja

Napisala: **Željka Lešić** Snimio: **Damir Lešić**

u Vinkovcima predstavljanjem knjige "Svršetak vražjeg stoljeća" autora Vladimira Bošnjaka i predstavljanjem izdanja NIU Hrvatska riječ iz Subotice, koju su organizirali HMI - podružnica Vukovar i Ogranak Matice hrvatske Vinkovci. Organizator srijemske fešte je Organizacijski odbor manifestacije, dok je suorganizator HMI - Podružnica Vukovar i Turistička zajednica Nijemci. "Divan je kičeni Srijem" održan je pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva RH, Ministarstva kulture RH, Vukovarsko-srijemske županija, te Općine Nijemci.

Središnja priredba manifestacije "Divan je kičeni Srijem" održana je u subotu 2. lipnja, kada su se u Nijemcima tijekom dana održala brojna natjecanja, potom

sajam kulture, turizma i gospodarstva na kojemu su predstavljene hrvatske udruge iz Vojvodine i izdavačka djelatnost Hrvatske riječi iz Subotice. Središnji svečani program manifestacije započeo je u večernjim satima, a otvorio ga je dr. Marko Turić, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora Vladimira Šeksa koji je pokrovitelj manifestacije. "Neka deseta obljetnica ove manifestacije bude prava, neka dobar duh vlada s Vama, neka sve ovo bude na zadovoljstvo pjesme i plesa", istaknuo je u prigodi otvaranja manifestacije "Divan je kičeni Srijem" dr. Turić.

Nazočne su tom prigodom pozdravili predsjednik Organizacijskog odbora manifestacije, Ivica Klem, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva Petar Čobanković, koji je prenio

pozdrave premijera dr. Ive Sanadera, te u ime suorganizatora, HMI-a, njezina ravnateljica Katarina Fuček. "Manifestacija "Divan je kićeni Srijem" ima za cilj biti poveznicom Hrvata Srijema s obiju strana granice na kulturološkom, gospodarskom i svakom drugom životnom planu", istaknula je, među ostalim, u pozdravnom slovu Matičina ravnateljica.

Uz navedene govornike, na priredbi su nazočili Branimir Lončar, zamjenik veleposlanika RH u Beogradu, Đorđe Čović, pomoćnik pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine autonomne pokrajine Vojvodine i zamjenik predsjednika Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, Zdenko Đaković, dopredsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća za Srijem, Zdenko Buntić, predsjednik Zajednice bačkih Hrvata u RH, Božo Galić, župan Vukovarsko-srijemske županije, pomoćnik ministra kulture RH, Srećko Šestan, zastupnici Hrvatskog sabora, Domagoj Ante Petrić, zamjenik ravnateljice HMI-a, Zdenka Buljan, gradonačelnica Vukovara, Martin Božanić, direktor manifestacije "Divan je kićeni Srijem", Silvio Jergović, voditelj ureda HMI-a - Podružnice Vukovar, rođeni Nijemčanin Đuro Perica, te brojni predstavnici političkog, kulturnog i gospodarskog života Vojvodine i Vukovarsko-srijemske županije.

U prigodnom programu sudjelovali su HKC "Srijem" Srijemska Mitrovica, KUD "Šumari" Vinkovci, KUD "Nijemci", Nijemci, potom Vera Svoboda, Šima

Ravnateljica HMI-a Katarina Fuček i izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora dr. Marko Turić u društvu sudionika manifestacije

Jovanovac, istaknuta dramska umjetnica Nada Subotić, potom Ivo Gregurević, Tatjana Bartok-Zupković i Sandra Tankosić. Nakon programa za koji scenarij potpisuje Miroslav Slavko Mader i režiju Himzo Nuhanović, uslijedio je vatromet, te zabavni program u kojemu su sudjelovali: KUD "Pakovo Selo", Pakovo Selo, Likosi, Tambura Band, Vera Svoboda, Šima Jovanovac, Muška pjevačka grupa Lipa Vinkovci. Veselo druženje Hrvata s ove i s druge strane Dunava, uz domaću hranu, te srijemsku i slavonsku "pismu", potrajalo je do kasnih večernjih sati.

U nedjelju 3. lipnja u prijedopodnevnom satima u Nijemcima je započeo drugi dan središnje manifestacije "Divan je kićeni Srijem", koji je obilježen kao Dan dječjeg stvaralaštva. U okviru dana održan je Sajam kulture, turizma i gospodar-

stva, te misa za djecu i sudionike. Poslije podne održan je VI. Međunarodni dječji festival, te dječji mimohod od škole do crkve u kojemu su sudjelovali: KUD Spačva Donje Novo Selo, KUD "Grančica" Đeletovci, KUD "Bosut" Podgrađe, KUD "Sveta Nedjelja" Sveta Nedjelja, KUD "Ivan Vitez Trnski" Novigrad Podravski, KUD "Sloga" Retkovci, KUD "Tomislav" Golubinci, KUD "Železničar" Osijek te KUD "I.G. Kovačić" Lovas.

U večernjim je satima održan rock-koncert na kojemu su nastupili slavonski bendovi: Alt, Vukovar, Ofside, Županja, Wasted generation, Osijek, te Ništa novo, također iz Osijeka.

U sklopu manifestacije "Divan je kićeni Srijem" u Vinkovcima je 1. lipnja održano svečano otvorenje prostorija Zajednice bačkih Hrvata u RH čiji je predsjednik Zdenko Buntić. Svečano potpisivanje Povelje o trajnoj suradnji nastavljeno je u Nijemcima u Velikoj vijećnici općine. Tom je prigodom, u svrhu pospešavanja suradnje i intenzivnije povezanosti hrvatskih institucija i udruga s područja RH te Vojvodine u Srbiji, 17 institucija i udruga potpisalo Povelju o trajnoj suradnji. Povelju su potpisali Ivica Klem, načelnik općine Nijemci, saborski zastupnik i Zdenko Đaković, dopredsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća za Srijem. ■

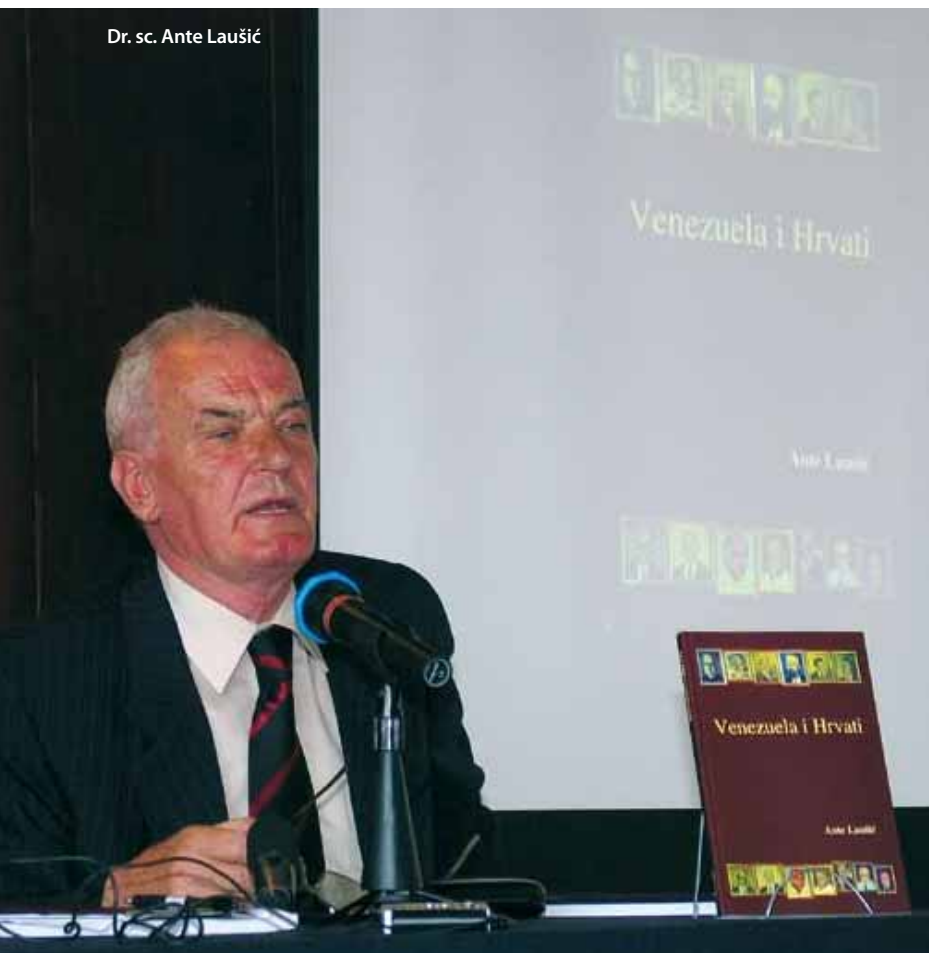
Brojna publika prati folklorni program

CB Nijemci played host to the 10th *Divan je kićeni Srijem* (*Ornate Srijem is Wonderful*), an event that emerged after the peaceful reintegration of occupied Croatian territories. The aim of the event is to link the people of the Srijem region on both sides of the border. The Croatian Heritage Foundation's Vukovar branch office takes part in the organisation of this event.

Prva cjelovita monografija o Hrvatima u Venezueli

U trodijelnoj monografiji u prvome dijelu autor sažeto obrađuje zemljopisni položaj, gospodarski život i kratku povijest Venezuele, a u drugome povijest Hrvata na karipskome području. U trećem se dijelu bavi analizom života i rada tamošnjih istaknutih Hrvata

Dr. sc. Ante Laušić

je o izvornoj znanstvenoj studiji, čiji je predmet istraživanja kretanje migracijske bilance hrvatske zajednice u Venezueli od doba Dubrovačke Republike (1272. – 1808.) do naših dana te povijesni pregled društvenog i kulturnog života hrvatskih iseljenika u toj zemlji, kazao je Domagoj Ante Petrić, čestitavši autoru na iznimno vrijednome djelu. Studija čini prvu cjelovitu sintezu rijetkih pojedinačnih historiografskih napisa o Hrvatima u Venezueli. U trodijelnoj monografiji u prvome dijelu autor sažeto obrađuje zemljopisni položaj, gospodarski život i kratku povijest Venezuele, a u drugome povijest Hrvata na karipskome području. U trećem se dijelu bavi analizom života i rada tamošnjih istaknutih Hrvata.

DRUŠTVO HRVATA U VENEZUELI (1949.-1972.)

Prije gotovo 60 godina započeo je organizirati društveni život venezuelanske hrvatske zajednice, točnije, 1949., kada je službeno i počelo raditi Društvo Hrvata u Venezueli, saznajemo sa stranica Laušićeve studije. To Društvo djelovalo je u razdoblju 1949. – 1972. i bavilo se društvenim, zabavnim, folklornim, sportskim, karitativnim i općim domoljubnim djelatnostima. Iz raspoloživih rijetkih zapisa doznajemo da je uoči Drugoga svjetskog rata u Venezueli bilo samo 200 hrvatskih useljenika i da su poslije Hrvata u Kolumbiji činili najmanju hrvatsku zajednicu na južnoameričkom kontinentu. Veći broj Hrvata pristigao je u Venezuelu nakon Drugoga svjetskog rata.

Pouzdanje podatke o toj iseljeničkoj skupini zabilježio je dušobrižnik Tomo Marković. Misionarove bilješke prate trag onih hrvatskih ljudi koji su bili u logorima u Austriji i Italiji od prve po-

Institut za migracije i narodnosti te Hrvatska matica iseljenika priredili su 12. lipnja predstavljanje knjige "Venezuela i Hrvati" dr. sc. Ante Laušića. U nazočnosti brojne publike, o knjizi su govorili zamjenik ravnateljice HMI-a Domagoj Ante Petrić, počasni konzul RH u Venezueli dr. sc.

Zdravko Sančević, recenzenti dr. sc. Ivan Čizmić i dr. sc. Aleksandar Vukić te autor dr. sc. Ante Laušić.

Dugogodišnji ravnatelj Instituta za migracije i narodnosti povjesničar Ante Laušić, koji nakon plodne znanstvene karijere, koju nije prekinulo ni njegovo utamničenje za vrijeme Hrvatskog proljeća, s ovom knjigom na najljepši način odlazi u redovitu mirovinu. Riječ

Napisala: **Vesna Kukavica** Snimio: **Žorži Paro**

lovice 1947. pa do 1948. Današnji broj enezuelanskih Hrvata kreće se oko 5 000 i oni u većem broju obitavaju u Caracasu, zatim u Maracaibu, Valenciji i još nekim manjim mjestima te govore španjolskim jezikom (89. str.).

Uz neporecive zasluge starom Društvu u Venezueli valja se prisjetiti i ostalih udruženih inicijativa naših iseljenika. Tako su tijekom 30 godina (1972. – 2002.) najmanje jednom mjesečno u *Hrvatskom venezuelanskom centru* održavani redoviti sastanci i tribine raznorodnog sadržaja vezanog uz državotvorne težnje hrvatskog naroda. U našu venezuelansku zajednicu pristizala je tako tijekom navedenog razdoblja hrvatska intelektualna elita u egzilu. Spomenimo one najznačajnije: dr. Stanko Vujica, Vinko Nikolić, Bogdan Radica, Mate Meštrović, dr. Josip Torbar, akademik Ante Kadić, dr. Rajmund Kupareo, kao i naši ugledni misionari poput Drage Balvanovića te utjecajni crkveni predstavnici poput kardinala Franje Kuharića ili ravnatelja Inozemne pastve mons. Vladimira Stankovića, rekao je dr. Zdravko Sančević, pohvalivši autora Laušića koji je temeljito opisao hrvatsku zajednicu u Venezueli.

DR. SANČEVIĆ – SABORNIK HRVATSKOG NARODNOG VIJEĆA

Vrhunac političkoga djelovanja venezuelanskih Hrvata ostvaren je aktivnim uključenjem u Hrvatsko narodno vijeće kao planetarnu organizaciju sedamdesetih godina, procjenjuje autor dr. Ante Laušić (75. str.). Naime, Vijeće je odigralo povijesnu ulogu u zbližavanju hrvatskih političkih organizacija u demokratskome svijetu i usmjeravanju njihovih zajedničkih snaga u radu na stvaranju slobodne hrvatske države. HNV je zapravo najrepresantativnija politička organizacija iseljenih Hrvata nakon Društva svjetskoga rata, čiji je sabornik bio i dr. Zdravko Sančević iz Venezuele, dijete uglednog iseljenog bosanskog Hrvata, sveučilišni profesor i gospodarstvenik u području naftne industrije Venezuele, ali i gorljivi istraživač hrvatske povijesti, publicist, i dragovoljac Domovinskog rata, mirotnorac i vrsni hrvatski diplomat. Dr. Zdravko Sančević za svoj je rad primio niz odličja domovine Hrvatske i Venezuele, kazao je recenzent knjige dr. Ivan Čizmić.

Danas u Venezueli djeluju iseljeničke

organizacije kao što su Hrvatski svjetski kongres, Hrvatski odbor za Venezuelu, Hrvatsko-venezuelanski centar i Društvo *Hrvatska žena*. Laušić bilježi i značajnu djelatnost Novog društva Hrvata u Venezueli (1972.), Hrvatsku mladež u Venezueli, Hrvatsku katoličku zajednicu, Društvo Katarina Zrinski... Uz te, neprofitne udruge djeluju i profitna društva poput Hogar Croata C.A. / Hrvatski dom d.d. i Camara Venezolano – Croata de Industria y Comercio – CAVECRO.

tog stoljeća, a posebice njegova drugog dijela, kad se najviše pisalo i prikupljalo pismanih tragova o hrvatskom iseljeništvu, hrvatski iseljenici živjeli u većoj ili manjoj mjeri komunikacijski izolirani od matične domovine. Takva opća situacija pridonosila je većoj akulturaciji i asimilaciji od određenih hrvatskih skupina u zemljama prijma, ali, s druge strane, poticala je mnoge aktivnosti međusobnog povezivanja iseljenih Hrvata radi očuvanja hrvatskog identiteta, što

Najznačajnije naše glasilo u Venezueli je *Vjesnik Društva Hrvata u Venezueli* (preimenovan u *Centro Croata Venezolano*) koji je s prekidima izlazio 13 godina (1952.-2004.). U svibnju 1962. godine pokrenuta je i Hrvatska subotnja škola, koja ima za cilj podučavanje hrvatske djece o povijesti i kulturi svojega naroda. Glavni problem praćenja hrvatskih iseljavanja, pa tako i ovih u karipsko područje, jesu oskudni pisani tragovi u Hrvatskoj te raspršene, najčešće privatne arhive i biblioteke koje su ispisane u središtima iseljavanja kakva je u Venezueli privatna biblioteka dr. Zdravka Sančevića s oko 6 000 svezaka u Caracasu (130. str.) i koja je izvrsno poslužila dr. Anti Laušiću u pisanju monografije "Venezuela i Hrvati".

KOMUNIKACIJSKA ISOLIRANOST OD MATIČNE DOMOVINE

Razlog odsutnosti pisanih tragova o Hrvatima u iseljeništvu ponajprije treba tražiti u činjenici da su tijekom dvadeset-

se zorno može pratiti među Hrvatima u Venezueli, zamijetio je recenzent dr. Aleksandar Vukić. Stoga su se predstavljači složili u ocjeni kako je knjiga dr. sc. Ante Laušića "Venezuela i Hrvati" od neprocjenjivoga značenja za nacionalnu historiografiju, koja još, u ovih 17 godina, nije stigla sintetizirati spoznaje o heterogenim grupama hrvatskog iseljenništva. Na kraju promocije, na kojoj su bili nazočni brojni uglednici iz javnog života, autor knjige "Venezuela i Hrvati" dr. Ante Laušić zahvalio je svima koji su mu pomogli pri objavljivanju njegove knjige, a posebno Ministarstvu kulture i Hrvatskoj matici iseljenika. ■

CB On June 12 the Institute for Migration and Ethnic Studies and the CHF organised the presentation of Ante Laušić's book *Venezuela and Croats*. CHF Deputy Director Domagoj Ante Petrić, the Croatian honorary consul in Venezuela Zdravko Sančević, the book's reviewer Ivan Čizmić, Aleksandar Vukić and the author presented the book before a large audience.

Susreti, priče i suze na Stradunu

Čelnici Bokeljske mornarice na Stradunu

U organizaciji Hrvatskog građanskog društva Crne Gore (HGDCG), pod pokroviteljstvom crnogorskog Ministarstva kulture, sporta i medija i velikom pomoć Dubrovačko-neretvanske županije, napose županice Mire Buconić i dožupana Miše Galjufa; Grada Dubrovnika, Biskupije Dubrovačke i HMI-ove podružnice Dubrovnik, prezentiran je dio kulturne baštine Kotora i aktivnosti društva uz sudjelovanje više od 180 sudionika, koji su izazvali veliku pažnju ukupne javnosti, medija, građana i gostiju Dubrovnika. Svim događajima bila je nazočna Mileva Vujošević, izaslanik crnogorskog ministra kulture Predraga Sekulića.

U petak je manifestaciju otvorila u Dubrovačkoj knjižnici županica Dubrovačko-neretvanske županije Mira Buconić. Uslijedilo je predstavljanje izdavačke djelatnosti HGDCG i NIP Gospa od Škrpjela. Govorio je prof. dr. Milenko Pasinović, ravnateljica Dubrovačke knjižnice mr. Vesna Čučić i urednica *Hrvatskog glasnika* prof. Tamara Popović.

Zatim je otvorena izložba fotografija Hrvatskih društava u prošlosti i Bokeljskih mjesta na starim razglednicama uz prikazivanje putopisa Frana Alfrevića "Boka" u Znanstvenoj knjižnici grada.

Te noći u Metkoviću održan je donatorski koncert "Od Boke do Slavonije hrvatska se pjesma čuje". Nastupile se klapa "Maslina" iz Šibenika, "Raguza" i "Maestral" iz Dubrovnika, klapa "Bokeljski mornari" iz Kotora, tamburaški sastav "Slavonija band" i Dražen Žanko.

Istodobno, u restoranu "Lindo" na Babinom kuku održana je promotivna degustacija *Bokeške kuhine*, igrokaz "Na kotorskoj pjaceti" ženske klapa "Bisernice Boke" uz sudjelovanje "Kotorske vlastele" i glazbeni program "Tri kvarta".

U subotu je izaslanstvo Hrvatskoga građanskog društva Crne Gore položilo vijenac pred spomen-križ poginulim dubro-

U povodu proslave Dana Dubrovačko-neretvanske županije, koja kao svog zaštitnika slavi bokeljskoga sveca Leopolda Bogdana Mandića, u Dubrovniku je 11., 12. i 13. svibnja održana manifestacija Dani Hrvata iz Crne Gore pod nazivom "Bokeljska priča"

vačkim braniteljima iz Domovinskog rata 1991-1995, a zatim bilo nazočno na svečanoj Skupštini u povodu Dana Dubrovačko-neretvanske županije.

U nedjelju je u Dubrovnik stigao odred Bokeljske mornarice, Gradska glazba Kotor i mažoretkinje. Ispred staroga grada dočekala ih je županica Mira Buconić. Krenuo je dir gradom, u misiji dobre volje i prijateljstva između Crne Gore i Republike Hrvatske. U svečarskom i emotivnom ambijentu nošene su tradicionalna zastava Bokeljske mornarice - sv. Tripuna i državna zastava Crne Gore, prvi put od njezina osamostaljenja. Ispred crkve sv. Vlaha, zaštitnika grada Dubrovnika, prijavak županici podnio je prvi major bokeljske mornarice Josip Ribica.

Odred je predvodio 88-godišnji admiral bokeljske mornarice dr. Miloš Milošević, poštovan kod pripadnika obaju naroda, kojemu nisu smetale ni godine ni visoke temperature da dođe u dragi mu Dubrovnik. Program koji je nastavljen koncertom gradske glazbe Kotor i klapa prihvaćen je sveopćim odobravanjem, pozdravljen od mnogobrojnih turista, a posebno emotivno od bokeljskih Hrvata s obiju strana granice.

Navečer je u Dubrovačkoj katedrali održana koncelebrirana sveta misa koju je predvodio biskup kotorski mons. Ilija Janjić. Pjevao je katedralni mješoviti zbor svetog Tripuna iz Kotora pod ravnanjem Nikole Čučića.

Manifestacija "Dani Hrvata iz Crne Gore" u Dubrovniku završena je donatorskim koncertom u prepunoj sportskoj dvorani na Gospinu polju, uz sudjelovanje svih navedenih klapa i Dražena Žanka.

Rastali smo se uz obećanje domaćina da se vidimo uskoro u Crnoj Gori. ■

CB On the occasion of the marking of Dubrovnik-Neretva County Day, which celebrates Bokelj saint Leopold Bogdan Mandić as its patron, Dubrovnik in mid July will see the Days of Croats from Montenegro.

Predstavljanje izdavačke djelatnosti bokeljskih Hrvata u dubrovačkoj knjižnici

Napisala: **Tamara Popović**

Uključite se u novu hrvatsku planetarnu avanturu!

Svjetski kalendar namijenjen je svim hrvatskim organizacijama u svijetu, pojedincima, Hrvatskoj matici iseljenika, ministarstvima Vlade Republike Hrvatske, našim diplomatskim predstavništvima... Prvi je korak učinjen, koristite se njime, rekao je, predstavljajući *Kalendar*, Nenad Bach

Interaktivni portal **Hrvatski svjetski kalendar** osmišljen je u želji da postane najcjelovitija elektronička baza podataka o zbivanjima u hrvatskim zajednicama iz tridesetak zemalja svijeta u svim područjima ljudske djelatnosti, od kulture do biznisa, športa i obrazovanja, istaknula je ravnateljica Hrvatske matice iseljenika Katarina Fuček, čestitavši njegovu idejnom začetniku Nenadu Bachu iz New Yorka na svečanoj prezentaciji toga autorskog projekta, koja je održana u Hrvatskoj matici iseljenika u utorak, 15. svibnja 2007.

U nazočnosti brojnih novinara prvi put je viđena atraktivna virtualna avantura kojoj može pristupiti svaki zainteresirani korisnik za hrvatske teme.

Hrvatski svjetski kalendar jednostavan je za uporabu, a nastao je zahvaljujući poticajnim iskustvima **Hrvatske svjetske mreže** Croatian World Network, CROWN (www.croatia.org) koja već više od osam godina uspješno djeluje u više internetskih formi zahvaljujući popularnom hrvatsko-američkom glazbeniku Nenadu Bachu. Taj uspješni poslovni čovjek u svijetu glazbe posvetio je mnogo vremena promociji svoje zemlje i njezine kulture u svijetu, osobito od uspostave neovisne Republike Hrvatske. Suradnja s velikim imenima američkog *show-businessa* poput Miloša Formana, Martina Scorsesea, Brucea Springsteena i drugih izbacila je Nenada Bacha u sam vrh svjetske glazbene elite. Nenad Bach iza sebe ima gotovo dva desetljeća uspješne karijere u SAD-u. Kao Hrvata rođenog u Zagrebu, američka ga kritika prepoznaje

je kao klasičnog rock-pjevača i skladatelja koji se afirmirao i na

filmu, a koji se uvijek, u svakoj svojoj pjesmi, koristi izvornim melosom svoje domovine, zvucima tamburice. U intervjuima akademski glazbenik Nenad Bach često navodi: Osnovni mi je motiv odlaska u iseljeničtvo bio profesionalni izazov. Htio sam, naime, vidjeti kamo spadam na skali svjetske scene. Uz to, nisam trpio autoritarnost i diktaturu, a ni moji se roditelji nisu slagali s komunizmom. Htio sam da se moja djeca rode u slobodnoj zemlji i demokraciji. Nenadov sin danas uspješno studira medicinu u očevu rodnom gradu Zagrebu.

– **Kalendar** podržava koncept općeg dobra, pruža mogućnost pristupa svima koji žele najaviti neki događaj ili dati informaciju, ali je i svojevrsna hrvatska kronika jer ona i dalje ostaje dostupna korisnicima u velikoj elektroničkoj banci podataka. Možemo reći vječno. Hrvati se međusobno pomažu i podržavaju jedan drugoga, ali to nije dovoljno promovirano. Ovo je prigoda da bolje upoznamo sebe, premostimo znatizeljnu o tome tko, što i gdje nešto radi u svijetu od naših ljudi. Nama Hrvatima, općenito, nedostaje samopouzdanja jer kvalitetu

imamo. Svjetski kalendar namijenjen je svim hrvatskim organizacijama u svijetu, pojedincima, Hrvatskoj matici iseljenika, ministarstvima Vlade Republike Hrvatske, našim diplomatskim predstavništvima... Prvi je korak učinjen, koristite se njime, rekao je, predstavljajući **Kalendar**, Nenad Bach.

Interaktivni portal **Hrvatski svjetski kalendar** strukturiran je oko temeljne ideje kvalitetne svakodnevne izmjene informacija o Hrvatima u svijetu kako bi se učinkovitije pratila društvena, gospodarska i kulturna zbilja hrvatskog iseljeničtva i građana hrvatskog podrijetla, dodala je Katarina Fuček.

Misija **Hrvatskog svjetskog kalendara** jest da sustavno prezentira događaje vezane uz život Hrvata diljem svijeta. Iza zaslona svojeg računala, ma gdje bili u svijetu, odmah kliknite mišem i uključite se u novu hrvatsku planetarnu avanturu (www.croatianworldcalendar.com), pozvao je Nenad Bach. ■

CB The Croatian World Calendar, an interactive portal conceived by well-known New York based Croatian musician and very active emigrant activist Nenad Bach, was promoted at the CHF in mid May. The aim of the portal is to become the most complete electronic database of events from all areas of human activity in the Croatian communities living in thirty countries around the world.

Napisala: **Vesna Kukavica** Snimio: **Žorži Paro**

SUSRET BUSH – SANADER U TIRANI

TIRANA - Američki predsjednik George W. Bush sastao se 10. lipnja u Tirani s hrvatskim premijerom Ivom Sanaderom, albanskim Salijem Berishom i makedonskim Nikolom Gruevskim, te je ustvrdio da su sve tri zemlje učinile znatne pomake u demokratskim reformama i da su na pragu dobivanja pozivnice za NATO. Bush je posebno pohvalio napore

Hrvatske rekavši kako je Hrvatska završila većinu posla i da očekuje da će na sljedećem summitu NATO-a u Bukureštu dobiti pozivnicu za ulazak u Savez. Premijer Sanader ponovo je pozvao Georgea W. Busha i njegovu suprugu Lauru da posjete Hrvatsku, što je američki predsjednik sa zadovoljstvom prihvatio. Kazao je Sanaderu kako od svojih prijatelja u Americi čuje da je Hrvatska vrlo privlačna turistička destinacija i da će, ako pronađe vremena, posjetiti našu zemlju.

U HRVATSKOJ 98 "SUPERBRANDOVA"

ZAGREB - U Hrvatskoj je 98 robnih marki dobilo status i znak superbranda koji kao počast prepoznatljivim robnim markama dodjeljuje Međunarodna organizacija Superbrands. U prvoj hrvatskoj Superbrands knjizi 2006./07., predstavljenoj krajem svibnja, opisan je 41 proizvod. Knjigu je izdala tvrtka Superbrands Adriatic, hrvatska podružnica Međunarodne organizacije Superbrands, koja postoji od 1994., a trenutačno je aktivna u 60 zemalja svijeta i surađuje s proizvođačima 2400 robnih marki. Direktor tvrtke Superbrands Adriatic Borut Zemljčič istaknuo je da znak i status superbranda dobivaju proizvodi koji su visoko cijenjeni i odlikuje ih izvrsnost u svakom pogledu, od kvalitete, preko dizajna do omiljenosti kod potrošača. Jedan od najpoznatijih brandova, rečeno je, je Podravkina Vegeta.

SVEČANO OBILJEŽEN DAN ORUŽANIH SNAGA

DUBROVNIK - U prigodi Dana oružanih snaga i Hrvatske kopnene vojske te 15. obljetnice deblokade Dubrovnika i oslobođenja juga Dalmacije, u nedjelju, 27. svibnja je u dubrovačkom gradskom kazalištu održana svečana akademija na kojoj su, uz predstavnike vojnih, civilnih i crkvenih vlasti, nazočili predsjednik Republike i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga Stjepan Mesić, premijer Ivo Sanader, te predsjednik Sabora Vladimir Šeks. Odajući počast svim hrvatskim vojnicima i redarstvenicima predsjednik Mesić je istaknuo da je Hrvatska, nakon godina rata i razaranja, izabrala put mira postavši jamac dugoročne stabilnosti u regiji. "Hrvatska ne stvara oružane snage da bi nekome prijetila ili posezala za tuđim teritorijem, nego da bi našim građanima, kao i svima koji je dobronamjerno i u prijateljskom duhu posjećuju, pružila stvaran osjećaj sigurnosti" naglasio je hrvatski predsjednik. Premijer Ivo Sanader poručio je da je Hrvatska, nakon krvavog rata i agresije, na pragu ostvarenja povijesnog projekta, čijom će se provedbom snažno usidriti u krug najznačajnijih država u svijetu. "Domovinski rat bio je zadnji rat koji smo morali iznijeti, a sada nas čeka ulazak u Uniju i NATO, što znači sigurnost i blagostanje za sve naše građane, kao i za naraštaje kojima ostavljamo modernu i prosperitetnu europsku zemlju" poručio je, pozivajući sve političke snage na jedinstvo u ostvarenju tih ciljeva.

VLAKOM OD ZAGREBA DO RIJEKE ZA JEDAN SAT

ZAGREB - U srijedu, 23. svibnja, su Nedjeljko Pešut, direktor HŽ Infrastrukture, i Jure Radić, direktor Instituta građevinarstva Hrvatske (IGH), potpisali 74,9 milijuna kuna vrijedan ugovor o izradi tehničke dokumentacije za rekonstrukciju postojećega kolosijeka i gradnji drugoga kolosijeka pruge na potezu državna granica-Zagreb-Karlovac i nove nizinske pruge Karlovac-Rijeka. Rok za izradu dokumentacije je godina dana. Novom bi se prugom vrijeme putovanja od Rijeke do Zagreba putničkim vlakom svelo na samo jedan sat dok danas treba oko 3,45 sati. Nova pruga bit će dugačka 269 kilometara, 60 kilometara kraća od postojeće. Brzina putničkog vlaka bit će oko 160 kilometara na sat, dok mu je današnja brzina samo 65 kilometara na sat.

INA I MOL VEĆINSKI VLASNICI SARAJEVSKOG ENERGOPETROLA

SARAJEVO - Izborom novog nadzornog odbora i uprave krajem svibnja je dovršena privatizacija sarajevskog Energopetrola čiji je većinski vlasnik postao konzorcij Ine i Mola. Na izvanrednoj skupštini dioničara izabran je novi nadzorni odbor u kojem po dva predstavnika imaju Ina i Mol, a jednog Vlada Federacije Bosne i Hercegovine. Hrvatsko-mađarski konzorcij je po ugovoru o dokapitalizaciji preuzeo 67 posto Energopetrola čija se najvrednija imovina sastoji od 65 benzinskih postaja širom BiH i dvije poslovne zgrade. Konzorcij se ugovorom obvezao federalnoj vladi za 67 posto dionica platiti 10,2 milijuna konvertibilnih maraka (oko 5,1 milijun eura).

HRVATSKA ĆE MOĆI IZVOZITI STRUJU

ZAGREB - Ako se idućih godina ostvare HEP-ovi planovi za gradnju nekoliko novih elektrana, Hrvatska bi mogla postati izvoznik struje i na tome dobro zarađivati. HEP do kraja 2013. planira investirati čak 24 milijarde kuna. Najveći dio tog novca potrošit će na gradnju novih elektrana, za što će u sljedećih sedam godina, kako bi osigurali što veću energetsku neovisnost Hrvatske, odvojiti oko devet milijardi kuna. Naime, zbog snažnog rasta potrošnje struje u Hrvatskoj od 3,5 do 4 posto godišnje, većeg nego u EU, i postupnog prestanka rada starih termoelektrana planiraju do 2015. izgraditi nove elektrane ukupne snage oko 1200 megavata, dok je ukupna snaga njihovih postojećih elektrana oko 4000 megavata.

OTVORENO 20 KM AUTOCESTE OD KRAPINE DO MACELJA

KRAPINA - Premijer Ivo Sanader otvorio je 29. svibnja posljednju dionicu autoceste Zagreb-Macelj. Otvaranje posljednjih 20 kilometara od Krapine do Macelja Sanader je nazvao velikim danom za Krapinsko-zagorsku županiju, ali i cijelu Hrvatsku te čestitao svima koji će Phyrnskom autocestom biti povezani s Europom. Završetak gradnje te autoceste usporedio je s otvorenjem autoceste Zagreb - Split, koja je, kako je rekao, bila nužna za razvitak Hrvatske. Najavio je i da će se za koji tjedan otvoriti dionica Dugopolje-Bisko-Šestanovac, te da će do konca 2008. biti završene i dionice autoceste do Ploča. Izrazio je nadu da će i susjedna Slovenija izgraditi svoj dio Phyrnske autoceste.

POJEDNOSTAVLJUJE SE IZGRADNJA OBITELJSKIH KUĆA

ZAGREB - Za gradnju obiteljskih kuća bruto površine do 400 četvornih metara, kao i za poljoprivredne zgrade do 600 četvornih metara, više neće trebati lokacijska i građevna dozvola nego samo rješenje o uvjetima gradnje, za što će trebati priložiti jedino idejni projekt, glavna je novost Prijedloga zakona o prostornom uređenju i gradnji koji je Sabor krajem svibnja prihvatio u prvom čitanju. Ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Marina Matulović-Dropulić kao novinu je spomenula i da izdavanje rješenja o uvjetima gradnje i dozvole više neće biti u nadležnosti ureda državne uprave, već će svi gradovi s više od 35.000 stanovnika imati posebne upravne odjele koji će izdavati te dozvole.

JARUNSKI AUTOKAMP BIT ĆE NAJVEĆI U EUROPI

ZAGREB - Budući da na području Zagreba postoji samo jedan autokamp, onaj u Lučkom, u planu je izgradnja autokampa Jarun, a cijeli projekt stajat će 34 milijuna kuna. "Kamp će se protezati na površini od 110 tisuća kvadratnih metara, što će ga činiti najvećim u ovom dijelu Europe. Beč ima tri autokampa, koji će svi zajedno, ako nam realizacija projekta uspije, biti manji od autokampa na Jarunu", rekao je Zdravko Čumbrek, voditelj autokampa Jarun.

MILANU MARTIĆU 35 GODINA ZATVORA

ZAGREB/ HAAG - Raspravno vijeće Haškog suda nepravomoćno je 12. lipnja osudilo bivšeg predsjednika "republike srpske krajine" Milana Martića na 35 godina zatvora zbog ratnih zločina počinjenih na području Hrvatske i Bosne i Hercegovine, uključivši progon, ubojstva, razaranje, pljačku, zatočenje, mučenje i druga nečovječna djela. Martić je osuđen i kao sudionik udruženog zločinačkog pothvata koji je vodio bivši jugoslavenski predsjednik Slobodan Milošević, sudjelovao je u etničkom čišćenju nesrpskog stanovništva s dijelova hrvatskog teritorija, a osuđen je i za granatiranje Zagreba u svibnju 1995. godine te za niz drugih zločina počinjenih nad hrvatskim civilima u selima od Saborskog do Škabrnje u kojima su ubijene stotine ljudi, uglavnom staraca i žena. Haaški je sud prvostupanjskom presudom za Martića potvrdio i umiješanost JNA i Srbije u zločine u Hrvatskoj počinjene u okviru zločinačke ideje stvaranja jedinstvene srpske države etničkim čišćenjem dijelova Hrvatske.

OBILJEŽEN DAN HRVATSKOG SABORA

ZAGREB - "Hrvatski sabor konstituiran 30. svibnja 1990. bio je ključno mjesto na kojem su se donosili temeljni akti i odluke vezane uz ostvarenje hrvatske suverenosti, od Božićnog ustava, do odluke o samostalnosti Hrvatske donešene 25. lipnja 1991. i odluke o raskidu svih državnopravnih sveza s republikama bivše SFRJ 8. listopada 1991. Taj sabor bio je ustavotvoran i državotvoran i kao takav je odigrao ulogu koju je trebao u ostvarenju strateškog cilja-hrvatske državnosti" izjavio je 30. svibnja novinarima predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks u povodu Dana Hrvatskog sabora. Šeks je podsjetio da je to bio prvi demokratski sabor u ukupnoj hrvatskoj povijesti izabran na slobodnim demokratskim i višestranačkim izborima, dok su svi raniji sabori bili okrnjeni u svom suverenitetu.

Mali polako nadmašuju velike

Velik dio proizvodnje plasira se na domaće tržište, no uočljiv je i rast plasmana na inozemna tržišta. Među glavna izvozna tržišta domaće male brodogradnje ubrajaju se slovensko, talijansko, austrijsko i njemačko tržište

Hrvatska tradicionalno pomorska zemlja, zemlja je i s višestoljetnom tradicijom gradnje brodova. Nažalost, veliki koprski agresija, nespretno provedena privatizacija, te procesi globalizacije i tranzicije naše su velike brodograditelje pretvorili u gubitničku industriju koja se teško može nositi s konkurencijom jeftinijeg Istoka, posebno Indije i Kine. Činjenica kojoj se ipak radujemo jest stalni rast i jačanje male brodogradnje u posljednjih petnaestak godina koji je svoj vrhunac doživio u protekle dvije godine, kada se bilježi veliki *boom* hrvatske male brodogradnje, pa čak i izgradnje luksuznih hrvatskih jahti. Tendencija rasta male brodogradnje u Hrvatskoj konstantna je od 1990. godine, i to po broju tvrtki, isporučenim plovilima i broju modela kojih je iz godine u godinu sve više i sve su raznovrsniji. Članovi Udruženja male brodogradnje smatraju kako bi rezultati bili i bolji da su brodograditeljima pristupačniji izvori financiranja, kako investicija u proširenje

i modernizaciju pogona, tako i u financiranje proizvodnje, odnosno kreditiranje kupaca.

Govoreći o izvozu domaćih malih brodograditelja u posljednje dvije godine, vrijednost izvoza brodica 2004. godine iznosila je 20,5 milijuna dolara, dok se godine 2005. povećala gotovo 30 posto, na 26,5 milijuna dolara.

Velik dio proizvodnje plasira se na domaće tržište, no uočljiv je i rast plasmana na inozemna tržišta. Među glavna izvozna tržišta domaće male brodogradnje ubrajaju se slovensko, talijansko, austrijsko i njemačko tržište, ali se hrvatskih jahti može naći i pod zastavom Velike Britanije, Nizozemske, Švedske, ali i egzotičnih britanskih Djevičanskih otoka. Asortiman male brodogradnje sve je raznovrsniji, a čine ga brodice za šport i razonodu, jahte (jedrilice i motorne jahte za višednevni boravak na moru), mega jahte i radni brodovi, a vrhunac je bilo predstavljanje prve hrvatske luksuzne jahte šibenskog NPC-a predstavljene na ovogodišnjem Boat showu u Splitu. Cijene brodova iz domaćih brodogradilišta, osim o dimenzijama, ovise i o opremi koju kupac želi. Najskuplje su mega jahte, od motornih jahti najskuplje su one proizvedene u tvornici Prinz

Adriatic u Oroslovju koja je, uz Heliyaht, jedna od najvećih stranih *greenfield* investicija u Hrvatskoj. Najskuplje jahte proizvode i Pičuljan i Elan motorni brodovi. Među jedrilicama najcjenjenije su one AD brodova, SAS Vektora i Marine sporta. Već potkraj godine očekuje se i priznanje iz inozemstva jednako vrijednosti certifikata CR koje izdaje Hrvatski registar brodova, što će domaćim malim brodograditeljima umnogome smanjiti troškove vezane uz registriranje.

U posljednje se vrijeme sve češće pojavljuje ideja o stvaranju snažnog klastera malih brodograditelja koji bi uzlazni trend mogao još više ojačati. Zagovornici osnivanja klastera prvi su put konkretno razgovarali na Sajmu sporta i nautike u Zagrebu na sastanku Udruženja male brodogradnje Hrvatske gospodarske komore. Ako inicijative urode plodom, Hrvatska bi uskoro staru tradiciju brodogradnje mogla uspješno nastaviti putem malih brodova. ■

CB Although our large shipyards are struggling to compete with cheaper eastern countries (India, China), the steady growth and strengthening of small shipbuilding over the past fifteen years is encouraging and has hit its peak over the past two years marking a big boom in Croatian small shipbuilding, even the construction of Croatian-made luxury yachts.

Napisao: **Luka Capar**

Novo kulturno i turističko žarište južne Hrvatske

Iznimno značajne rezultate u istraživanju Narone postigla je ekipa stručnjaka splitskog Arheološkog muzeja koja je 90-ih godina otkrila čak 16 hramskih kipova cara Augusta i njegove obitelji, kao i ostalih rimskih moćnika i božanstava

"Baštinici smo slavne prošlosti koju moramo čuvati, njegovati i ostaviti budućim naraštajima. Otvaranje Muzeja "Narona" iznimno je velik uspjeh Vida, grada Metkovića, Dubrovačko-neretvanske županije i Hrvatske. Njime se Hrvatska definitivno ucrtava u antičku mapu Europe s još jednim sjajnim projektom" naglasio je predsjednik Vlade RH dr. Ivo Sanader u prigodnom govoru otvarajući Arheološki muzej "Narona" u nazočnosti mnoštva posjetitelja u Vidu pokraj Metkovića 18. svibnja ove godine, na dan obilježavanja Međunarodnog dana muzeja, inače prvog arheološkog muzeja "in situ" u našoj zemlji.

Inače, Arheološki muzej "Narona" izgrađen je prema projektu arhitekta Gorana Rake na središnjem trgu, odnosno bivšem antičkom forumu, obnovljen Augusteumu *in situ*. Stajao je oko 28 milijuna kuna i ta je sredstva osiguralo Ministarstvo kulture RH. Tim je impozantnim kulturnim objektom, ipak, najviše dobila stara Narona (Vid) postavši, uz muzej, i svjetskom atrakcijom. Otvarajući taj prvi specijalizirani muzej u Hrvatskoj, kakav se ne može vidjeti ni u širem svijetu izvan Europe, ministar

Predsjednik Vlade dr. Ivo Sanader otvara Muzej Narona

kulture mr. Božo Biškupić je istaknuo: "To je ponajprije uspjeh arheološke struke i znanosti, a Hrvatska se tim muzejom predstavlja i kao baštinica i dobra čuvarica bogatoga kulturnog naslijeđa. Arheološki muzej "Narona" postao je naš novi muzejski simbol i snažna metafora za novu, vrsnu arhitekturu, likovnu i muzealnu prezentaciju, koja u sebi nosi i snažnu svijest o bogatu i vrijednu kulturnom naslijeđu".

Naime, zapisano je kako je Naronu prvi sustavno počeo istraživati austrijski arheolog Carl Patsch potkraj 19. i početkom 20. stoljeća koji je, uz ostalo, istražio i novac, miljokaze, amfore... Poslije Drugoga svjetskog rata Naronu su sustavno počeli istraživati stručnjaci iz Arheološkog muzeja u Splitu I. Marović, F. Buškariol i N. Cambi. Iznimno značajne rezultate u istraživanju Narone postigla je ekipa stručnjaka splitskog Arheološkog muzeja pod vodstvom ravnatelja E. Marina (1991. – 1997.). Na forumu, gdje

Novootvoreni Muzej Narona noću

su se nalazile Plečaševe štale, otkopano je čak 16 hramskih kipova cara Augusta i njegove obitelji, kao i ostalih rimskih moćnika i božanstava.

Kažimo i to kako je svih 16 skulptura, koje zacijelo tvore najbrojniju skupinu rimskih carskih kipova iz 1. st. u svijetu, proteklih godina predstavljeno na velikoj zajedničkoj izložbi u Oxfordu, Vatikanu i Barceloni zahvaljujući angažmanu Ministarstva kulture RH, a odnedavno imaju svoj trajni dom u Muzeju "Narona" u Vidu kod Metkovića na desnoj strani rijeke Neretve. Otvaranjem Muzeja "Narona" grad je na Neretvi postao ne samo kulturnim nego i turističkim žarištem cijele Neretvanske doline i juga Hrvatske, te susjedne BiH, u koje skupine turista, te znanstvene i učeničko-studentske ekskurzije, te hodočasnici mogu lako doći. ■

CB The Narona Archaeological Museum was recently opened in Vid near Metković featuring exhibits of finds from the Roman era among which 16 temple statues of emperor Augustus are a global attraction.

Selo Vid nedaleko od Metkovića

Napisao i snimio: **Nedjeljko Musulin**

“Na Neretvu misečina pala”

Vrstan poznavatelj tradicijske kulture Dalmacije prof. Vido Bagur izabrao je gotovo sedamdeset izvornih folklornih skupina koje su zaokupljale pažnju gledatelja, ali i brojnih stručnjaka folklorista i etnomuzikologa

BRODOSPLIT iz Splita u svečanom mimohodu središtem Metkovića

okupljale pažnju gledatelja, ali i brojnih stručnjaka folklorista i etnomuzikologa. A grupa je bilo odasvuda: iz Žrnova, Sinja, Muća, s otoka Mljeta, iz Trogira, Neorića, Makarske, Rogotina, Srijana, Putnikovića, Šibenika, Primoštena, Orebića, Vele Luke, Lastova, Krapnja, Stankovaca, Vinjana, Oklaja, Otoka na Cetini, Pridvorja, Turnja, Posedarja, Brnaza, Silbe, Splita...

Ljepotu i raznolikost folklornih skupina Metkovačani su mogli vidjeti i za vrijeme svečanoga mimohoda ulicama njihova grada u subotnje poslijepodne, kada je buku užurbanoga prometa na trenutak zamijenila svirka lijericice, dipli, tambura, pjesma, podcikivanje...

Unatrag nekoliko godina uz Smotru folkloru u Metkoviću priređuje se i Koncert marijanskih i hodočasničkih pučkih napjeva u mjesnoj crkvi sv. Ilije. Tako je bilo i ove godine, a crkva je bila premalena da primi sve one koji su željeli čuti starinske, svima znane napjeve otpjevane na način kako to čine crkveni pučki pjevači u svojim mjesnim crkvama.

Smotru folkloru u Metkoviću od samoga njezina osnutka organizira KUD “Metković” koji je ove godine obilježio i svoju 30. obljetnicu postojanja i koji je uvijek bio uspješan nositelj kulturnoga života svoga grada i Županije i čuvar tradicijske kulture neretljanskoga kraja.

A o tome koliko KUD “Metković” i smotra folkloru “Na Neretvu misečina pala” znače ljubiteljima hrvatskoga folkloru, govori i činjenica da su u Metkoviću ponovno i ove godine doputovali ne samo mnogi istaknuti stručnjaci folkloristi, etnomuzikolozi, etnolozi nego i članovi raznih folklornih društava iz cijele Hrvatske i Bosne i Hercegovine. ■

CB The 23rd *Na Neretvu misečina pala* (Moonlight on the Neretva) folklore review was held from May 4th to 6th and 10th to 13th featuring many local ensembles including Croatians from Koljnof in Hungary and four groups from Bosnia & Herzegovina: Oštra Luka – Boka, Kupres, Široki Brijeg and Neum.

U Metkoviću je završila 23. Smotra folkloru pod nazivom “Na Neretvu misečina pala” koja se zbog opsežnog programa i velikoga broja prijavljenih folklornih skupina održavala čak dva vikenda zaredom, 4. – 6. i 10. – 13. svibnja. Prvi dio Smotre bio je posvećen folklornim skupinama Dubrovačko-neretvanske županije, dok su u drugom dijelu bile predstavljene brojne folklorne skupine Dalmacije, s otoka, iz priobalja i Dalmatinske zagore, a uz njih su nastupili i gosti s kontinenta pa čak i iz inozemstva. Hrvate iz susjednih zemalja predstavili su: Ženska pjevačka skupina “Golubice” iz Koljnofa u Mađarskoj, te četiri grupe iz BiH: KUD “Ravnica” iz Oštre Luke – Boka, KUD “Stožer” sa Kupresa, HKD “Vrila” iz Širokoga Brijega i KUD “Humski glas” iz Neuma.

Folklornim skupinama Dalmacije izuzetna je čast biti pozvanima na Smotru folkloru u Metkoviću, jer ovdje mogu

nastupiti samo oni najbolji, vrijedni čuvari starinskih pjesama, plesova, nošnji, glazbala i običaja svoga kraja. I, zaista, umjetnički voditelj smotre u Metkoviću i vrstan poznavatelj tradicijske kulture Dalmacije, prof. Vido Bagur, izabrao je gotovo sedamdeset izvornih folklornih skupina koje su tijekom triju večeri za-

“POLONEZA” iz Orebića, poluotok Pelješac, u svečanom mimohodu izvodi glasoviti kapetanski ples

Napisala i snimila: **Srebrenka Šeravić**

Više od 130 tamburaša iz 16 hrvatskih gradova oduševilo Zagrepčane

U orkestru na pozornici zagrebačke palače glazbe tom je prigodom sviralo više od 130 tamburaša iz 16 hrvatskih gradova: Vinkovaca, Iloka, Županje, Osijeka, Đakova, Požege, Valpova, Slavonskog Broda, Križevaca, Vrbovca, Siska, Varaždina, Otočca, Zagreba, Crikvenice i Splita. Nastupili su i gosti iz SAD-a predvođeni jednim od najboljih svjetskih tamburaša Jerryjem Grcevichem

U Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskoga u Zagrebu je 22. svibnja održan je tamburaški glazbeni spektakl "Šokačka rapsodija - 100 tamburaša". Koncert po drugi put organizira društvo zagrebačkih Slavonaca *Šokadija*. U orkestru je na pozornici zagrebačke palače glazbe tom prigodom sviralo više od 130 tamburaša iz 16 hrvatskih gradova (Iloka, Vinkovaca, Županje, Đakova, Osijeka, Požege, Valpova, Slavonskog Broda, Križevaca, Vrbovca, Siska, Varaždina, Zagreba, Otočca, Crikvenice i Splita). Kao i prošle godine, nastupili su i gosti iz SAD-a predvođeni jednim od najboljih svjetskih tamburaša Jerryjem Grcevichem. Svi oni proteklih su nekoliko mjeseci marljivo uvježbavali zahtjevan program, koji je pjesmom obuhvatio Lijepu našu, ali i mnoge druge krajeve.

Napisala: **Željka Lešić**

Uz njih su nastupili Hrvatski gajdaški orkestar, Zbor Ine, ženska pjevačka skupina KUD-a Vranovci-Bukovlje i sopranistica Ivanka Boljkovac, te iznenađenje večeri - Đani Stipaničev. Uz izvorne pjesme iz Slavonije, Prigorja, Međimurja, Hrvatskog zagorja i Dalmacije, posjetitelji su imali prigodu čuti i kako na tamburama zvuči glazba domaćih skladatelja poput Vidošića i Albinija, kao i inozemnih (Bacha, Biseta, Verdija), a na zadovoljstvo mnogobrojne publike čuo se i tamburaški *rock & roll*. Da bi uistinu sve zvučalo kako treba, pobrinuli su se dirigenti: S. Leopold, B. Potočnik, Ž. Bradić, V. V. Škovraga, D. Jukić, S. Fortuna, M. Ferić, D. Topić, te glazbeni urednik Vladimir Felker.

Gromoglasni pljesak oduševljene publike, koja je KD Vatroslava Lisinskoga ispunila do posljednjega mjesta, bio je nagrada izvrsnim izvođačima, a oduševljenje je doseglo vrhunac kada je spiker pročitao i najnoviju vijest kako je

Ministarstvo kulture slavonski bečarac proglasilo narodnom baštinom.

- Zagrebačka je Šokadija na veliku radost i zadovoljstvo ponovno okupila "hrvatsku tamburašku reprezentaciju" koja je naporno radila. U ime organizatora, moj duboki naklon i zahvalnost svim izvođačima. Meni i svima oko mene ostat će u pamćenju visoka profesionalnost, odgovornost, zalaganje i suze svih koji su izražavali sreću što su bili sudionici ovoga veličanstvenog tamburaškog spektakla - istaknuo je Martin Vuković, predsjednik Društva zagrebačkih Slavonaca Šokadija ■

CB The *Šokačka rapsodija - 100 tamburaša* (*Šokac Rhapsody - 100 Tamburitza Players*), a tamburitza musical extravaganza was held at Zagreb's Vatroslav Lisinski concert hall May 22nd. The concert was organised for the second time running by the *Šokadija* society of Slavonians in Zagreb. Over 130 tamburitza players from 16 Croatian towns were on stage performing as an orchestra for the occasion.

Očuvanje vlastite osobnosti u eri globalizacije

Očito je da u proteklo desetljeće i pol samostalnosti nismo imali dovoljno vremena da u potpunosti osvijestimo svoj identitet i razvijemo svijest o vlastitoj osobnosti, a i to kratko razdoblje često je pogrešno korišteno – od forsiranja nekih nacionalnih elemenata tijekom devedesetih do njihova omalovažavanja nakon 2000. godine

Kada bismo građanima Hrvatske postavili pitanje što je njihov identitet, po čemu se oni razlikuju od drugih europskih naroda, po čemu su jedinstveni i kako vide svoju budućnost, dobili bismo prilično različite i neujednačene odgovore. Činjenica je da čak ni u hrvatskoj literaturi o toj problematici ne možemo pronaći usuglašene i jasne odgovore na ta pitanja. Iz toga se može zaključiti kako Hrvati, očito, još nemaju jasnu predodžbu o vlastitu identitetu, kroz koji bi se mogli predstaviti svijetu i po kojem bi ih drugi mogli prepoznati. Logično je da se nameće pitanje – zašto?. To više ako imamo u vidu bogatu povijesnu i kulturnu baštinu na prostorima današnje Hrvatske, značajne uspjehe pojedinaca u svim područjima ljudskog djelovanja, ali i uistinu jedinstvene prirodne raznolikosti i ljepote na tako malom prostoru. Jasno je da su sve te činjenice ukorijenjene u hrvatskom identitetu, ali su, očito, nedovoljno osviježene.

Napisao: **Božo Skoko**

Jedan od razloga jest težak povijesni put hrvatskoga naroda i česta promjena tuđih gospodara, koji su nedvojbeno utjecali na poimanje vlastita identiteta kod Hrvata. Hrvati su dobili svoju vlastitu neovisnu državu tek raspadom Jugoslavije i međunarodnim priznanjem godine 1992. Očito je da nisu imali dovoljno vremena u proteklo desetljeće i pol samostalnosti da u potpunosti osvijeste taj svoj identitet i razviju svijest o vlastitoj osobnosti, a i to kratko razdoblje često je pogrešno korišteno – od forsiranja nekih nacionalnih elemenata tijekom devedesetih do njihova omalovažavanja nakon 2000. godine. S druge strane, tijekom srbijanske agresije i Domovinskog rata Hrvati su u dobroj mjeri svoj identitet gradili više na "protusrpstvu" nego na "hrvatstvu".

Činjenica je kako su Hrvati više od 70 godina proveli u sklopu višenacionalne jugoslavenske državne zajednice. U toj zajednici, u kojoj je dominantu ulogu imala Srbija, nacionalni je identitet bio kontinuirano ugrožavan i rađao se identitet otpora. Tek 1991. započelo je razdoblje ponovnog buđenja "prigušene" nacionalne svijesti i samoodređenja, koji

su tijekom komunističkog razdoblja bili svojevrsna tabu-tema. Naime, tijekom raspada Jugoslavije i stvaranja neovisne i samostalne Hrvatske te tijekom srbijanske agresije i Domovinskog rata, došlo je do svojevrsnog redefiniranja i jačanja nacionalnog identiteta. Bilo je to "krizno" razdoblje u kojem se oblikovala hrvatska samosvijest te odnosi Hrvata s drugim narodima. Prema Pavlu Novoselu, taj povijesni izazov otklonio je hrvatske komplekse od "većih" i "nadmoćnijih". On tvrdi kako su svoj novi identitet Hrvati počeli graditi na uspješnoj obrani od latentne invazije "jugoslavenstva" kao paravana za tihi genocid i potpuni nestanak Hrvata s povijesne pozornice. Kaže kako su se, nakon godina nametanja kompleksa manje vrijednosti i podcjenjivanja, predstavili kao narod koji ima hrabrosti nenaoružan suprotstaviti se višestruko jačoj vojnoj sili, u čemu su imali izniman uspjeh.

Međutim, taj pobjednički zanos nije predugo potrajao. Najprije se počelo s relativiziranjem simbola, poput obljetnica, državnih praznika, nacionalnih obilježja... Potom je u pitanje dovedena čast Domovinskog rata i pobjedničke operacije "Oluja". Borba protiv agresije i oslobođanje zemlje počeli su se sagledavati kroz prizmu zločina i haaških suđenja... Pobjednički duh i nacionalni zanos s početka devedesetih su, nažalost, splasnuli... Istraživanja nakon godine 2000. pokazuju kako Hrvati, za razliku od drugih naroda zapadne Europe, baš i ne cijene svoju državu te o njoj nemaju posebno dobro mišljenje. Inzistiranje na identitetu često se pripisivalo nacionalističkim porivima, pa je "internacionalno" bilo "cool" a hrvatsko tek posljednjih godina donekle postaje "in".

Hrvatska se trenutačno nalazi pred dvama izazovima - kako očuvati i dalje

ljepote i prirodne raznolikosti, čisto more i obala s tisuću otoka, bogata kulturna i povijesna baština, jedinstven stil i način života, bogata i raznolika gastronomija te zdrava hrana, ekološki očuvane šume i izvori čiste vode, kvalitetno obrazovanje, sposobnosti ljudi, sportski uspjesi...

“Hrvatska predstavlja mjesto na kojem se sastaju Mediteran i srednja Europa, Alpe i Panonska nizina. Njezino relativno malo područje odlikuje se nizom raznovrsnih krajolika. Ova se nevjerojatno lijepa zemlja polako oporavlja od teških ratnih vremena, ponovno preuzimajući ulogu omiljenog turističkog odredišta” stoji u vodiču “Hrvatska” *Eyewitness Travel Guidesa* i zapravo prilično objektivno i jednostavno inozemnim turistima predstavlja temelje suvremenoga hrvatskog identiteta i imidža.

Ako hrvatski građani postanu svjesniji svojih posebnosti, budu ponosniji na svoj nacionalni identitet, te ga značajki predstave i iskomuniciraju svijetu, to će biti najbolja obrana od opasnosti koje nosi globalizacija za nacionalne identitete. Hrvatska tako može mirno i ponosno ući u Europsku uniju ne bojeći se da će izgubiti svoju osobnost ili biti dočekan kao manje važan član te zajednice. Dapače, ulazak u Europsku uniju Hrvatskoj može donijeti mogućnosti izravnijeg i učinkovitijeg privlačenja pozornosti europskih susjeda. A, s obzirom na moć imidža, Hrvatska tu prigodu može iskoristiti za nove uspjehe u politici, gospodarstvu i turizmu. ■

CB It is evident that Croats have not had enough time over the past decade and a half of independence to become entirely conscious of their identity and to develop an awareness of their own distinct nature. And even this short period has been often abused – from the forcing of some national elements during the 1990s to their denigration after the year 2000.

razvijati svoj nacionalni identitet, koji je još prilično neutvrđen, te kako se što kvalitetnije predstaviti svojim budućim europskim susjedima, odnosno kako poboljšati prepoznatljivost i imidž države u svijetu. No, prije svega treba podvući crtu ispod jugoslavenske prošlosti, ali i ispod ratnog razdoblja i okrenuti se budućnosti, naravno, uzimajući u obzir sve dobre i loše posljedice koje u naslijeđe ostavlja ta suvremena prošlost hrvatske države. Često smo previše okrenuti prošlosti, a imamo mnogo elemenata koji nas čine zemljom budućnosti. Pritom, treba znati, kako napisa Zdravko Tomac, da hrvatskomu narodu sreću i slobodu nisu donijeli ni slovo “U” ni crvena zvijezda petokraka. Znamo da svaki pokušaj da se bilo koji od tih simbola ugrađuje u temelje hrvatske države izaziva nove sukobe. Moderna hrvatska država može biti utemeljena samo na vrijednostima Domovinskog rata i onoga što je izraženo simbolom proglašenja višestranačkoga Hrvatskoga sabora 1990. godine.

S druge strane, Hrvatska mora mnogo ozbiljnije pristupiti vlastitoj promociji,

ako želi povećati broj informacija o sebi u globalnoj javnosti, razbiti stereotype i dezinformacije iz prošlosti te poboljšati svoj imidž. Turistička promocija nipošto nije dovoljna. Hrvatska se treba predstaviti svijetu, ne samo kao poželjno turističko odredište nego i kao stabilna demokratska zemlja s kvalitetnim mogućnostima za investiranje, obrazovanje i život. Hrvatska u komunikaciji prema svijetu, posebice prema Europi, može istaknuti mnogo toga što će biti prepoznato kao jedinstveno i vrijedno. To su: prirodne

ODRŽANA WINNETOU KONVENCIJA

STARIGRAD/PAKLENICA - Prva Winnetou konvencija u Hrvatskoj održana je posljednjih dana svibnja u Starigradu/Paklenici. Konvenciju je organizirao Jadran film iz Zagreba, suorganizatori su Velebit Way i Turistička zajednica Starigrada. Oko dvjesto sudionika, većinom članova njemačkoga Kluba poštovatelja Karla Maya, obišlo je lokalitete na kojima su snimani filmovi o Winnetouu. Poštovatelji, odjeveni u indijansku odjeću, obilaze mjesta na Velebitu gdje se snimao Winnetou, a pridružili su im se i neki od glumaca iz kulturnoga filma i lokalni statisti.

SREDNJA ŠKOLA OBVEZNA ZA DVIJE GODINE

ZAGREB - Od nove školske godine obveza srednje škole neće biti propisana Ustavom i zakonima, potvrdio je 28. svibnja premijer Ivo Sanader uz obrazloženje da "ne želi ići u promjenu Ustava u izbornoj godini". Umjesto obveze, Vlada od jeseni uvodi Nacionalni program mjera kojima školovanje do upisa na studij postaje besplatno. Riječ je o pripremi za produljenje obveze školovanja u Hrvatskoj sa četrnaeste do najmanje šesnaeste godine života, odnosno trajanja školovanja s obveznih osam na deset godina. Sanader je na predstavljanju mjera rekao kako očekuje da će srednja škola postati obvezna za dvije godine.

KRIVCI MORAJU ODGOVARATI ZA POGIBIJU 306 DJECE

SLAVONSKI BROD - "Obilježavanje obljetnice sjećanja na 306 djece i dječaka djece u Domovinskom ratu, koja se već petu godinu u svibnju održava u Slavanskom Brodu jer je upravo u tom gradu u svibnju 1992. poginulo čak dvadesetosmero djece, tradicija je koja se mora održati jer tu djecu ne smijemo nikada zaboraviti. Radi se o deset razreda djevojčica i dječaka iz cijele Hrvatske kojih nema" rekla je potpredsjednica Vlade Jadranka Kosor pod čijim se pokroviteljstvom, a u organizaciji Zajednice udruga civilnih stradalnika Domovinskog rata, održava skup u znak sjećanja pod nazivom "Mali križ - velika žrtva".

OKOLIŠ U HRVATSKOJ ČISTIJI NEGO PRIJE DESET GODINA

ZAGREB - "Stanje okoliša bolje je nego 1997. More je čisto, globalno i zrak. Promet je najkritičniji jer se cestovni transport od 1997. povećao za 11 posto, a osobnim vozilima za 39 posto. U zaštiti tla nedostaje zakonodavstvo" kazala je 5. lipnja, na Dan zaštite okoliša, ravnateljica Agencije za zaštitu okoliša dr. Savka Kučar Dragičević. Predstavila je izvješće o stanju okoliša u Hrvatskoj za razdoblje od 1997. do 2005., koje je Sabor usvojio krajem svibnja. Josipa Blažević, državna tajnica u Ministarstvu zaštite okoliša, pohvalila je rad Vlade i inspekcije koje dobro odrađuju posao zaštite okoliša.

SMOTRA IZVORNOG FOLKLORA KARLOVAČKE ŽUPANIJE

OGULIN - U organizaciji Pučkog otvorenog učilišta Ogulin od 1. do 3. lipnja održana je 11. smotra izvornog folklora Karlovačke županije na kojoj je nastupio 21 KUD iz Karlovačke županije od najsjevernijeg SV. Jurja iz Draganića pa do najjužnijeg Sv. Jurja iz Zagorja Ogulinskog. U subotu 2. lipnja održan je svečani mimohod te nastupi 11 KUD-ova iz županije kao i gostiju iz Kutine, Hrvaca i Starih Perkovaca. Konačno, u nedjelju 3. lipnja u kino dvorani je održana Večer pučkog kazališta uz nastupe 7 KUD-ova.

VANJA SUTLIĆ NOVI GLAVNI RAVNATELJ HRT-A

ZAGREB - Vanja Sutlić izglasovan je sredinom svibnja za novoga glavnog ravnatelja Hrvatske radiotelevizije. Nakon objave imena novog šefa HRT-a, Sutlić je izjavio da ne osjeća radost nego samo golemu odgovornost jer staje na čelo najvažnije medijske kuće u Hrvatskoj. Dodao je da će izraditi strategiju koja će svim zaposlenicima pokazati kojim putem će se ići dalje, a cilj mu je izgraditi prepoznatljiv javni servis, neovisan o financijskim i političkim utjecajima. Rekao je i da će mu prvi korak biti okupiti ljude te kako za svakoga ima mjesta.

Oaza dječjega stvaralaštva

"Otvoreni smo za suradnju s vama, koji imate hrvatske korijene, a živite posvuda u bijelome svijetu, na način da za djecu naših iseljenika možemo osmisliti *kreativne vikende*"

Djeca s oduševljenjem sudjeluju u radionicama

Samo da znate, OVO NIJE OBIČNA ŠKOLA! "NOVIGRADSKO PROLJEĆE" je škola stvaralaštva, nastala godine 1974. pod nazivom "Listopad u Novalji" na otoku Pagu, namijenjena darovitoj djeci Istre i Kvarnera. Potom je mjesto rada škole preseljeno u Novigrad (zapadna obala Istre), gdje se provodi i danas, a škola je uspješno surađivala sa sunarodnjacima iz Italije i Slovenije. Ministarstvo prosvjete i športa uzima Školu stvaralaštva pod svoje okrilje 1997. godine, a školu polaze učenici od petog do osmog razreda osnovne škole iz svih hrvatskih županija, po preporuci matičnih škola te županijskih prosvjetnih ureda.

Osnovni ciljevi rada Škole usmjereni su na razvoj darovitih u svim njihovim potencijalima jezično-umjetničkih područja te na učitelje i profesore od kojih se traži razvojni pristup darovitim učenicima. Osim darovitih učenika, sudionici Škole stvaralaštva jesu: hospitanti – studenti, učitelji i profesori koji se u školi uče specifičnim oblicima poučavanja učenika, voditelji radionica te stručni tim Škole, koji prati cjelokupan rad svih sudionika i evaluacijskim postupcima usavršava rad Škole.

Specifičnosti su Škole sljedeće: nema školskoga zvona, ni ocjenjivanja. Ne postoje imperativi poput: sjedi, šuti, slušaj, piši, radi...! Djeca se slobodno opredjeljuju za jednu od radionica nekog jezično-umjetničkog područja npr.: *likovno područje*: grafička, keramička, kostimografska, batik, slikarsko-scenografska, fotografska, lutkarska; *pokret*: plesna; *riječ*: poezija, kratka priča, izradba slikovnice, scenska, govorenje teksta, video-scenska, no-

vine, radio, video; *zvuk*: skladateljska, pjevanje, scenska glazba i sl. Svakodnevni rad u radionicama provodi se u prostorijama škole, ali često i u predivnom okolišu oko nje, na otvorenome od 9 - 13 te od 16 - 19 sati.

Svi sudionici škole smješteni su u istom hotelu, koji se nalazi na samoj obali mora, kojom se brzo pješice dođe u Školu. Tripud na dan hotel nudi švedski stol, a u slobodno vrijeme možete se baviti raznim športskim aktivnostima. Svaku večer svi se družimo u zajedničkim hotelskim prostorijama, gdje organiziramo predstavljanje sudionika po radionicama, promocije novonastalih materijala Škole (zbornika, CD-a) ili voditelja radionica koji su napisali novu knjigu, zbirku pjesama, priredili izložbu ili koncert u središtu grada i sl. Gledaju se filmovi i videozapisi nastali toga dana, organizira se ples i karaoke *party*.

Ove godine "Novigradsko proljeće" održavalo se od 5. do 12. svibnja. Školu je polazilo 365 učenika iz cijele Hrvatske, a lipi moji, ma gdje bili i ma što god to značilo, naše aktivnosti možete u stopu pratiti preko internetske stranice www.novigradsko-proljece.com

Ako ste zainteresirani, otvoreni smo za suradnju s vama, koji imate hrvatske korijene, a živite posvuda u bijelome svijetu, na način da za djecu naših iseljenika ili za profesionalno usavršavanje edukatora možemo osmisliti "kreativne vikende" što zapravo označuje Školu "Novigradsko proljeće" u malome. Bilo bi divno pozitivno ozračje autentičnoga hrvatskoga razvojnog pristupa djeci promicati diljem svijeta. Stoga nam se za sve informacije možete obratiti na adresu: Novigradsko proljeće, Emonijska 4, 52466 Novigrad, Hrvatska, tel. + 38552 757005, fax. +38552 757218. ■

CB The Novigradsko proljeće (Spring in Novigrad) school of children's creativity wants to cooperate with Croatians around the world and organise Creative Weekends for the children of our compatriots.

Izbor dječjih radova

Čuvanje običaja, kulture i narodnog stvaralaštva Rame

U nedjelju 20. svibnja, u prepunj Koncertnoj dvorani vatroslava Lisinskog održan je humanitarni koncert u organizaciji Ramske zajednice koja u Zagrebu djeluje od početka 1990-ih. Oko 1800 posjetitelja koji su došli iz svih krajeva Hrvatske, BiH, pa i svijeta uživali su puna 3 sata u zaista spektakularnom i raznovrsnom programu koji je otvorio predsjednik Ramske zajednice mr. Branislav Brizar, ugledni poslovni čovjek i zaljubljenik u svoj ramski kraj, ali i Zagreb u kojem živi i radi.

“Postoji mnogo razloga i motiva za ovaj projekt koji nije baš jeftin, ali smo se odlučili za njega zato što se podudara s našim programskim načelima. Ciljevi su udruge skupljanje, očuvanje i promicanje običaja, kulture i narodnoga stvaralaštva svih oblika kulturno- umjetničkog i društvenog života Rame. Ujedno nam je želja da se Zagreb i njegovi građani, a putem medija i ostali upoznaju s ovim velikim kulturnim blagom” kazao je, među ostalim, g. Brizar. Gradonačelnik Zagreba Milan Bandić u svome je kratkom obraćanju najavio otvaranje društvenih prostorija zajednice za nekoliko tjedana. Ovaj gradski prostor nalazi se na uglu Vukovarske avenije i Strojarske ulice i upravo se adaptira radom i ulaganjima članova i sponzora.

Napisao: **Nenad Zakarija**
Snimke: **Arhiv Ramske zajednice**

Vrijedno je spomenuti predsjednika organizacijskog odbora ovoga zahtjevnog projekta g. Šimuna Babića (ujedno i zamjenika predsjednika zajednice) koji je uložio golem trud sa svojim suradnicima kako bi svi u Lisinskom bili zadovoljni.

U prvome dijelu večeri izvornim su folklorom, pjesmom i običajima sudjelovali KUD-ovi iz Rame, Gornje i Donje Rame i Uzdola, uz pučke i vjerske tekstove u izvedbi glumaca Bojane Gregorić i Gorana Grgića. Završio ga je Zagrebački folklorni ansambl dr. Ivana Ivančana prekrasnim splotom plesova, pjesama i običaja Rame.

Nakon stanke, drugi dio koncerta otvorio je fra Mato Topić, gvardijan Franjevačkog samostana Rama-Ščit po povijesnim osvrtom o progonima kršćana od turskih vremena dalje. Tako se bilježi 450. obljetnica ramskih mučenika i 150.

obljetnica povratka franjevac na Ščit. Njegovo izlaganje dopunio je dokumentarni film “RAMA JEST” po scenariju Vlatka Filipovića. Prigodnim riječima nazočnima se obratio i Provincijal Bosne Srebrne fra Mijo Džolan. Scensko-glazbeni dio programa u domoljubnom duhu otvorio je ZFA dr. Ivana Ivančana najprije svojom izvedbom “Moja Domovina” i zatim prateći estradne zvijezde Ivana Mikulića, Dražena Žanka i Marka Perko- vića Thompsona, kojima su se pridružili i posebni gosti Sinjski alkari, te Ramski momci. Cijeli je program bio praćen čestim pljeskom, ali je Thompsonov nastup doživio vrhunac oduševljenja. Publiku je posebno dirnula prekrasna balada “Diva Grabovčeva” s njegova najnovijeg albuma o toj legendi Ramskoga kraja.

U štitu pučke predaje publika je pozdravila i nastup Ramaca: guslara

Goran Grgić i
Bojana Gregorić

Drage Nikolića –Mandina na stihove Ivana Kolakušića Poštara, i narodnog pripovijedača i izvrnog imitatora Vlade Brizara-Vlada koji je svojim skečom nasmijao sve do suza.

Na kraju programa dopredsjednik i glasnogovornik Ramske zajednice Josip Vidović predao je ček na 100 000 kuna vlč. Zdenku Periji, župniku župe Sv. Barbare u KBC-u Rebro, čime je do kraja isplaćen inkubator vrijedan više od 280 000 kn. Ovaj projekt koji je do sada spasio petnaestero djece, pokrenuli su vlč. Perija i župni Caritas. On je u zahvali govorio i o međunarodnoj katoličkoj udruzi Kolping koja je znatno pomogla u obnovi prostora i u izgradnji apartmana u župnom domu koji služe za besplatni smještaj roditelja čija se djeca nalaze na liječenju. Za to su vlč. Perija i župa dobili zlatnu medalju Kolpinga za najkvalitetniji europski projekt u godini 2006.

Na kraju večeri nazočne su pozdravili Jozo Vukoja, načelnik općine Prozor, i Željka Maroslavac, predsjednica Sabora Ramske zajednice. U svim govorima čuo se višekratni poziv za povratak u ramski kraj, za ulaganja ili barem za što češće posjete.

Ne smijemo zaboraviti spomenuti i prateća događanja večeri koja je organizirao Šimun Penava, fotozložbu *Rama kroz povijest*, obogaćenu fotografijama Marije Braut i izložbom knjiga o Rami.

Uz vrlo bogat domjenak te glazbeni sastav Saturnus do kasno u noć pjevalo se, gangalo i veselilo, a, sudeći po mnogim komentarima nazočnih, svi su bili oduševljeni, ali i ponosni na ono što je bilo prikazano. I mnogi mediji koji su pratili ovu večer vrlo su se pozitivno osvrnuli na ovaj megaprojekt jedne relativno za širu javnost nepoznate zajednice. Primjerice, čak i planetarno poznati

Josip Vidović, dopredsjednik Ramske zajednice predaje ček za župni Caritas vlč. Zdenku Periji, župniku župe sv. Barbare u KBC-Rebro

Ramski guslar Drago Nikolić-Mandin

Vladimir Kuraja, scenarist priredbe, fra Mijo Džolan, provincijal Bosne Srebre, Šimun Babić, predsjednik Organizacijskog odbora priredbe, Ilija Radić, član Organizacijskog odbora, i fra Mato Topić, ramski gvardijan

ugledni novinar HTV-a Goran Milić u Dnevniku je iste večeri lijepim riječima popratio ovo događanje. A uz već spomenute svakako treba zahvaliti i pokrovitelju Općinskom vijeću Prozor-Rama, medijskim pokroviteljima Radiju Rami, časopisu *Matica* – HMI-a, Večernjem listu, Narodnom radiju, TV Netu, Obiteljskom radiju, Radiju Sljeme i Radiju Herceg-Bosna, te brojnim sponzorima. A za izuzetan umjetnički doživljaj svakako treba zahvaliti idejnom začetniku i scenaristu Vladimiru Kuraji, redatelju

Andriji Ivančanu, dirigentu Marijanu Makaru, izborniku proznih i pjesničkih tekstova dr. Vladi Vladiću, autoru folklornih točaka Miroslavu Šiliću i voditeljima Ani Burić i Peri Pavloviću-Čiri.

Na kraju i podatak da u RH živi oko 15 000 Ramljaka svih naraštaja s kojima smo se, eto, zahvaljujući ovoj hrabroj vizionarskoj inicijativi Ramske zajednice upoznali i prijateljski u duhu hrvatskog zajedništva. Nadaćmo se da ovi vrijedni ljudi na ovome neće stati. ■

ZFA dr. Ivana Ivančana

HKUD GORNJA RAMA

POVRATAK HRVATA U RS

BANJA LUKA – Dopredsjednik RS-a Davor Čordaš apelirao je da se otkriju ubojice Ive Bartulovića, Hrvata povratnika u Barlovce kod Banje Luke, uz uvjerenje da taj slučaj neće u velikoj mjeri obeshrabriti one koji se žele vratiti. Čordaš je kazao da se može vidjeti da su svi koji žive u Barlovcima, ne samo povratnici, uznemireni zbog toga ubojstva, ali vjeruje da sigurnost svih nije ugrožena i da će se ubojstvo Bartulovića riješiti kako se ljudi ne bi osjećali nesigurnima u RS-u i BiH.

TRAVNIČKI HRVATI OBILJEŽILI DAN SVOGA STRADANJA

TRAVNIK – Polaganjem vijenaca i molitvama na spomen-obilježjima na Ovnaku, groblju Prahulje te Bikošima, travnički Hrvati su se prisjetili stradanja hrvatskog puka u proteklom ratu te ubijenih hrvatskih civila i vojnika. Među njima je i skupina od 37 strijeljanih Hrvata u travničkom selu Bikoši. Pripadnici Armije BiH strijeljali su ih u dvorištu jedne obiteljske kuće, ispred betonskog zida. Za tijelima 25 strijeljanih još se traga. Odgovornim predstavnicima Suda i Tužiteljstva

BiH s Bikoša je upućena poruka da je krajnje vrijeme za procesuiranje odgovornih za masakr nad Hrvatima u Bikošima kao i ostale zločine nad travničkim Hrvatima te progon 19.600 Hrvata s područja travničke općine.

15 GODINA OD FORMIRANJA 1. PROFESIONALNE POSTROJBE HVO-a

POSUŠKI GRADAC – Na svetog Antu (13.6.) navršilo se 15 godina od utemeljenja i prve svečane prisage bojovnika prve profesionalne postrojbe HVO-a, Pukovnije "Ante Bruno Bušić". Pred spomen-ploču na osnovnoj školi u Posuškom Gradcu, koja je 1992. poslužila kao prva vojarna, vijenac je, uz ostale suborce, položio i Slavko Grubišić, utemeljitelj pukovnije i umirovljeni brigadir HVO-a, te pukovnik HV-a. – Temelj pukovnije je bojna "Knez Branimir" a samoj pukovniji ime je dao predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman. Inzistirao je da se pukovnija nazove po tome hrvatskom revolucionaru "od pera" – kaže brigadir Grubišić.

MEĐUNARODNA KRIZNA SKUPINA O BIH

SARAJEVO – Međunarodna krizna skupina za BiH (ICG) u posljednjem je dokumentu Strategija novog međunarodnog angažmana u BiH istaknula nekoliko spornih činjenica, ali i točno detektirala očekivanja triju naroda i njihovih političkih grupacija uoči ustavnih promjena. ICG ističe kako su se etničke i političke podjele produbile zbog ratne retorike Milorada Dodika i Harisa Silajdžića. "Za Bošnjake to znači ujedinjenu zemlju pod nadzorom središnje vlade kojom bi oni dominirali. Za Srbe to znači njihovu nezavisnu državu, i vjerojatno ujedinjenje sa Srbijom. Za Hrvate to znači njihov vlastiti treći entitet, iako su općenito podržali središnju vladu koja bi im jamčila trećinu vlasti, ali i slabljenje Federacije" navodi se u izvješću.

ŠKOLA ZA POVRTNIKE U POSAVINU

GORNJI HASIĆI – Josip Vrbošić, veleposlanik RH u BiH, svečano je otvorio obnovljenu školu u povratničkom mjestu bosanske Posavine u Gornjem Hasiću (općina Šamac u RS-u). Dopredsjednik RS-a Davor Čordaš, predstavnici ministarstva FBiH i RS-a, načelnici posavskih općina i više od stotinu povratnika okupili su se na drugom po redu susretu povratnika župe Hrvatska Tišina. Škola u Gornjem Hasiću obnovljena je sa 230.000 kn koje je osigurala Republika Hrvatska. Davor Čordaš zahvalio je za pomoć koju povratnicima pruža Hrvatska. Primjer otvorenja škole u bosanskoj Posavini potvrđuje da povratak može biti održiv, a zapošljavanje je sljedeći prioritet. Ivica Cvitkušić, koordinator povratničkih mjesta šamačke općine, predstavio je prioritete pet povratničkih mjesta župe Hrvatska Tišina.

Pripremio: **Tihomir Begić**

Ne pamti se kad se ovako pjevalo i sviralo

Uz brojne probleme koje Hrvati Maglaja imaju u ovoj općini, ali i u cijeloj županiji, ovakve su manifestacije snažna potpora opstojnosti hrvatskog čovjeka u ovom dijelu BiH

ni/Bošnjaci). Uz brojne probleme koje Hrvati Maglaja imaju u ovoj općini, ali i u cijeloj županiji, ovakve su manifestacije snažna potpora opstojnosti hrvatskog čovjeka u ovom dijelu BiH.

Generalni pokrovitelji cijele manifestacije bili su općinski načelnici Maglaja i Žepča, a u cijeloj organizaciji najviše su pomogli JU "Dom kulture" Žepče i OO HDZ-a BiH Maglaj.

Dobra organizacija, kao i posjećenost smotre zadužili su članove HKUD-a "Gromovnik" da i iduće godine nastave s ovakvim manifestacijama. Uostalom, mještani Maglaja i ne pamte kada se zadnji put ovako pjevalo i sviralo na gradskim ulicama. ■

Radi što svečanijeg obilježavanja 30. obljetnice izgradnje svetišta sv. Leopolda Bogdana Mandića u Maglaju, članovi HKUD-a "Gromovnik" iz Novog Šehera nakon misnoga su slavlja priredili prvu Smotru hrvatskog folklora koja je održana 12. svibnja u Maglaju.

Na smotri je nastupilo sedam KUD-ova iz BiH (HKUD "Naši korijeni" - Bistrica kod Žepča, HKUD "Seljačka sloga" - Vidovice kod Orašja i HKUD "Ognjišta" Lug-Brankovići, HKUD "Usorski običaji" - Sivša, HKUD "Sitan tanac" - Šujica, HKUD "Napredak" - Novi Travnik i domaćin HKUD "Gromovnik" - Novi Šeher) te jedno društvo iz Hrvatske (KUD "Ban Neorić" - Muć kod Splita).

Nakon završetka sv. mise, koju je predvodio don Ante Baković (1977. utemeljio župu i izgradio crkvu u Maglaju), najprije je održan svečani defile KUD-ova maglajskim ulicama, na čijem su čelu bile Žepačke mažoretkinje, a nakon defilea pred crkvom u Maglaju održana je i smotra folklora.

Više od tisuću vjernika nije krilo svoje zadovoljstvo time što se i u Maglaju održavaju ovakve manifestacije. Inače, Maglaj je povratnička općina u kojoj je do godine 1992. živjelo 18% hrvatskog pučanstva, a danas ih ima oko 10% (5-6% povratnika Srba i ostalo su Muslima-

CB With the aim of making the celebration of the 30th anniversary of the St. Leopold Bogdan Mandić Shrine in Maglaj as splendid as possible, the members of the Croatian Culture & Arts Society *Gromovnik* of Novi Šeher organised the first Review of Croatian Folklore, which followed holy mass on May 12th, and featured appearances by 7 ensembles from Bosnia & Herzegovina and one from Croatia.

HRVATI IZ ŽEPČA I MAGLAJA NA KOMEMORACIJI U BLEIBURGU

Hrvatska matica iseljenika i Klub hrvatskih povratnika iz Zagreba zajednički su omogućili Hrvatima iz Žepča i Maglaja odlazak na središnju komemoraciju žrtvama bleiburške tragedije, koja se održala u nedjelju 13. svibnja na Bleiburškom polju. Tom su prigodom predstavnici iz Žepča i Maglaja nakon svečane svete mise koju je predvodio kardinal Josip Bozanić, položili cvijeće na spomenik žrtvama bleiburške tragedije. - Zahvaljujemo Hrvatskoj

matici iseljenika i njezinoj ravnateljici Katarini Fuček koja nam je omogućila odlazak na Bleiburg, voditeljici Odjela za kulturu Srebrnki Šeravić koja je organizirala put i predstavnici Matice Željki Lešić koja nas je sve vrijeme pratila na putu. Presretni smo što institucije u Hrvatskoj kao što je HMI vode računa i o nama Hrvatima s druge strane granice. Vjerujem da ćemo s Maticom nastaviti započetu suradnju i s nestrpljenjem čekamo ponovni susret u našoj sredini. To nam uistinu mnogo znači i podupire našu iznimno tešku borbu za opstanak Hrvata na ovim prostorima - istaknuo je ravnatelj Doma kulture Žepče Marinko Kelavić. (Ž. Lešić)

Napisao: **Marinko Kelavić**

“Ne odustajemo – bit će koncerta u jedno bolje vrijeme”

Ovo nije bilo upereno protiv Thompsona ili HKDD-a, pa ni protiv mene, nego je upereno protiv ostanka i opstanka Hrvata u Sarajevu i BiH. To je i razvidno iz poruke koja nam se stalno šalje: “Što čekate, što ne idete?”. Jer, sigurno je iza hajke stajao nekakav režiser, nekakav veliki manipulator

Don Anto Jelić na posveti kamena temeljca Hrvatskog studentskog doma u Sarajevu

Tjednima su se mediji bavili aferom oko humanitarnog koncerta Marka Perkovića Thompsona u organizaciji Hrvatskoga katoličkog dobrotvornog društva, koji je trebao biti održan u Sarajevu 10. Svibnja, a na kraju je bio odgođen. Iskoristio sam posjet don Ante Jelića Zagrebu i zamolio ga za razgovor na tu temu.

- Koncert je odgođen za neka druga vremena zbog sigurnosnih razloga. Gotovo dva mjeseca trajala je hajka različitih, uglavnom muslimanskih udruga: logoraši i borci iz ovoga, zadnjeg rata, zelene beretke, zatim antifašisti, židovska zajednica itd. Koncert je bio humanitarnog karaktera, za izgradnju studentskog doma u Sarajevu u vrijednosti oko 3 milijuna eura, o čemu ste i Vi pisali u *Matici*. A dodatni razlog koncertu bio je

obilježavanje 10. obljetnice posjeta pape Ivana Pavla Drugoga Sarajevu. Karte su se odlično prodavale i sve je išlo u redu, dok nisu krenuli ti prosvjedi, pritisci, pa i prijetnje. “Majku vam ustašku, pobit ćemo vas sve” i slično. Čak su neke novine pisale da će se poduzeti “radikalne mjere” ako koncert bude održan!!! U cijeloj ovoj hajci zanimljivo je da se nitko od Srba nije bunio. Onda su se počeli javljati iz općine Centar, iz SDP-a, pa i iz Ministarstva za kulturu, gdje se najžešće protivio kantonalni ministar Emir Hadžihafisbegović koji je uputio i pismo Nadbiskupijskom ordinarijatu i tražio da se koncert zabrani...

I kakav je odgovor dobio, je li crkveni vrh uopće reagirao na ovu kriznu situaciju?

— Ne znam što su i jesu li odgovorili. Inače, vrh katoličke crkve i nadbiskup nisu davali nikakve izjave zato što je

organizator bio HKDD, a mi nismo željeli crkvu upletati u ovu prljavu rabotu. Jer, ovi drugi su upravo to i htjeli i zato su slali dopise.

A mi smo kao odbor dogovarali, i na kraju, osim mene i Thompsona koji smo htjeli održati koncert bez obzira na sve, ostali odbornici ipak su zbog tehničkih i sigurnosnih razloga predložili odgodu i to smo na kraju svi prihvatili. A onda, povrh svega, kad smo već odgodili koncert, javila se grupa franjevaca iz Bistrika, njih sedam-osam koji su komentirali plakat koji je isti kao i na ovom posljednjem CD-u. Oni su ga nazvali svetogrdem zbog kombinacije mača i krunice, a i da ime Thompson ima veze sa Sinom Božjim. Svi znamo još od Čavoglava odakle nadimak Marku, po strojnici Thompson. A sam znak na plakatu on tumači kao mač okrenut dolje. Dakle nema više rata, to je poruka mira. Tako da mi zaista nije jasan motiv za ovaj napad.

Kako su ostale hrvatske institucije u Sarajevu i okružju reagirale na situaciju?

— Pa, nažalost, u Sarajevu loše. Nijedan medij, ni televizija ni radio nisu htjeli donijeti naš spot ili oglas za koncert, pa čak ni radio Vrhbosna koji je pod okriljem Napretka, dok su ostali izvan Sarajeva donijeli: Kiseljak, Vitez, Mostar, Rama, Kupres, Tomislav Grad itd.

Od hrvatskih političara nitko se nije javio, a ni od službenih vlasti. Mi smo čak poslali Predsjedništvu BiH da nam budu pokrovitelji, poslali smo i Vijeću ministara i predsjednici Federacije gđi Borjani Krišto. Ona je jedina odgovorila da je zauzeta taj dan.

Najviše me začuđuje da ni Veleposlanstvo RH nije reagiralo, iako je riječ o nastupu hrvatskog građanina, javnoj

osobi koja pjeva i može svagdje pjevati. Jer, strani diplomatski predstavnici obično s veseljem dočekuju svoje zemljake umjetnike, glazbenike itd. i uvijek reagiraju ako se što negativno kaže o njihovim državljanima.

Za razliku od Napretka iz Sarajeva, Napredak iz Mostara s potpisom fra Nikića dao vam je i pismenu potporu!

— Da, i hvala im na tome. Oni su vidjeli da je suludo to što se čini i na koji se način želi omesti jedan humanitarni koncert. Zato želim kazati da tu nisu u pitanju bili ni HKDD niti Thompson, nego je tu u pitanju bila gradnja studentskoga doma, a time i opstanak Hrvata u Sarajevu. Ja ovaj projekt smatram strateški važnim za ostanak i opstanak Hrvata u BiH.

U ovakvom Sarajevu, u ovakvoj BiH što će se promijeniti u mjesec-dva da biste mogli održati taj koncert?

— Pa, u mjesec-dva, sigurno, neće. Možda za godinu ili dvije. Mislim da je ovo bila jedna velika poruka svim hrvatskim dužnosnicima, svim Hrvatima u BiH, čak i Hrvatima u Hrvatskoj kako je nama ovdje u Sarajevu. Zapravo, svima koji o našem životu odlučuju. Neka razmisle kako bi trebali odgovoriti i zauzeti neku drukčiju strategiju. Ponavljam, ovo nije bilo upereno protiv Thompsona ili HKDD-a pa ni protiv mene, kako su neki u početku to govorili, nego je upereno protiv ostanaka i opstanaka Hrvata u Sarajevu i BiH.

To je i razvidno iz poruke koja nam se stalno šalje: “Što čekate, što ne idete?”. Jer sigurno je iza hajke koja je bila stajao nekakav režiser, nekakav veliki manipulator.

I na kraju, Vi, a ni Thompson ne odustajete od koncerta?

— Ne odustajemo. Bit će u neko bolje vrijeme, kad bilo da bilo. Čak smo razmišljali premjestiti koncert nekamo drugamo, recimo, u Kiseljak ili Vitez, ali željeli smo vidjeti do kraja kako Sarajevo reagira protiv hrvatskog pjevača koji može pjevati svagdje u svijetu, osim u Sarajevu.

U međuvremenu, gradnja Doma se nastavlja?

— Da, pa i ovom prigodom pozivam sve da nam pomognu financijski. Svaki cent, dolar ili euro za nas će biti velika pomoć i svatko onaj koji to čini neka zna da čini jedno veliko, veliko dobro djelo. ■

CB A humanitarian concert by Mark Perković Thompson organised by the Croatian Catholic Charitable Society (HKDD), that was to have been held May 10th in Sarajevo, but was postponed, was for weeks in the centre of media attention. An interview on the occasion with HKDD president Don Ante Jelić.

NOVA MARINA S 225 VEZOVA NA UGLJANU

SUTOMIŠĆICA - U Sutomišćici na Ugljanu otvorena je “Olive Island Marine Sutomišćica” koja zauzima površinu od 5,5 hektara, a ima 225 vezova na moru i 25 “suhih” vezova. Marinu, vrijednu oko pet milijuna eura, sagradila je zadarska tvrtka “Plava vala” u vlasništvu Milana Kotura. U mari- ni je sada zaposleno 30 ljudi, a u

sezoni bi ih se trebalo zaposliti još dvadesetak, dakako otočana, a pedese- tak novih radnih mjesta mnogo znači za Sutomišćicu, ali i za cijeli Ugljan. Kao i na Ugljanu, u brojnim pristaništima na svim zadarskim otocima od Molata, Premude, Silbe, Ista do Zverinca, povećan je broj nautičkih vezova. Pristaništa su sanirana ili proširena, a s novom marinom u Sutomišćici po- boljšana je sveukupna nautička ponuda u zadarskome akvatoriju.

LIMEX TRAŽI 150 RADNIKA

DONJI MIHOLJAC - Tvrtka Limex iz Donjeg Miholjca ovih je dana raspisala natječaj za čak 150 radnih mjesta što je izvanredna vijest za ovaj gradić na hrvatskom istoku, koji na svojih desetak tisuća stanovnika ima 1875 neza- poslenih. Potreba za velikim brojem novih radnika ukazala se jer, nakon probne proizvodnje, u puni pogon kreće proizvodnja njihove potpuno nove tvornice za proizvodnju peći i kamina, površine 3600 četvornih me- tara, u koju je do sada uloženo više od šest milijuna eura. Danas Limex zapošljava oko 700 radnika u svojim pogonima u Donjem Miholjcu, Belom Manastiru i Slatini. Čak 80 posto svojih proizvoda proizvode za europsko tržište. Poznati su po proizvodnji miješalica za beton, građevinskih i tran- sportnih kolica, alu-ljestvi itd.

HRVATSKOJ NAJVIŠA OCJENA ZA CIVILNU VJEŽBU

ZADAR - Izvedbom združene pokazne vježbe 24. je svibnja u industrijskoj luci Gaženica pokraj Za- dra završila najveća civilna vježba Sjever- noatlantskog saveza IDASSA 2007. u kojoj je sudjelovalo više od 1200 ljudi iz 44 drža- ve. Završnu vježbu, u

kojoj je prikazan niz zajedničkih aktivnosti savezničkih snaga u rješavanju ekološkog i prirodnog incidenta, nazočili su ministri obrane i unutarnjih poslova Berislav Rončević i Ivica Kirin. “Od ekipa koje su pratile organizaci- ju i izvedbu očekujemo najviše ocjene za Hrvatsku” rekao je na kraju IDAS- SA-e direktor vježbe Damir Trut. Prema njegovim riječima, svi su sudionici vježbu shvatili vrlo ozbiljno, što se vidjelo i u izvedbi. Zamjenik pomoćnika glavnog tajnika NATO-a Maurits Jochems čestitao je Hrvatskoj na odličnoj organizaciji vježbe, a sudionicima na izvedbi.

Za rođendan Kazališta premijerna drama “Zastave, barjaci, stjegovi”

U prosincu je planiran program obilježavanja 100. obljetnice HNK u Osijeku u koje će biti uklopljene svečana akademija, promocija monografije radnog naslova “HNK od 1907-2007. godine”, premijera drame “Zastave, barjaci, stjegovi” Mire Međimorca, te svečana izvedba opere “Traviatta”

Pročelje HNK u Osijeku

čija monografije radnog naslova “HNK od 1907.-2007. Godine”, premijera drame “Zastave, barjaci, stjegovi” Mire Međimorca, te svečana izvedba opere “Traviatta” - istaknuo je Vladimir Ham, savjetnik za odnose s javnošću osječkoga HNK.

Tijekom godine u čast stote obljetnice postojanja, u HNK-u u Osijeku na repertoaru kazališta pripremljeno je više dramskih, opernih i baletnih ostvarenja koja su zgradu osječke stogodišnjakinje punila do posljednjega mjesta. Premijerne predstave Kazališta u dramskom programu jesu: *Kurve Fede Šehovića*, *Žamor oko scene (kaos iza kulisa)* Michaela Frayna, *Sjećanje vode* Shelagh Stephenson, *Hedda Gabler* Henrika Ibsena, a glazbeni program obuhvaća premijere: *Ero s onoga svijeta* Jakova Gotovca, *Vese-*

Ove godine, točnije, 7. prosinca, HNK u Osijeku obilježit će stotu obljetnicu postojanja. Tako je hrvatsko glumište nakon zagrebačke, dobilo i svoju “drugu hrvatsku pozornicu”. Prema riječima savjetnika za odnose s javnošću HNK Osijek Vladimira Hama, u čast velikoga jubileja 7. prosinca na sceni osječkoga HNK bit će izvedene “Zastave” Miroslava Krležu u režiji Georgija Para. Naime, Miro Međimorec je za tu prigodu napisao tekst koji obrađuje radnju nakon Krležinih “Zastava” sve do demokratskih promjena. Dakle, nastavak je to vremena u kojemu je Krleža “stao” sa svojim “Zastavama”. Režiju potpisuje Georij Paro, najveći stručnjak za Krležu.

No što sve uključuje rođendanski program u prosincu prigodom stote

Gledalište osječkog kazališta

obljetnice Kazališta?

- U prosincu je planiran program obilježavanja 100. obljetnice osnutka HNK u Osijeku u koje će biti uklopljene svečana akademija, promo-

la udovica Frana Lehara, te *Stanac* Jakova Gotovca i *Pagliacci* Ruggiera Leoncavalla. Intendant HNK Osijek Vlaho Ljutić, koji je u Kazalište došao u prosincu 2005. godine, dosta je, po Hamovim riječi-

Napisala: **Željka Lešić**

Snimke: **Arhiv HNK Osijek**

ma, pridonio atraktivnosti programa, a njegovim je dolaskom počelo i s pro-midžbom HNK, što je kazalištu doista nedostajalo.

POVIJEST KAZALIŠTA

Prisjećajući se velikoga jubileja, valja istaknuti kako je osječka kazališna tradicija i duža od stoljeća. Naime, prema istraživanju povjesničara Kamila Firingera, grad na Dravi prvu je predstavu imao još davne 1735. godine u Isusovačkoj gimnaziji, kada su je na latinskome jeziku izveli osječki gimnazijalci. Zanimljivo je napomenuti kako se ime prvoga glumca spominje 1746. godine, dok se kazalište u osječkoj tvrdi spominje još davne, 1750. godine. No, unatoč navedenim podacima, kao prva osječka kazališna pred-stava smatra se predstava Aleksander pl. Bilderbeck Alana ili pobjedonosna svečanost Aleksandra Velikog, koja je u povodu imendana jednoga člana grofov-ske obitelji Pejačević, 1808. izvedena u dvorcu obitelji u osječkoj Retfali.

Zanimljivo je napomenuti kako se hrvatski jezik na osječkoj pozornici pojavio gotovo istodobno kad i njemački. Tada su se najprije izvodile samo pojedine pjesme, a potom su uslijedile i predstave koje su se izvodile na raznim gostovanjima.

Davne, 1866. godine za samo jedanaest mjeseci sagrađena je namjenski projektirana kazališna zgrada koja je 31. prosinca i otvorena. Najstarija je to kazališna zgrada u kontinentalnoj Hrvatskoj, koju je projektirao Karlo Klausner.

Firinger u svojim istraživanjima napominje kako je u prigodi svečanosti otvaranja kazališta izveden prolog na njemačkom jeziku, koji je izrekao Antun Lay. Povjesničar ističe kako su u novo-otvorenome kazalištu gostovale razne njemačke i mađarske putujuće družine, te je gostovalo "i hrvatsko kazalište iz Zagreba, Novosadsko srpsko pozorište i ljubljanska slovenska opera". Također su tada davane svečane priredbe i koncerti, a godinu dana poslije je "narodno dobrovoljačko društvo" u korist osnutka hrvatskoga Sveučilišta u Zagrebu za tu prigodu izvelo tri jednočinke.

U početnim danima djelovanja prvoga osječkog kazališta, dakle, davane su predstave putujućih glumačkih družina, a kada počinje djelovati kao Hrvatsko narodno kazalište 1907., ono postaje i repertoarno.

Svečani zastor

Svečanost otvorenja održana je u prepunoj kazališnoj dvorani u Osijeku, 7. prosinca, a za tu svečanu prigodu izvedena je predstava koja je bila sastavljena od više dijelova – Zajčeve uvertire Gundulićevoj "Dubravki" dramske ilustracije Bukovčeva zastora iz pera Milana Ogrizovića "Slava preporoditeljima" koja je bila dopisana za tu prigodu, kao i prvog čina opere Bedricha Smetane "Prodana nevjesta".

Repertoar kazališta u početku se svodio uglavnom na drami, te opereti i na jednostavnijim operama koje su uključivale i balet, čiji uspon počinje 1921. godine dolaskom ruskih emigranata u Hrvatsku. Blistavije razdoblje opere kazalište bilježi od 1914. godine dolaskom Mirka Polića za ravnatelja i Joze Ivakića za dramaturga.

OBNOVA I DOGRADNJA KAZALIŠNE ZGRADE

U godinama postojanja osječka "stara dama" nekoliko je puta dograđivana i obnavljana, a zadnja njezina temeljita restauracija proslavljena je 27. studenoga 1985. No, ljepota obnove zgrade trajala je do 16. studenoga 1991., kada je mjesec i pol do 125. godišnjice postojanja kazališna zgrada namjerno bombardirana od srpske vojske. U oštećenoj zgradi više se nije moglo raditi, pa je osječki HNK u 85. sezoni postao beskućnik. U teškim ratnim uvjetima ponosni Slavonci, svjesni svoje kulture i naoružani golemim domoljubljem, učinili su sve da kazalište nastavi djelovati. Tako je 125. obljetnicu izgradnje kazališta i 85. obljetnicu neprekinuta rada (1992.), osječko je kazalište 27. prosinca 1994. marom Osječko-baranjske županije i Grada Osijeka obnov-

Prizor iz opere Pagliacci

ljeno i svečano otvoreno HNK u Osijeku U ozračju novoga sjaja kazališta, povijesnom činu nazočio je i prvi predsjednik RH dr. Franjo Tuđman.

Unatoč pritisnutim materijalnim poteškoćama, Kazalište na radost Osječana i Slavonaca uspješno djeluje, zaokupljajući pozornost iznimno zanimljivim i kvalitetnim dramskim i glazbeno-scenskim programom, kao i prvim izvedbama novoutemeljenog Baleta, izvođeci tako i do dvadesetak premijera u sezoni. U lepezi djelovanja HNK ističemo da organizira Dane otvorenog kazališta, Krležine dane, novogodišnje koncerte, te Lipanjsku opernu noć. Osim u Osijeku i Osječko-baranjskoj županiji, kazalište gostuje diljem domovine Hrvatske i u izvandomovinstvu, predstavljajući se publici kvalitetom izvedbe ponosno predstavljajući svoj grad, županiju i domovinu Hrvatsku. ■

CB This year, on December 7th to be more precise, the Croatian National Theatre house in Osijek will mark its one hundredth anniversary. This is, after the one in Zagreb, for Croatian actors the "second Croatian stage".

Knjižnice su mostovi koji spajaju

Utorak 29. svibnja u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici u Osijeku veleposlanica Australije u RH Tracy Reed predstavila je zbirku australskih knjiga koju Veleposlanstvo donira bibliobusu Knjižnice. U svojem je govoru naglasila da su sve ove knjige djelo isključivo australskih pisaca pisano na australskom jeziku, tj. engleskom kojim se vjerno dočarava kolorit i specifičnosti toga golemog kontinenta. Također je spomenula da upravo zbog prostranosti Australije dobro poznaje i cijeni specifičnosti i važnost regionalnih zajednica u očuvanju nacionalnog identiteta, kao i važnost uloge službe bibliobusa, koja je u Australiji vrlo razvijena, ima. Posebno je naglasila ugled koji brojna hrvatska zajednica u Australiji ima u povezivanju dviju zemalja. "Australija i Hrvatska imaju bliske i prijateljske odnose i čvrste veze naroda s narodom, čovjeka s čovjekom i to želimo prepoznavati i produbljivati" naglasila je ona.

Ravnatelj Knjižnice Dragutin Katalenac ukratko je opisao povijest i rad ove značajne kulturne ustanove. Uz zahvalu veleposlanici spomenuo je brojnu hrvatsku zajednicu u Australiji, od kojih mno-

Osiječki gradonačelnik Anto Đapić i veleposlanica Reed

Australijska veleposlanica i ravnatelj knjižnice Dragutin Katalenac razmjenjuju darove

gi dolaze upravo iz ovih krajeva. Saznali smo i da do godine 2010. treba biti dovršen novi Sveučilišni kampus, a time bi se taj dio knjižnice preselio i ovdje bi ostala Gradska knjižnica.

Svečanosti su nazočili župan Osječko-baranjske županije Anto Đapić, predstavnik lokalne vlasti gđa Lovrinčević, prorektor Sveučilišta dr. Žagar i drugi uglednici, te brojni novinari, a druženje se nastavilo uz prigodni domjenak.

Dodajmo na kraju da je takva donacija nekoliko dana prije, točnije 25. Svibnja, bila darovana Gradskoj knjižnici grada Zadra, također za bibliobus.

P.S. Razgovor s australskom veleposlanicom možete čitati u idućim brojevima časopisa *Matica*. ■

Napisao i snimio: **Nenad Zakarija**

NAGRADA "ŠOVAGOVIĆ" ZA ČETVERO GLUMACA

ŽUPANJA – Odlukom ocjenjivačkoga suda na ovogodišnjem 14. festivalu glumca najboljim glumicama proglašene su Alma Prica za ulogu Hasanaginice u istoimenoj predstavi zagrebačkoga HNK koju je režirao Mustafa Nadarević i Bruna Bebić-Tudor za ulogu Gige Barić u predstavi "Bez trećega" HNK iz Splita u režiji Gorana Golovka. Najboljim glumcem proglašen je Mustafa Nadarević za ulogu Hasanage i Ante Čedo Martinić za ulogu Marka Barića u predstavi "Bez trećega". Najbolji glumci i glumice nagrađeni su glumačkom nagradom "Fabijan Šovagović". Grad domaćin 14. festivala glumca koji je održan krajem svibnja bila je Županja, a ovogodišnji glumci domaćini Vanja Drach i Zvonimir Torjanac. Predstava je pogledalo više od 10.000 žitelja Vukovarsko-srijemske županije.

SENZACIONALNO OTKRİĆE MARINA SOLJAČIĆA

SAD - Marin Soljačić, mladi hrvatski znanstvenik koji se nalazi na čelu znanstvene skupine prestižnog Massachusetts Institute of Technology (MIT), uspješno je početkom lipnja zajedno sa svojim kolegama izveo eksperiment bežičnog prijenosa energije. Ovo se otkriće smatra senzacionalnim za svijet tehnologije. "Ponosan sam što ste vi i vaš tim nastavili gdje je veliki izumitelj i inovator Nikola Tesla stao" stoji u čestitki premijera Ive Sanadera upućenoj mladom hrvatskom znanstveniku.

uriranje narodnih nošnja, nabava tradicijskih glazbala, obilježavanje visokih obljetnica amaterskih družina te diskografska produkcija.

BOGAT KULTURNO-UMJETNIČKI ŽIVOT U HRVATSKOJ

ZAGREB – "U Hrvatskoj djeluje 800 kulturno-umjetničkih društava, u 1500 sekcija, odnosno u njihov rad uključeno je oko 100.000 članova. Od 2004. do svibnja 2007. godine Ministarstvo kulture sufinanciralo je 716 programa u iznosu od 15,215.765 kuna" izvijestio je Srećko Šestan, pomoćnik ministra kulture za scenske djelatnosti, na tribini "Vrijeme za kulturu" održanoj krajem svibnja u Ministarstvu kulture. Šestan je naglasio da se s tim novcem održava oko 80 festivala i raznih manifestacija, seminari za voditelje KUD-ova, radionice za poduku sviranja tradicijskih glazbala, narodnih nošnja, pjevačkih zborova i dr.

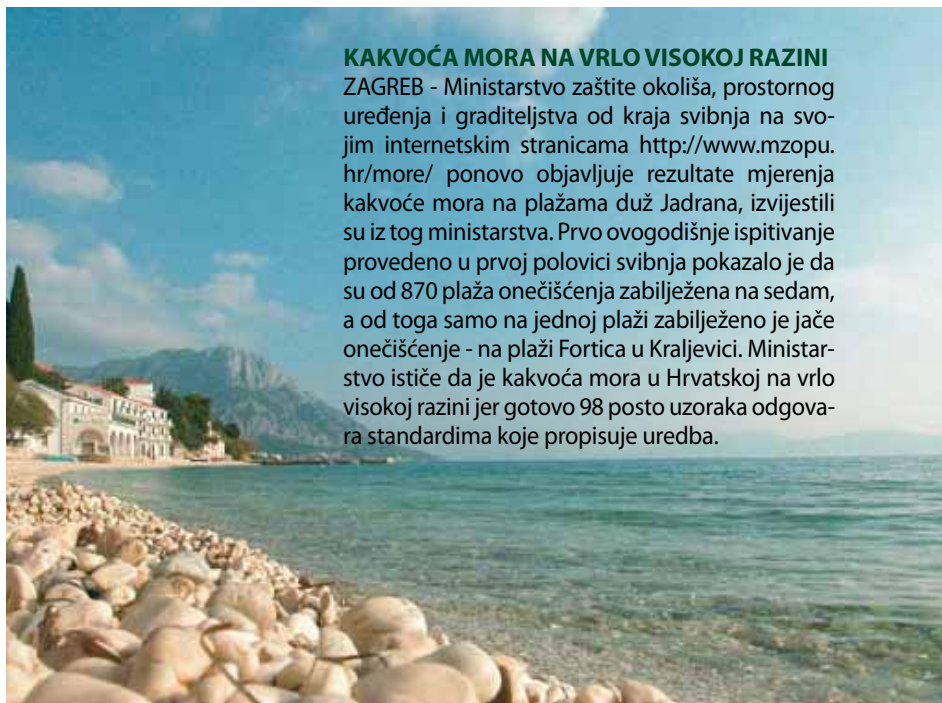
Također, financira se rekonstrukcija i resta-

POKRENUT HRVATSKI JEZIČNI PORTAL

ZAGREB- Hrvatski jezični portal, prva Internetom distribuirana rječnička baza hrvatskoga jezika s gramatičkom razradom, predstavljen je 4. lipnja u Sveučilišnom računskom centru u Zagrebu, koji je nositelj projekta uz Izdavačko poduzeće Novi Liber. Portal sadrži 116.516 osnovnih riječi, a uz njih i primjere, sintagmatske i frazeološke izraze. Donosi porijeklo riječi, osobnih i geografskih imena te gramatičke izvedene oblike. Od travnja do listopada projekt je u eksperimentalnoj fazi na adresi <http://hjp.srce.hr> dostupan onima koji imaju elektronički identitet u sustavu hrvatske akademске zajednice, a nakon toga bit će spreman za komercijalnu upotrebu.

KAKVOĆA MORA NA VRLO VISOKOJ RAZINI

ZAGREB - Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva od kraja svibnja na svojim internetskim stranicama <http://www.mzopu.hr/more/> ponovo objavljuje rezultate mjerenja kakvoće mora na plažama duž Jadrana, izvijestili su iz tog ministarstva. Prvo ovogodišnje ispitivanje provedeno u prvoj polovici svibnja pokazalo je da su od 870 plaža onečišćenja zabilježena na sedam, a od toga samo na jednoj plaži zabilježeno je jače onečišćenje - na plaži Fortica u Kraljevici. Ministarstvo ističe da je kakvoća mora u Hrvatskoj na vrlo visokoj razini jer gotovo 98 posto uzoraka odgovara standardima koje propisuje uredba.

Ogulin postaje hrvatski grad bajki

Stvaranjem Ogulinskog festivala bajki grad podno Kleka oživotvoruje novi turistički proizvod temeljen na prirodnoj i kulturnoj baštini, onaj koja je upravo inspirirala spisateljicu Ivanu Brlić Mažuranić na njezin književni opus

Pametnom vizijom razvoja i nizom aktivnosti Ogulin postupno preuzima primat bajkovitoga središta Hrvatske. Koristeći se iskustvima sličnih gradova u Europi, a na temelju golemoga književnog opusa svoje sugrađanke Ivane Brlić Mažuranić, Ogulin u pravome smislu riječi počinje svoj razvoj bazirati na "bajkovitom turizmu". Dok je godinama to bilo samo deklarativno, a od Ivane Brlić Mažuranić je u Ogulinu postojala samo spomen-ploča na rodnoj kući i spomenik u gradu, posljednjih godina simbioza Ogulina i Ivane Brlić Mažuranić dobiva dublju i temeljitiju dimenziju. Zasluga za to leži u pametnoj strategiji Turističke zajednice grada Ogulina i njezine direktorice Ankice Puškarić koja je postupno vukla poteze koristeći se uslugama najkompetentnijih studija za marketing na području turizma.

JEDINSTVENA KULTURNA MANIFESTACIJA

Tako je prošle godine nastala i udruga Ogulinski festival bajki, jedinstvena kulturna manifestacija u Hrvatskoj kojoj je cilj putem slavljenja bajki i bajkovitoga stvaralaštva prezentacija umjetničkoga stvaralaštva namijenjenog djeci, ali i odraslima. Stvaranjem Ogulinskog festivala bajki, koji je ove godine doživio svoju drugu izvedbu, grad podno Kleka oživotvoruje novi turistički proizvod temeljen na prirodnoj i kulturnoj baštini, onaj koja je upravo inspirirala spisateljicu Ivanu Brlić Mažuranić na njezin književni opus. Uoči ovogodišnjeg otvaranja OGFB-a, 6. lipnja otvorena je jedinstvena i dugo pripremana tematska ruta bajki vezana za likove grandioznoga književ-

Nastup mališana ispred
novootvorenog hotela
Frankopan

nog fundusa velike Ogulinke Ivane. Na lokacijama u samom Ogulinu, kao i u okolici na 12 interpretacijskih ploča predstavljeni su Ivanini likovi oplemenjeni prigodnim tekstovima. Postavljanje rute bajki s prigodnim panoima bio je ponajbolji uvod za početak ovogodišnjeg, drugog po redu festivala bajki.

Velike zasluge za takvo tematsko osmišljavanje rute bajki, kao i same koncepcije festivala ima dizajnerski tim Studija Cuculić iz Zagreba, kao i Dragana Lucija Ratković iz tvrtke Muza d. o. o. Prigodne tekstove na interpretacijskim pločama osmislila je umirovljena učiteljica hrvatskog jezika Ivanka Dimitrijević.

PRIRODNA BAŠTINA IVANINA ZAVIČAJA

Šest tematskih panoa namijenjeno je prirodnoj baštini Ivanina zavičaja: Đulin ponor, planina Klek, jezero Sabljaci, Šmitovo jezero, Jasenak s Vrelom i Bjelolasi-

Djevojčica
obučena u
kostim Ivane
Brlić Mažuranić

Napisao: **Zvonko Ranogajec**

Snimke: **Foto studio Brozović (Ogulin)**

Bajkovitom ugođaju grada Ogulina pridonosi i drevni frankopanski kaštel

com i kameni monolit Visibaba. Prirodnoj i materijalnoj baštini namijenjeni su tematski panoi kod rijeke Dobre i starog mila, Vitunjske gradine i rijeke Vitunjičice i park kralja Tomislava sa župnom crkvom. Konačno, postavljena su i tri panoa kod Frankopanskog kaštela, rodne kuće Ivane Brlić Mažuranić i OŠ Ivane Brlić Mažuranić.

Festival je svečano otvoren podizanjem festivalske zastave u subotu 9. lipnja na trgu ispred Pučkog otvorenog učilišta, a podigao ju je gradonačelnik Ogulina Nikola Magdić. Na svečanom otvorenju nastupio je dječji zbor Klinci Ogulinci koji je postigao već niz zapaženih uspjeha u svojoj kategoriji na razini Hrvatske, a djeluje pod umjetničkim vodstvom

ili cirkuskim vještinama na zabavan način, pristupačan djeci. Festival ove godine krasi originalni vizualni identitet koji je osmislio višestruko nagrađivani studio Cuculić, a temelji se na čudesnim likovima iz Ivaninih bajki, a inventivnu je web stranicu izradio kreativni, također učestalo nagrađivani tim web design studija Revolucija.

Udruga Ogulinski festival bajke krovno je organizacijsko i upravljačko tijelo festivala. Za umjetničku direkciju zadužen je Studio Artless i Željko Zorica, TZ Grada Ogulina i Ankica Puškarić za tehničku direkciju festivala, dok je posao sakupljanja sredstava, vođenja međunarodne suradnje, PR-a i marketinga festivala povjeren Dragani Luciji Ratković i

Dijane Franić i ko-reografkinje Slavice Tripalo.

Ovogodišnji festival predstavlja najnovije produkcije hrvatskih kazališta i kazališnih skupina. Samo neke od najzanimljivijih jesu nova produkcija nagrađivanog Tigar teatra iz Zagreba 'Cirkus Šardan' ili nova predstava 'Jaje' Zlatka Krilića u izvedbi Dječjeg kazališta iz Osijeka. Mnoge su predstave interaktivnog karaktera, te uče publiku različitim vještinama - tehnikama u lutkarstvu

Karli Bačić-Jelinčić iz tvrtke za kulturni menedžment Muze d. o. o. iz Zagreba.

AKTIVNO UKLJUČIVANJE DJECE

Službeni promotor festivala je Kristijan Ugrina, jer ovaj, posebno među djecom omiljeni zagrebački umjetnik, već dvije godine aktivno sudjeluje u produkciji predstava na programu festivala koje su ostvarene u suradnji s ogulinskom djecom, čime je ostvaren još jedan ključni cilj festivala: uključivanje lokalnoga stanovništva u kreiranje jedinstvenog identiteta OGFB-a.

Festival se održavao na četirima lokacijama, na sceni Regoč u Frankopanskom kaštelu, sceni Potjeh u svečanoj dvorani Pučkog otvorenog učilišta, sceni Kosjenka u kinodvorani i sceni Neva Nevičica, u atriju hotela "Frankopan". Upravo je obnovljeni hotel "Frankopan" dao dodatnu dimenziju samom festivalu. Njegovim otvaranjem po vrlo strogim uvjetima konzervatora "Frankopan" je dobio blještavilo kakvo je imao u vremenu kada je u Ogulinu živjela velika Ivana i kada se inspirirala i nadahnjivala ogulinskim krajolikom, što je poslije u Zagrebu i Slavonskom Brodu pretočila u izuzetan opus. ■

CB Mid June in Ogulin saw the staging of the 2nd Ogulin Festival of Fables, a unique culture event in Croatia that aims through the celebration of fables and fictional creativity to present artistic creativity targeted to children and adults. The city of Ogulin has created a new tourism product based on the natural and cultural heritage that inspired writer Ivana Brlić Mažuranić to create her literary work.

Razvojni projekt Ogulin, zavičaj bajke

Projekt donosi dugoročnu viziju razvoja destinacije prema kojoj je godine 2020. Ogulin vibrantan i jedinstven grad, ponosan što dostojno nosi titulu zavičaja bajke! Ogulin je kao bajka za svoje stanovnike koji u njemu žive zdravo i u blagostanju, ali i za sve njegove posjetitelje. Brojne skupine turista obilaze bajkoviti grad, istražuju bajkovitu okolicu, planinare, voze bicikle i uživaju u ogulinskoj očuvanoj prirodi planinama, rijekama i jezerima, te bogatoj i raznolikoj kulturnoj ponudi i gastronomiji baziranoj na ekoproizvodnji. U Ogulinu se održava jedan od najposjećenijih festivala u ovom dijelu Europe – jedinstveni festival bajke istančanog programa, a glavna je atrakcija jedinstveni centar za posjetitelje "Ivanina kuća bajke". Nalazi se u sklopu Staroga grada koji je glavno središte brojnih kulturnih događanja tijekom cijele godine i iz kojega započinje jedinstvena ruta bajke... Nitko na putu prema najljepšem europskom moru ne propušta posjetiti "Ogulin, zavičaj bajke!" (Projekt je izradila tvrtka Muze d.o.o., a potpisuje ga direktorica tvrtke Dragana Lucija Ratković.)

NE RADI OSVETE, NEGO RADI ISTINE

Dr. Šeparović posebno se osvrnuo na europsku, poglavito britansku izdaju Hrvata na Bleiburgu i tragom propovijedi kardinala Bozanića pozvao sadašnje vlasti da primijene europske propise i standarde pri istraživanju komunističkih zločina

Utorak 15. svibnja u punoj dvorani Europskog doma predstavljena je trojezična knjiga "Prikrivena grobišta Hrvata u Republici Sloveniji" u izdanju Počasnog bleiburškog voda (PBV) autora dr. Mitje Ferenc i Želimira Kužatka. O knjizi su, uz autore, govorili dr. Zvonimir Šeparović, predsjednik Hrvatskog žrtvoslovnog društva koji je bio i jedan od recenzenata, te demograf dr. Dražen Živić s Instituta "Ivo Pilar". Drugi recenzent, dr. Lovro Šturm, sadašnji slovenski ministar pravosuđa, zbog obveza nije mogao nazočiti predstavljanju.

Glasnogovornik PBV-a Božo Vukušić koji je vodio promociju, u znak zahvalnosti za rad koji su ova dva Slovenca uložila u traženje istine o uglavnom hrvatskim žrtvama uručio im je u ime PBV-a Zlatnu medalju Hrvatskoga križnog puta. Obraćajući se nazočnima, dr. Ferenc upozorio je na sve teškoće u pronalaženju i pripremi dokumenata i materijala s obzirom na to da je tematika ove knjige bila praktički neistražena, a ni slovenske vlasti nisu baš mnogo poduzimale na tom polju, pa je ovo bio zapravo pionirski rad. Posebno je istaknuo doprinos inicijatora i vrijednog koautora Kužatka koji je godinama obilazio razne lokacije, istraživao, fotografirao i prikupljao potrebnu građu.

I ostali predstavljači upozorili su na teškoće oko prikupljanja građe i u više navrata prozvali vlasti, pogotovo hrvatske zbog nezainteresiranosti. Primjerice,

Grobište Jama pod Krenom

Kamniška Bistrica

spomenuto je da je slovenska strana još 2003. ponudila međudržavni ugovor o istraživanju grobišta i uređenju vojnog groblja u Sloveniji, ali hrvatska strana do danas nije reagirala.

Kužatko je, među ostalim, izrazio i svoje negodovanje zbog ukinuća nekadašnje saborske Komisije za ratne i poratne žrtve, uspostavljene godine 1992. i zamrznute 1999. sve do 2002., kada ju je tadašnja koalicijska vlada definitivno ukinula i pozvao sadašnju vlast da Komisiju ponovno aktivira.

Dr. Šeparović posebno se osvrnuo na europsku, poglavito britansku izdaju Hrvata na Bleiburgu i tragom propovijedi kardinala Bozanića pozvao sadašnje vlasti da primijene europske propise i standarde pri istraživanju komunističkih zločina, ne radi osвете, nego radi istine.

Dr. Živić naglasio je vrijednost ovoga trojezičnog izdanja (hrvatski, slovenski i engleski) koje je više od fotomonografije, jer ovdje slika prati tekst i pozvao na daljnja istraživanja grobišta Hrvata u Sloveniji i na što više novih dokumenata i knjiga o tome.

Pročitani su zatim kraći izvadcii recenzija dr. Šturma i dr. Šeparovića, a dr. Ferenc je pročitao tekst iz pogovora koji

je napisala dr. Spomenka Hribar, a koji je greškom izostao iz knjige.

B. Vukušić u ime izdavača ispričao se zbog toga i obećao da će to svakako biti ispravljeno u idućem izdanju. Zatim je najavio novi izdavački pothvat PBV-a s radnim naslovom: *Popis poratnih hrvatskih žrtava (nakon 8. svibnja 1945.)*. Popis će biti detaljan, s imenom, prezimenom i ostalim dostupnim podacima, a zasnovan je na bazi podataka već spomenute Komisije za ratne i poratne zločine u kojoj se nalazi oko 160 000 imena, naravno, ne samo hrvatskih. Priređivači Bruna Esih, Joško Buljan i B. Vukušić ubrzano rade na toj knjizi, pa se nadaju da bi već za koji mjesec i taj važni dokument mogao ugledati svjetlo dana. Recenzenti su dr. Josip Jurčević i dr. Stjepan Šterc, obojica s instituta Ivo Pilar. ■

CB A trilingual book (Croatian-Slovene-English) by Mitja Ferenc and Želimir Kužatka entitled *Prikrivena grobišta Hrvata u Republici Sloveniji* (*Concealed Burial Grounds of Croats in Slovenia*) published by the Honorary Bleiburg Platoon was presented in mid May at Zagreb's European House. Joining the authors at the presentation were Zvonimir Šeparović, president of the Croatian Victimology Society, one of the book's reviewers, and demographer Dražen Živić from the Ivo Pilar Institute.

Zahvale australskim Hrvatima

U zagrebačkim prostorijama Zaklade za istinu o Domovinskom ratu održana je mala svečanost u povodu predaje zahvalnica Hrvatima Australije koji su na račun Zaklade u zadnju godinu dana uplatili 300 000 kuna

Tomislav Lerotić, Dunja Vidošević i Ivan Čurković sa zahvalama Hrvatima Australije

Upraviteljica Zaklade Dunja Vidošević predala je 22. svibnja zahvale Tomislavu Lerotiću, predsjedniku Udruge za istinu o Hrvatskoj i Hrvatima, koja u Australiji prikuplja priloge, koji je ujedno i predsjednik hrvatskog kluba "Kralj Tomislav" u Sydneyu. Osim te Udruge, zahvalnice su dobili i Hrvati iz Australije - Victorija, HDZ Wollangong i Hrvatski svjetski kongres - Canberra.

Ivan Čurković, predsjednik Upravnog vijeća Zaklade, u svojem je govoru izjavio da ovaj doprinos australskih Hrvata, kao i općenito donacije koje stižu iz iseljeničtva vidi kao još jedan dokaz hrvatskog zajedništva poput onoga koje je postojalo u Domovinskom ratu. "Istina o Domovinskom ratu ugrožena je suđenjem našim generalima i mi držimo da to zajedništvo stvara jedan duh zajedništva ne samo što se materijalne pomoći u obrani tiče, nego što se financiraju znanstveni separati, što

ćemo financirati zaštitu istine o Domovinskom ratu, što ćemo financirati djecu hrvatskih branitelja, dakle, tu pozitivnu energiju koju mi kao narod trebamo iskazati. Naša je misija osigurati materijalne preduvjete po našim kriterijima da najvrsniji hrvatski sinovi imaju barem neku ravnopravnost na suđenju. Zato se nas Vašoj nazočnosti, g. Lerotiću, posebno veselimo. Molimo Vas, prenesite naše pozdrave, posebno g. Franoviću. On je bio na našem osnivanju i on je praktično naš povjerenik za Australiju i ovlašten je tamo predstavljati Zakladu".

Lerotić se, uz zahvalu za priznanje, ukratko osvrnuo na osnutak Udruge u Australiji:

"Nakon samog uhićenja generala Gotovine mi u Sydneyu na inicijativu Ujedinjenih hrvatskih klubova, a ima ih sedam, 9. prosinca 2005. osnovali smo ovu udruhu. Koliko je meni poznato, mi smo bili prvi u svijetu koji smo krenuli s tom akcijom. Počeli smo prikupljati novčana sredstva za pomoć našim generalima. Prikupljene smo priloge u nekoliko navrata slali u Zakladu. Osim osobnih priloga, održavali smo razne priredbe, zabave i veliki humanitarni koncert s domovinskim pjevačima poput onoga na kojemu su gosti bili Dražen Zečić i Jasmin Stavros pred 2 500 posjetitelja u našem klubu "Kralj Tomislav. No, mi imamo i daljnje planove, pa smo tako u kontaktu s Markom Perkovićem Thompsonom u povodu njegova prvog dolaska u Australiju. Mi imamo ponudu dovesti ga na koncerte i svi će prihodi ići u ovu svrhu. Dakle, mi nastavljamo sve dok bude trebalo".

Na upite novinara Lerotić je također rekao da se Udruga bavi lobiranjem i širenjem istine o Hrvatskoj i Hrvatima i među Australcima i u australskom društvu općenito.

Udruga djeluje u svim državama Australije, no ova u Sydneyu je najaktivnija.

Inače iznesen je i podatak da je Zaklada za istinu o Domovinskom ratu u proteklu godinu dana prikupila i utrošila isključivo od donacija, koncerata i slično 8 100 000 kuna. Za ovu godinu plan je nešto veći, jer se sada financiraju i obrane ostalih generala tako da će proračun za ovu godinu biti 13 000 000 kuna. Taj podatak još nije revidiran jer ima nekih promjena u obranama, brojkama itd.

Na upit o potpori iz drugih zemalja, osim Australije, Čurković je izjavio: "Mi širimo i dalje naše poslanje i među iseljenicima. U Kanadi je aktivan poznati poduzetnik Ilija Letica, Južna Amerika i Europa uglavnom su pokriveni kontaktima hrvatskih župa... Prenesite u Australiju da Zaklada djeluje vrlo transparentno i po vrlo strogim principima, kao i pod kontrolom državnih fiskalnih institucija. Svaka se kuna uplaćuje preko računa. Mi radimo potpuno volonterski, a i sami smo donirali i doniramo".

CB A small festivity was held at the Zagreb premises of the Homeland War Truth Foundation May 22nd on the occasion of the awarding of a Commendation to the Croats of Australia who have contributed 300,000 kunas to the Foundation's account over the past year.

Napisao i snimio: **Nenad Zakarija**

Hrvatska - duša Mediterana!

Izložba je važan pomak u prezentaciji povijesti hrvatskoga pomorstva u svijetu i poticaj za daljnji organizirani rad

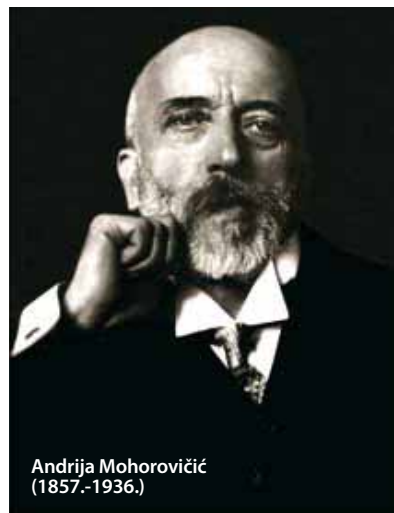
Irena Radić Rossi

Kako je tematski koncipirana?

— Osnovna je postavka razvoj hrvatskoga pomorstva na tradicijskim osnovama antike i uspješno sudjelovanje u svim važnijim pomorskim zbivanjima na Mediteranu. To je pregled pomorstva na hrvatskom Jadranu od prapovijesti do početka 20. stoljeća, a glavni naglasak stavljen je na plovidbu i sve u vezi s njom. Iako bi termin 'pomorstvo' obuhvatio još mnogo tema, ograničeni prostor od samo 450 m² utjecao je na reduciranje njegova sadržaja. Kratkim je legendama, slikovnim materijalima i konkretnim predmetima predodčen razvoj pomorskih zbivanja tijekom svih razdoblja jadranske prošlosti, a izdvajanjem cjelina poput Palagruže i Rta Ploče, Starohrvatskih kondura, Dubrovačke Republike, Bitke kod Lepanta, Senjskih uskoka, Viškoga boja ili Priče o izumu torpeda, nastojali smo prikazom karakterističnih pojava ili događaja simbolički predstaviti određeno povijesno doba.

Cjeline koje govore o velikim pomorskim ekspedicijama, zavjetnim slikama hrvatskih pomoraca, hrvatskim znanstvenicima koji su pridonijeli razvoju svjetske znanosti o moru i pomorstvu, pomorskim školama i hrvatskim svjetionicima također su sastavni dio izložbe.

Andrija Mohorovičić
(1857.-1936.)

“**P**omorstvo na hrvatskom Jadranu” izložba koja u uglednom Pomorskom muzeju u Barceloni traje od 25. ožujka do 30. Lipnja, na najbolji način prezentira našu bogatu pomorsku prošlost. Rezultat je uspješne kulturne suradnje između Hrvatske i Kraljevine Španjolske, uz veliki trud veleposlanstva u Madridu, osobito veleposlanika Filipa Vučka i savjetnice za kulturu Nikoline Židek, te Ministarstva kulture i Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija. Uz stručni tim iz Hrvatskoga restauratorskog zavoda, Arheološkog muzeja Istre, povijesnih i pomorskih muzeja iz Pule, Rijeke, Splita i Dubrovnika, građu za izložbu ustupile su gotovo sve muzejske ustanove s naše obale i otoka, a realizaciji projekta pomogli su i HTZ, HRT, HLZ Miroslav Krleža, Plovput i drugi.

O izložbi govori članica autorskog tima, podvodna arheologinja iz Hrvatskog restauratorskog zavoda Irena Radić Rossi.

Je li ovo dosad najcjelovitiji i najznačajniji prikaz hrvatske pomorske povijesti?

— Mogli bismo reći da je zaista tako, iako nam to ne služi na čast jer hrvatska pomorska povijest zavrijedila je veću pozornost, i na području znanstvenih istraživanja i na području prezentacije pomorske baštine u zemlji i u svijetu. Uz arheološku i povijesnu, riječ je i o bogatoj tradicijskoj, materijalnoj i duhovnoj baštini, koja je nedovoljno istražena i prezentirana, te izložena ubrzanom propadanju. Rijetki su projekti poput rekonstrukcije komiške gajete falkuške kao objekta, ali i ravnopravnoga člana jedne raznorodne zajednice, koji vodi Joško Božanić, zatim regate tradicijskih brodica *Latinsko idro* koji u Murteru vodi Vladimir Skračić, ili priprema i izdavanje knjige “Onput kad smo partili” (Zapisi o posljednjim kvarnerskim jedrenjacima), koji vodi Jozo Vicelja. Takvim se projektima ne posvećuje dovoljno pozornosti niti im se pruža odgovarajuća potpora. Usprkos tomu, ova izložba važan je pomak u prezentaciji povijesti hrvatskoga pomorstva u svijetu i, iskreno se nadam, značajan poticaj za daljnji organizirani rad.

Napisala: **Ksenija Erceg**

A multimedijalna prezentacija?

— Izložba započinje velikom kartom Jadrana sa svijetlećim oznakama glavnih svjetionika i četiri multimedijalna ekrana, koja posjetiteljima pruža osnovne podatke o prirodnim osobinama Jadrana. S pomoću nekoliko velikih projekcija prikazano je žrtveno spaljivanje broda u čast sv. Nikoli u Komiži, pomorska baština Dubrovačke Republike te hrvatska tradicijska baština, a na četirima manjim ekranima raspoređenima duž izložbe prikazuju se kratki videozapisi o dvama antičkim i dvama novovjekovnim podmorskim arheološkim nalazima. Autorica likovnog postava Nikolina Jelavić-Mitrović dočarala je morsku atmosferu, a plavi zidovi, projekcija mora na malom jedru nad glavama posjetitelja te legende i slikovni materijali otisnuti na bijelim trokutastim platnima koja poput jedrilica "plove" izložbom postigli su željeni učinak.

Projekt je okupio velik broj autora i suradnika...

— Predloženu koncepciju realizirao je autorski tim u sastavu Kristina Džin (koordinatorica), Milvana Arko-Pijevac, Đivo Bašić, Borut Kružić, Davor Mandić, Nikša Mendeš, Jasen Mesić, Bojan Pešl i ja, uz stručne suradnike Mithada Kozličića, Velimira Salamona, Zdenka Brusića, Lovorku Čoralić, Stanka Piplovića i Dinke Zorovića. Uvodnim mislima izložbu

je počastio i akademik Luko Paljetak, a zahvaljujući pomoći akademika Tonka Maroevića našla se tu i Pupačićeva pjesma *More*.

Posebno su naglašene veze Hrvatske sa Španjolskom tijekom raznih povijesnih razdoblja...

— Riječ je prije svega o vezama s Dubrovačkom Republikom i dokumentima koje su izdavali dubrovački konzulati u Barceloni i Palma de Mallorci. Trgovci iz Barcelone i Valencije u Dubrovniku su nazočni od 1341., kad s dubrovačkim trgovcima osnivaju udruženje radi trgovine po Ugarskoj. Autor mnogih radova o dubrovačkom pomorstvu, Josip Luetić, opisao je kako je Španjolska cijenila dubrovačke pomorce i često ih primala u pomorske službe. Neki su Dubrovčani sudjelovali i u velikim otkrićima, a mnogi su odlikovani ili nagrađeni napredovanjem u pomorskim i političkim službama. Od predmeta koji potvrđuju te veze izložena su dva dnevnika posljednjega dubrovačkog konzula u Barceloni, Ignacija Villavechie.

Koliki je udio naših znanstvenika u razvoju svjetske znanosti o moru i pomorstvu?

— Brojni su hrvatski znanstvenici dali doprinos raspravama o moru i pomorstvu, a neki su zaslužni i za velika

Zavjetna slika iz dubrovačke Crkve Gospe od Milosrđa

otkrića. Dubrovački humanist Benedikt Kotruljević autor je nedavno otkrivenoga prvog svjetskog priručnika o plovidbi *De Navigatione*, napisanog 1464. godine. Dubrovnik se može podičiti još mnogim znanstvenicima, a izdvojili smo Nikolu Sagroevića i Nikolu Nalješkovića, Petra Damjana Ohmučevića, Stjepana Gradića i Rudera Boškovića, koji su se u razdoblju od 16. do 18. stoljeća bavili problematikom plime i oseke, praktičnim pomorstvom, proračunavanjem volumena broda, upravljanjem brodom s pomoću kormila, te optikom, astronomijom i drugim znanostima važnima za navigaciju.

Dubrovčani su možda najbrojniji, ali cijela je naša obala izdašna znanstvenim uglednicima?

— Šibenčanin Faust Vrančić, jedan od najznačajnijih hrvatskih konstruktora i tehničkih pisaca, projektirao je u 16. st. napravu za čišćenje morskoga dna, preteču današnjih jaružala, zatim brod s otvorenim dnom za odvoz iskopanog materijala te "brod koji može nositi" tj. pojas za spasavanje. Zadrani Šimun Stratiko živio je na prijelazu 18. u 19. stoljeće, a kao istaknuti pomorski teoretičar bavio se problemima brodogradnje, navigacije i pomorske arhitekture. Andrija Mohorovičić, rodom iz Voloskog kod Opatije, istaknuo se na području meteorologije i seizmologije. Odlučujuću ulogu u početku njegova znanstvenog rada odigralo je mjesto profesora na Nautičkoj školi u Bakru, gdje je 1887. osnovao meteorološku postaju.

Lista zaslužnih znanstvenika mnogo je duža, ali se o njima relativno malo govori i zna. Budući da njihove zasluge u svjetskim razmjerima nipošto nisu zanemarive, vrijedilo bi o njima kvalitetnije izvijestiti domaću i svjetsku javnost. ■

Najstariji prijepis povelje kralja Petra Krešimira IV. iz 1069. g., iz koje se vidi kraljeva vlast na obali i otocima

CB Seafaring on the Croatian Adriatic, an exhibition being held at the prestigious Maritime Museum in Barcelona from March 25th to June 30th, is presenting our rich history of seafaring in the best possible way. It is the fruit of the successful culture cooperation between Croatia and the Kingdom of Spain.

IZASLANSTVO SPLITA U KOTORU

CRNA GORA - Na poziv biskupa Ilije Janjića izaslanstvo Splita boravilo je potkraj svibnja u Kotoru kako bi s Kotoranima katolicima proslavili blagdan svetog Dujma i posjetili podružnicu Bokeljske mornarice. Prijam im je priredila i kotorska gradonačelnica Maja Čatović, koja je rekla da postoje svi uvjeti za dobru kulturnu i gospodarsku suradnju tih dvaju gradova. Splitski gradonačelnik Zvonimir Puljić dodao je da mnogo toga povezuje ta dva grada. "Sigurno da je to i hrvatski narod u ovom gradu i državi, a isto tako povijest i povijesne znamenitosti, tragovi hrvatske kulture koji su tu" rekao je Puljić. Najavio je mogućnost suradnje u turizmu i u zaštiti kulturne baštine.

DANI ILIJE OKRUGIĆA- SRIEMCA U ZEMUNU

ZEMUN - U organizaciji Zajednice Hrvata u Zemunu, Knjižnice i čitaonice u Zemunu koja nosi naziv Ilije Okrugića - Srijemca, te Udruge Zemunaca u Republici Hrvatskoj sa sjedištem u Zagrebu održani su 25. i 26. svibnja II. Dani Ilije Okrugića- Srijemca u Zemunu. Toj kulturnoj manifestaciji prethodila je svečana euharistija Gospi u čast koju je predvodio vlč. Jozo Duspara,

župnik župe Blažene Djevice Marije u Zemunu, pred prepunom crkvom župljana. Simpozij na Danima Ilije Okrugića-Srijemca okupio je 12 sudionika iz Hrvatske i Vojvodine. Na skupu se prvoga dana govorilo uglavnom o Iliji Okrugiću, dok se drugoga dana govorilo i o drugim znamenitim Srijemcima, uglavnom suvremeniciima Ilije Okrugića, ili o onima koji su na bilo koji drugi način vezani za Zemun.

SUSRET MLADIH VJERNIKA ISTOČNOGA SRIJEMA

VOJVODINA - Na susretu mladih katolika održanom 2. lipnja u Golubincima okupilo se oko 200 sudionika iz 29 župa Srijemskog vikarijata. Bio je to prvi susret mladih iz vojvođanskog dijela Srijema na razini Vikarijata, a geslo susreta bilo je iz Ivanova evanđelja: "Voliš li me?". Domaćin susreta bio je golubinački župnik i povjerenik Vikarijata za pastoral mladih iz Srijema vlč. Ivica Damjanović. Nakon okupljanja mladih u župi sv. Jurja Mučenika i molitvenog početka, uslijedio je sportski dio susreta, a zatim su psihijatrice dr. Snežana Kecojević Miljević i dr. Aleksandra Pantić održale predavanje na temu ovisnosti. Susret se nastavio euharistijskim slavljem. Svetu misu predvodio je pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem mons. Đuro Gašparović u koncelebraciji sa svećenicima, koji su na susret došli s mladima. Nakon svete mise priređena je večera, a navečer je održan rock-koncert grupe "Asteroidi" iz Golubince, čime je završen ovaj susret.

GRADIŠĆANSKA PREMIJERA FILMA O FILIPU VEZDINU

AUSTRIJA - Premijerno prikazivanje u Gradišću filma o Filipu Vezdinu, gradišćanskom Hrvatu koji je prije dvjestotinjak godina živio u Indiji i danas se ubraja među najveće indologe, održano je u 15. svibnja u Borti, a 16. svibnja u Donjoj Pulji. Vezdin je posebice poznat po tome što je napisao prvu gramatiku sanskrtu. Taj vrijedan dokumentarni film snimila je novinarka HRT-a Jasminka Domaš, a prikazivanje filma u Gradišću organiziralo je Hrvatsko kulturno društvo.

GOSTOVANJE FOLKLORNOG ANSAMBLA "ZAGREB-MARKOVAC" U TAVANKUTU

VOJVODINA – Potkraj svibnja u hrvatskom selu Tavankutu nedaleko od Subotice održan je koncert Folklornog ansambla "Zagreb-Markovac" iz Zagreba u okviru kulturne suradnje s HKPD-om "Matija Gubec" iz Tavankuta. Gosti su u dvoipolsatnom koncertu prikazali jedinstven spoj prekrasne uvježbanosti, plesa, glazbe i tradicije. Kroz plesove iz Posavine, Slavonije, Mađimurja, Podravine i s Paga prezentirana je prava riznica hrvatskog folkloru, u ponekim koreografijama uobličena čak i kroz običaje pojedinih krajeva. Prekrasne nošnje u koje su plesači bili odjeveni te pjesme pojedinih regija, ritmički i dinamički dobro pripremljen koncert, oduševljenim su gledateljima bili pravo uživanje, a gostima prava nagrada burni pljesak i ovacije publike.

SJEDNICA ODBORA ZA MLADEŽ I ŠPORT HDS-A

MAĐARSKA - Sredinom svibnja održana je u Budimpešti prva sjednica novoutemeljenog Odbora za mladež i šport Hrvatske državne samouprave (HDS). Na dnevnom redu bila je rasprava o planu rada i programa za 2007. godinu, te o ostalim pitanjima i prijedlozima. Na temelju dvaju pisanih materijala – predsjednika Geze Völgyija ml. i člana odbora Stipana Balatina – i uz sudjelovanje Julije B. Németh, prihvaćene su osnovne smjernice za rad i program te djelokrug najmlađeg odbora. Odbor smatra najvažnijim uključivanje mladih i njihovo sudjelovanje u svim djelatnostima društva: u društvenom, kulturnom, znanstvenom i športskom životu hrvatske zajednice u Mađarskoj. Osnovna je zadaća Odbora utvrđivanje i praćenje provedbe "politike" glede mladeži i športa, a u postupku donošenja odluka Skupštine HDS-a pravo i obveza izvršavanja prenesenih ovlasti, predlaganje i pripremanje odluka koje se odnose na hrvatsku mladež i šport.

Sačuvali vjeru unatoč teškim iskušenjima

Dosta je suza zablistalo na licima Srijemaca kada je iz 800 grla, s vlč. Željkom Tovilom na čelu zaorila pjesma "Srijem, Srijem, Srijem, lijepo je živjet u njem"

U rijeci hodočasnika koja se svake godine slijeva u naše nacionalno svetište Marija Bistrica nalaze se i katolici iz vojvođanskog dijela Srijema koji onamo dolaze redovito zadnje subote u mjesecu svibnju. Sukladno svojoj tradiciji i ove je godine 26. svibnja u ovo naše najveće marijansko svetište hodočastilo oko 300 hodočasnika iz 29 srijemskih župa, predstavljajući oko 50 tisuća vjernika, u zajedništvu s 500 srijemskih hodočasnika iz cijele Hrvatske koji su devedesetih godina prošloga stoljeća protjerani iz svojeg zavičaja. Organizator hodočašća za srijemski dio jest Srijemski vikarijat Đakovačko-srijemske biskupije, a organizaciju hrvatskog dijela na sebe je preuzela Udruga protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata. Svetu misu u Crkvi blaženog Alojzija Stepinca predvodio je pomoćni biskup đakovački i srijemski i generalni vikar za Srijem mons. Đuro Gašparović, a koncelebriralo je sedam nazočnih srijemskih svećenika: vlč. Božidar Lusavec, župnik u Beški, vlč. Stjepan Klajić, župnik u Indiji, vlč. Ivica Zrno, kapelan u Srijemskoj Mitrovici, pater Marko, franjevac franjevačkog samostana u Zemunu, vlč. Zdravko Čabraja, župnik u Sotu i Erdeviku, vlč. Marko Loš, župnik u Petrovaradinu i vlč. Željko Tovilo, župnik u Rumi.

"Mi Srijemci prošli smo teška iskušenja, ali smo sačuvali svoju vjeru i danas gledamo u budućnost kroz molitvu, moleći se za zagovor Blaženoj djevici Mariji kod Isusa Krista i nebeskog Oca po Duhu Svetom" rekao je u homiliji mons. Gašparović i naglasio kako je svatko od nas odgovoran pred Bogom u molitvi jednih za druge, Srijemaca koji su iz njega silom prilika otišli i Srijemaca koji su ostali.

Nakon svršetka svete mise Udruga protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata organizirala je zajednički ručak za sve srijemske hodočasnike uz višesatno

Biskup Đuro Gašparović i srijemski župnici na svetoj misi

zajedničko druženje popraćeno glazbom. Dosta je suza zablistalo na licima Srijemaca kada je iz 800 grla, s vlč. Željkom Tvolom na čelu, zaorila pjesma "Srijem, Srijem, Srijem, lijepo je živjet u njem". Jedna od njih našla se i na licu predsjednika Udruge Mate Jurića koji nije skrivao svoje zadovoljstvo okupljanjem Srijemaca s obiju strana granice ustvrdivši kako je ovaj veličanstven skup jedan od najljepših u 15 godina postojanje te Udruge.

"Danas smo došli zahvaliti Majci Božjoj Bistričkoj za sve što nam je do

sada dala, što je bila s nama u onim teškim vremenima kada smo odlučivali ostati ili otići. Hvala dragom Bogu što je pomogla jednima da ostanu, a dala snagu onima koji su bili svjesni da moraju otići, jer da nisu otišli, sudbina bi nam svima bila mnogo gora" rekao je Mato Jurić, zahvaljujući se svima koji su na bilo koji način pomogli u realizaciji ovoga veličanstvenog susreta, a posebno srijemskim svećenicima koji su cijelo vrijeme bili i ostali uz njih.

Ovim veličanstvenim skupom Srijemci su još jednom pokazali da je u njima duboko usađena ljubav prema Bogu, čovjeku i ravnici, a da su marijanska svetišta ognjišta vjere i u najtežim trenucima njihove povijesti. Nakon masovnog egzodusa hrvatskog naroda iz Srijema, još jednom se potvrđuje da je narod koji prašta, ali ne zaboravlja, narod koji nalazi snage, vitalnosti i vjere u bolje sutra, narod koji snagom svojeg zajedništva iz pepela niče, gradi, stvara i živi za buduće naraštaje. ■

CB About 300 people from the Vojvodina part of the Srijem region made their traditional pilgrimage to Marija Bistrica on the last Saturday in May. They were joined by 500 pilgrims from across Croatia who also hail from the Srijem region but were forced from their native land in the 1990s.

Srijemski hodočasnici u crkvi blaženog Alojzija Stepinca

Rasadnik hrvatske inteligencije u Mađarskoj

U životu hrvatske narodnosti u Republici Mađarskoj Hrvatska škola u Santovu odigrala je važnu povijesnu ulogu kojoj valja odati čast i poštovanje

Uzvanici iz domovine i inozemstva te brojni Santovčani prate program povodom važnog jubileja škole

Santovo na jugu Mađarske, pokraj Dunava u Bačkoj, s pravom se smatra rasadnikom hrvatske inteligencije: 120 santovačkih mladih završilo je Hrvatsku gimnaziju u Budimpešti, jednako tako i u Peču. Ovo višenacionalno selo dalo je zavidan broj nastavnika, novinara, pjesnika, povjesničara, pisaca hrvatskih udžbenika i sl. No, 1992. godine škola i vrtić vraćaju se svojim korijenima, a ciljevi su im: njegovanje i širenje hrvatske kulturne baštine - jezika i nacionalnog identiteta, očuvanje tradicija te bolje povezivanje mađarskog i hrvatskog naroda i kulture. Dana 1. kolovoza 2000. godine učinjen je konkretni korak u ostvarenju kulturne autonomije Hrvata u Mađarskoj, jer je Hrvatska državna samouprava preuzela Hrvatski vrtić, školu, učenički dom na održavanje. Geslo im je: služiti opstanku, boljitku i razvoju hrvatskog naroda na ovim prostorima, u povijesno dobrom i prijateljskom i u bratskom suživotu dvaju naroda.

U subotu 26. svibnja, uoči blagdana Duhova, na svečanosti u povodom 60.

obljetnice škole u mjesnom domu kulture Santova okupili su se bivši učenici, roditelji školaraca i uzvanici. Ravnatelj škole Josip Šibalin okupljenim gostima obratio se pozdravnim govorom u kojemu je, među ostalim, naglasio: "Glavni cilj škole, vrtića i učeničkog doma, uz predaju suvremenog općeg sadržaja, jesu čuvanje, njegovanje i širenje hrvatske kulturne baštine - jezika i nacionalnog identiteta, očuvanje tradicija te bolje povezivanje mađarskog i hrvatskog naroda i kulture, temeljeći se na živoj hrvatskoj, manjinskoj sredini. Njegovanje hrvatskog jezika i običaja te cjelokupne kulturne baštine Hrvata provodi se i na izvansatnim slobodnim aktivnostima, gdje smo postigli i postizemo zapažene uspjehe".

Šezdeset godina u prošlosti jedne institucije nije ni toliko veliko razdoblje, međutim, u životu hrvatske narodnosti u Republici Mađarskoj Hrvatska škola u Santovu odigrala je, te i danas ima povijesnu ulogu kojoj valja odati čast i poštovanje. Vraćajući se u prošlost, treba ponoviti da je u Mađarskoj uoči Prvog svjetskog rata ukinuta nastava na jezicima narodnosti te je ostvarivanjem demokratskih prilika i prava u toj zemlji 1946. godine otvoren slobodan put i u školstvu. Bez izuzetka svi narodnosni krajevi u koji-

ma žive Hrvati tražili su svoje školske i kulturne institucije. Iako postupno, do 50-ih godina u cijeloj je Mađarskoj utemeljena nastava hrvatskog jezika, koji se po prilici interpretirao kao i u onodobnoj Jugoslaviji pod raznim nazivima. No, nakon demokratskih promjena - početkom 90-ih godina prošloga stoljeća - dobio je svoj adekvatan naziv, onaj koji se u narodu stoljećima rabio, tj. *hrvatski*. Valjalo bi još dodati da su u Mađarskoj najsvesniji pobornici narodnosnih prava živjeli u Bajskom trokutu, a među njima su, uz bunjevačke Hrvate, bili su i samosvjesni šokački Hrvati sela Santova. Škola danas djeluje u okvirima Hrvatske državne samouprave te u novoj školskoj godini ima 100 upisanih učenika. Planovi školske uprave idu dalje, naime, žele se dograditi novi školski objekti, a da bi se oni mogli i ostvariti, očekuje se novčana pomoć mađarske i hrvatske vlade. ■

CB The Croatian school in Santovo in southern Hungary, which recently celebrated its 60th anniversary, is considered a hotbed of Croatian intelligentsia - 120 young people from Santovo have completed the Croatian Gymnasium in Budapest and as many in Pecs. This multinational village have produced an enviable number of teachers, journalists, poets, historians, writers of Croatian textbooks and more.

Napisao: **Đuro Franković**

Snimke: **Arhiv Hrvatskog glasnika**

HRVATI IZ SLOVENIJE POSJETILI RIJEKU

RIJEKA - Rijeku je 25. svibnja posjetilo izaslanstvo Hrvata iz Slovenije, i to Ivo Garić, predsjednik Saveza hrvatskih društava, Ivan Bašnec, predsjednik Hrvatskoga kulturnog društva *Međimurje* iz Ljubljane, Drago Blagus, predsjednik Hrvatskoga kulturnog društva *Međimurje* iz Velenja i Saša Ogrizović, predsjednik Društva hrvatskih studenata u Sloveniji. Članovi Gradskog poglavarstva za obrazovanje i kulturu Edita Stilin i Bože Mimica sa suradnicima primili su Hrvate iz Slovenije te iskazali spremnost za suradnju u kulturi, obrazovanju i izdavaštvu. U riječkoj podružnici HMI-a članovi delegacije upoznati su s projektima koji bi ih mogli zanimati. Dogovoreni su i konkretni programi koji će se ostvariti u jesen ove godine, kako u Rijeci, tako i u Ljubljani.

MOTORISTI IZ KARLOVCA ODNIJELI STOTINE KNJIGA HRVATIMA U RUMUNJSKOJ

RUMUNJSKA - Praćeni zvukovima nekašnjeg hita "Motori" tridesetak motorista, uglavnom članova hrvatske Moto legije iz Karlovca, nedavno se vratilo s tradicionalnog svibanjskog putovanja u sklopu kojeg su ove godine posjetili hrvatsku zajednicu u Rumunjskoj - Karaševu i okolna sela s hrvatskim stanovništvom. Pod medijskim pokroviteljstvom *Jutarnjeg lista*, "bikeri" su u Rumunjsku otputovali nakrcani stotinama knjiga, udžbenika, brošura i drugih materijala na hrvatskom jeziku, koje su donirali vlastima u Karaševu kako bi ih mogli čitati i proučavati tamošnji Hrvati, kojih je u Karaševu i u okolnim selima oko sedam tisuća.

NA "PRAZNIKU NARODA" U PADOVI PREDSTAVILA SE TAMOŠNJA HRVATSKA ZAJEDNICA

ITALIJA - Grad Padova je u nedjelju 20. svibnja, po 17. put, priredio svečani susret "Festa dei popoli" (Blagdan naroda) na kojem su sudjelovale iseljeničke udruge. Ove je godine prvi put bila pozvana i novoosnovana Hrvatska zajednica u Venetu. Na golemom padovanskom trgu Prato della Valle predstavilo se dvadesetak iseljeničkih zajednica sa svojim kulturno-zabavnim programima te povijesnom, turističkom baštinom, te gastronomskom ponudom. Hrvatska zajednica u Venetu u suradnji s HMI-om - Podružnicom iz Pule predstavila je na svojem štandu, na čak 800 četvornih metara, bogatu kulturnu, turističku i gastronomsku ponudu Hrvatske. Na glavnoj pozornici održavao se kulturno-umjetnički program, te su glazbenu baštinu iz Hrvatske predstavili Klapa "Sveti Petar" iz Svetog Petra u Šumi u Istri, a braća Mladen i Klaudio Radolović iz Vodnjana sviranjem na istarskim narodnim instrumentima.

NOVA PREDSTAVA DRAMSKOG ODJELA HKUD-A "VLADIMIR NAZOR" IZ SOMBORA

VOJVODINA - U nedjelju 3. lipnja Velika dvorana Hrvatskoga doma u Somboru prolamala se od pljeska. Glumci-amateri HKUD-a "Vladimir Nazor" premijerno su izveli predstavu "Pokondirena tikva" u režiji pročelnice dramskoga odjela Marije Šeremešić. Najveća zanimljivost jest ta što je Šeremešićeva ovoj komediji dala vlastiti pečat, napravivši dramatizaciju na neknjiževnom dijalektu hrvatskoga jezika - bunjevačkoj ikavici. Dramskom odjelu "Vladimira Nazora" a isto tako i redatelju i scenografu Mariji Šeremešić ovo je bio prvi uspjeti iskorak u vode urbane drame: dosad su bili poznati po izvedbi pučkih predstava.

PREDSJEDNIK HRVATSKOG SABORA S HRVATIMA U SLOVAČKOJ

SLOVAČKA - Predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks sastao se potkraj svibnja u Bratislavi s predstavnicima hrvatske nacionalne manjine u Slovačkoj. "Prema svim informacijama, njihov položaj je sjajan i oni imaju veliku potporu hrvatske vlade i Ministarstva kulture, tako da su u očuvanju kulturne baštine i hrvatskog nacionalnog identiteta dostigli visoku razinu. Važno je pitanje kako animirati djecu Hrvata u Slovačkoj da uče hrvatski jezik. Bez toga proces asimilacije ide svojim neumitnim putem" rekao je Šeks. Dr. Juraj Cvečko je u ime hrvatske nacionalne manjine rekao kako nemaju nikakvih problema sa slovačkim vlastima, nego sami sa sobom, tj. kako organizirati nastavu na hrvatskom jeziku. Dodao je da je zahvalan hrvatskoj Vladi na potpori.

Dječja književnica Sanja Pilić među Hrvatima u Subotici

Na Sanjino veliko iznenađenje učenici su na početku susreta izveli recital sastavljen od dva njezina teksta i posvjedočili da je u toj susjednoj zemlji njezino književno djelo vrlo čitano i popularno među djecom

Dječja književnica Sanja Pilić održala je niz književnih susreta s učenicima nastave na hrvatskom jeziku i njihovim prijateljima iz većinskih jezičnih zajednica u Subotici u sklopu novog projekta *Pisci između dviju domovina* Hrvatske matice iseljenika, kojeg podupire Ured za kulturu grada Zagreba 25. i 26. svibnja 2007. Omiljenu književnicu za djecu i mlade Sanju Pilić srdačno je ugostila Gradska biblioteka Subotica i priredila joj dva susreta, jedan u Osnovnoj školi "Matko Vuković" a drugi u samoj Gradskoj biblioteci.

Posebno srdačan i topao susret zblio se u Osnovnoj školi "Matko Vuković" gdje se na poziv ravnateljice Marije Crnković, Sanja Pilić susrela s učenicima nekoliko razreda. Na Sanjino veliko iznenađenje učenici su na početku susreta izveli recital sastavljen od dva njezina

teksta i posvjedočili da je u toj susjednoj zemlji njezino književno djelo vrlo čitano i popularno među djecom. Djeca su znala da je Sanja Pilić autorica dvadesetak knjiga i dobitnica prestižnih nagrada za dječju književnost. Nositeljica je nagrade "Grigor Vitez" za knjige "O mamama sve najbolje" i "Sasvim sam popubertetio" te nagrade "Ivana Brlić Mažuranić" za knjigu "Mrvice iz dnevnog boravka".

Susret u Gradskoj biblioteci okupio je učenike iz nekoliko subotičkih osnovnih škola: "Ivan Milutinović" "10. oktobar" "Sv. Sava" te iz Tavankuta, Đurđina i Male Bosne. Ovoga su puta Sanju razveselili učenici iz OŠ "Ivan Milutinović" koji su kazivali njezin tekst o kraju školske godine što je književnom susretu dalo posebnu draž. Gošću je pozdravila ravnateljica Gradske biblioteke Valéria Ágoston Pri-billa i izrazila veliku radost što su mladi korisnici biblioteke, različitih kulturnih tradicija, u prilici upoznati plodnu i omiljenu hrvatsku spisateljicu i u Subotici. Bolje poznavanje književnosti za mlade

različitih kultura, nedvojbeno doprinosi toleranciji i bogatstvu različitosti.

I nakon ovog književnoga susreta Gradska biblioteka i djeca darovali su Sanji za uspomenu monografiju o Subotici, o Gradskoj biblioteci i poznato "Medeno srce". Književne susrete vodila je dojmljivo Katarina Čeliković, knjižničarka - informator na hrvatskom jeziku u subotičkoj Gradskoj biblioteci.

Hrvatska matica iseljenika iz Zagreba darovala je Gradskoj biblioteci u Subotici komplet knjiga Sanje Pilić, u izdanju prestižnih zagrebačkih nakladnika Mozaik knjige, Alfe i Školske knjige, obogativši na taj način knjižni fond s hrvatskim knjigama. Predstavnicima hrvatske autohtone manjine iz Vojvodine, ali i drugih europskih država u kojima žive hrvatske zajednice, Matici stalno ukazuju na nedostupnost knjiga osobito iz recentne književne produkcije u Hrvatskoj.

Zahvaljujući Hrvatskoj matici iseljenika i njezinoj ravnateljici Katarini Fuček počela je divna kulturna razmjena na korist, ovoga puta, najmlađih učenika, kazala je knjižničarka Katarina Čeliković.

Raduje nas činjenica da je projekt odmah zaživio među najmlađima. Više-struki su ciljevi ovog novog Matičinog projekta, kaže ravnateljica Fuček, među kojima izdvajamo razvijanje hrvatskog književnog jezika među hrvatskom mladež u susjednim europskim zemljama u kojima žive hrvatske autohtone manjine, te upoznavanje aktualne književne stvaralačke scene dviju kultura tj. Hrvatske i većinske kulture u kojoj živi hrvatska iseljenička ili manjinska zajednica. ■

CB Children's writer Sanja Pilić staged a series of literary meetings with pupils attending Croatian language classes in and their friends in Subotica in the framework of a new Croatian Heritage Foundation project called Writers Between Two Homelands, supported by the City of Zagreb Bureau for Culture, held in Zagreb on May 25 and 26.

Napisala: **Vesna Kukavica**

Tjedan ne traje pet dana

Živimo u vremenu kada, vjerojatno pod utjecajem medija i sve većega broja nedovoljno jezično obrazovanih novinara, razgovorni, odnosno kolokvijalni jezik sve znatnije i trajnije ostavlja trag na hrvatskome standardnom jeziku. Najčešći rezultat utjecaja kolokvijalnoga jezika na standardni jest osiromašivanje standardnoga jezika, bilo u izrazu bilo u sadržaju. Pritom nisu pošteđene ni riječi koje su doslovce oduvijek sastavnim dijelom hrvatskoga jezika. Jedna od takvih riječi jest i riječ *tjedan*. To je riječ praslavenskoga podrijetla koja je sačuvana u većini slavenskih jezika (npr. slovenski *teden*, slovački *tyžden*, češki *tyden*, poljski *tydzien*, ukrajinski *тиждень*) u značenju "vrijeme od sedam uzastopnih dana brojeći od ponedjeljka do nedjelje". Upravo je u tom značenju riječ *tjedan* uvrštena i u

rječnike hrvatskoga jezika, a u različitim se glasovnim inačicama susreće i u hrvatskim dijalektima i mjesnim govorima. Budući da je naš životni ritam neraskidivo vezan uz vremenske odsječke, a time i uz tjedni raspored, uobičajena je podjela tjedna na njegov radni, obično veći dio i neradni, obično manji dio. Dobro nam je znano da su tradicionalno neradni dani u tjednu bili nedjelja, blagdani i/ili državni praznici. Poboljšanjem životnih uvjeta dobili smo uobičajenih pet radnih i dva neradna dana u tjednu. Budući da tjedan završava neradnim danima, za ta dva posljednja dana (obično uključujući još i petak poslijepodne) ustalila se engleska posuđenica *vikend* (prema engl. *week end*). Prema tome, tjedan se sastoji od radnih i neradnih dana, odnosno postoje **radni i neradni dani u tjednu**. Unatoč toj posve jasnoj činjenici, u posljednje se vrijeme za radne dane u tjednu sve više čuje, pa i u medijima susreće izraz *radni*

tjedan u iskrivljenu, tj. pogriješnom značenju "radni dani u tjednu". Ako je radni tjedan od ponedjeljka do petka, jesu li onda subota i nedjelja neradni tjedan?! Nelogičnost uporabe sintagme *radni tjedan* u značenju "radni dani u tjednu" jest očevidna. No danas se malo razmišlja jer je i težnja u svijetu da prosječan čovjek malo razmišlja, a pogotovu nije poželjno da logički razmišlja. Razmišljanje nam, naravno, nameće zaključak da izraz *radni tjedan* zapravo znači da su svi dani u tom tjednu radni, tj. da se radi od ponedjeljka do nedjelje. Na žalost, u svijetu u kojem živimo, zarada je moćnika važnija od zdravlja radnika, pa ni rad od ponedjeljka do nedjelje nije rijetkost. No vratimo li se razmišljanjima o jeziku, zaključimo da se izraz *radni tjedan* ne može rabiti u značenju radni dani u tjednu jer tjedan ne traje ni pet ni šest dana, nego uvijek sedam, i to u ustaljenom nizu od ponedjeljka do nedjelje. ■

Napisala: **Sanja Vulić**

HRVATSKA ĆE POMAGATI ŽEPČU

ŽEPČE – Općinski načelnik Žepča Mato Zovko primio je pismo zahvale za nedavni srdačan doček izaslanstva Vlade Republike Hrvatske u općini Žepče. – Posebno mi je drago da Vaša Općina razvija snažnu gospodarsku djelatnost, te da povrh toga mnogo snage usmjeravate i na projekte obrazovanja i kulture – kaže se, uz ostalo, u pismu koje je potpisao predsjednik Vlade dr. Ivo Sanader. Vlada RH će sa svoje strane nastaviti pomagati i podupirati aktivnosti i projekte koji hrvatskom narodu u BiH pružaju uporište. Vlada RH dosad je više puta novčano podržavala brojne projekte u Žepču - popravak krova Doma kulture, obnovu knjižnog fonda Gradske knjižnice, izgradnju osnovnih škola kao i obnovu stambenih objekata za povratnike. Dr. Sanader je obećao da će gradnju sportske dvorane pri KŠC-u Don Bosco novčano pomoći s dva milijuna kuna, a neće izostati niti pomoć pri osnivanju Veleučilišta u Žepču. Iz proračuna RH financirat će se obnova 20-tak obiteljskih kuća namijenjenih povratnicima u općinu Žepče.

U SARAJEVU ODRŽAN KONCERT DA TE MOGU PISMOM ZVATI

SARAJEVO – U organizaciji Hrvatskog kulturnog društva Napredak, agencije Adria Media i Picaferaj te Glazbene mladeži iz Splita u sarajevskoj dvorani Skenderija održan je krajem srpnja koncert dalmatinskih klapa *Ne damo te pismo naša - Dalmacija u srcu*, kojim su ujedno otvoreni Dani hrvatske kulture u Bosni i Hercegovini. Cijeli događaj je bio pod pokroviteljstvom Veleposlanstva Hrvatske u BiH. Na koncertu nastupile su klapa *Šušur*, *Solin*, *Kampel*, *Neverin*, *Elektrodalmacija*, *Filip Dević* i *Sinj*. Pravi spektakl se desio kada je na scenu izašao Viko Coce otpjevao Vilo moja, More li i njegove poznate Ribare. Program je završen zajedničkom izvedbom svih izvođača skladbom *Da te mogu pismom zvati*.

Vijesti BiH pripremio: **Tihomir Begić**

Oproštaj od misionara i časnih sestara Hrvatske katoličke misije u Liegeu

Časne sestre i pater Rogina bili su oduvijek pokretačka snaga hrvatske zajednice u Liegeu. Zajedničkim snagama omogućili su naraštajima iseljenih Hrvata da ne zaborave svoj jezik i kulturu

Zahvale časnim sestrama

V ozeći se u lijepo subotnje poslijepodne po Liegeu, čistom slučajnošću našla sam se iza automobila u kojem su se vozili pater Drago Rogina i časne sestre Admirata, Aleksija i Adeodata. Gledajući ih kroz staklo, pala mi je na pamet misao kako je to valjda jedini put da oni dolaze među zadnjima na početak proslave u "njihovom" Collegeu St.Servais.

Naime, svih proteklih godina pater i časne bili su na svim misama, proslava-ma, blagdanima, dočecima, ispraćajima, krštenjima i brojnim događajima važnim za hrvatsku zajednicu u Belgiji uvijek prije svih i ostajali su uvijek nakon svih. Ovoga puta svečanost su pripremili drugi njima u čast, da bi se dostojanstveno i zasluženo oprostili od svojih belgijskih prijatelja, svećenika i profesora Collegea St.Louis i St. Servais, brojnih Hrvata, te nakon gotovo pola stoljeća napustili Belgiju i vratili se u svoju omovinu.

Mnogo je godina prošlo otkako su časne sestre Družbe Naše Gospe došle u Belgiju da bi se brinule o djeci i školi,

radile u kuhinji, tiskari i brinule se o svakodnevnom životu tisuća učenika. Generacije i generacije belgijskih đaka s nježnošću i poštovanjem prisjetit će se časnih sestara iz svoga *collega*. Naći za svakog dobru riječ, pokazati razumijevanje za svaku dušu nije bio nimalo lak posao, no časne su ga predano i s mnogo ljubavi obavljale gotovo cijeloga života. Osim tih obaveza, u svoje "slobodno vrijeme" njegovale su hrvatsku zajednicu, okupljale je oko sebe, čuvalе djecu, učile ih našem jeziku, tradiciji, odgajale ih u ljubavi prema domovini putem pjesama, plesova, igre... Za vrijeme Domovinskog rata svi su se pripadnici hrvatskog naroda udružili kako bi pomogli prognanicima i izbjeglicama, pružili im utočište i olakšali im prve korake u tuđini. Osnovana je bila i organizacija SOS Croatie, koja je sakupila i uputila u hrvatsku stotinjak kamiona humanitarne pomoći.

Časne sestre i pater Rogina bili su oduvijek pokretačka snaga hrvatske zajednice u Liegeu. Zajedničkim snagama omogućili su naraštajima iseljenih Hrvata da ne zaborave svoj jezik i kulturu. Ostala su nezaboravna i hodočašća

Dvorana u Liegeu bila je prepuna poštovatelja patera Rogine i naših časnih sestara

Djevici siromaha u Banneuxu, kada su se jednom godišnje u narodnim nošnjama na križnom putu i na zajedničkoj misi na hrvatskom jeziku zajedno našli Hrvati iz Belgije, Luksemburga, Nizozemske i Njemačke.

OKUPITI OKO SEBE HRVATE

Bogat je i ispunjen život patera Drage. Nakon studija teologije u Leuvenu i kratkog boravka u Kanadi, došao kao mladi svećenik u Belgiju. Na samom je početku svoga misionarskog rada shvatio da treba okupiti oko sebe Hrvate koji su se polako razilazili u svakodnevnom nastojanjima

Prigodni folklorni nastup za oproštaj

da si omogućuje bolji život. Obilazio je biciklom naše ljude posvuda kako bi ih privolio na dolazak u crkvu i druženje u okruženju svojih sunarodnjaka. Po kiši i snijegu, u rana jutro ili kasnu noć, na gradilištima, po kućama i u bolnicama moglo se naći pater Roginu, kako sokoli, pomaže i ulijeva vjeru hrvatskim iseljenicima.

Taj je tridesetogodišnji rad i trud svakako bio vidljiv i priča o HKM Liege izašla je iz svojih okvira. U prosincu prošle godine hrvatsku zajednicu u Liegeu posjetio je i predsjednik RH Stjepan Mesić. Tom se prigodom i osobno uvjerio koliko su pater Drago Rogina i časne sestre cijenjeni u belgijskome društvu, te koliko su zaslužni za homogenost i zajedništvo hrvatske zajednice na osnovi čega je donio Odluku o odlikovanju patera Drage Rogine Redom hrvatske Danice s likom Katarine Zrinske. Časnim sestrama Admirati Miklaužić, Aleksiji Renić i Adeodati Živanović uputio je pismo zahvale za sav trud i za sva postignuća u dugih 50 godina rada i života u Belgiji.

DIRLJIV I SVEČAN OPROŠTAJ

I tako je, eto došlo vrijeme kada godine kucaju na vrata, kada se ide u mirovinu, kada se gleda unatrag. Pater i časne sestre odlaze, vraćaju se u Domovinu da se svatko okraši u svom kraju i da nastave širiti oko sebe dobrotu, plemenitost i ljubav.

No, nije se moglo otići bez dostojnog oproštaja od prijatelja, od svih onih koji su tolike godine bili vezani uz HKM. Velikim zalaganjem Dinke, Jelice i Marije, pripremama u tajnosti, napornim vježbanjem programa, izuzetnim marom svih sudionika, svečanost održana u to subotnje popodne bila je posebno lijepa i ganutljiva. Okupilo se zaista mnogo svijeta, belgijskih uglednika iz katoličkog i javnog života, "stare" hrvatske dijasporice iz cijele Belgije, bili su nazočni svećenici don Luka Mamić, fra Frano Trogrlić iz Aachena i don Antun Volenik, veleposlanica Ljerka Alajbeg, djelatnici Veleposlanstva RH u Bruxellesu i brojni drugi uzvanici.

Djeca polaznici Hrvatske dopunske škole sa svojom učiteljicom Jasminkom Perković na čelu uvježbala su prigodne recitacije i pjesme, te su izmamila suze na oči svima nazočnima. Zboru sastavljenom od najvjernijih i najupornijih pjeva-

Dirljivi oproštaj od patera Rogine završio je pjesmom

ča ovoga je puta dirigirala Jelica, a pater je Drago skriveno davao takt nogom. Posebno su svi bili dirnuti kada su nekađašnji učenici patera Rogine uzeli svoje prašne mandoline i tamburice, na kojima možda već godinama nitko nije svirao i prisjetili se dugih sati vježbanja pod strogim nadzorom patera Rogine. Svirka je bila iz srca, trzalice su napinjale žice, a duboko koncentrirani izrazi na licima odavali su koliko je tu bilo želje da se predstave u najboljem svjetlu i pokažu da nisu zaboravili ono što ih je pater učio. Isto vrijedi i za folkloršaše. Izvučene su iz škrinja hrvatske narodne nošnje, za čije su stvaranje i očuvanje zaslužne časne sestre, pa su se mladići i djevojke uhvatili u kolo i oživjeli je tradiciju hrvatskog sela. Znoj je curio od napora, poskakivalo se i pjevalo, vrijeme je letjelo...

VISOKO ODLIKOVANJE REPUBLIKE HRVATSKE

Slijedio je ozbiljniji i službeniji dio programa koji je svojim nadahnutim govorom započela veleposlanica Ljerka Alajbeg. Ona je pateru Dragi Rogini predala odlikovanje reda Danice hrvatske s likom Katarine Zrinski za njegov dugogodišnji rad na području promicanja moralnih i društvenih vrednota. Uručujući odličja,

veleposlanica Alajbeg je, među ostalim, zahvalila i svim Hrvatima i belgijskim prijateljima, istaknuvši da je HKM u Liegeu tijekom posljednjih 35 godina radila na promicanju najplemenitijih ideja i interesa koji su zbližavali hrvatsku i belgijsku zajednicu i zajednički pomagali hrvatski narod tijekom Domovinskog rata, kada mu je bilo najteže.

Dirnut programom i lijepim riječima, u svojem govoru pater Rogina osvrnuo se na sve lijepe, ali i na one teške trenutke svoga misionarskog života, spomenuvši koliko su mu značili svi ti vrijedni i poštteni ljudi s kojima je provodio toliko mnogo vremena, koliko su mu značili njegovi kolege isusovci i časne koje su mu uvijek bile potpora u svim aktivnostima i koje su ga slijedile u svim njegovim naumima.

Nakon suza, čestitanja, dobrih želja i vjere u mirniji redovnički život ispunjen zdravljem u Domovini, nastavilo se s pjesmom i zabavom u dobrom raspoloženju do kasno u noć. ■

CB A festive farewell was held in the Croatian community in Belgium for missionaries of the Croatian Catholic mission in Liege, father Drago Rogina and nuns Admirata, Aleksija and Adeodata at the College St. Servais in Liege May 12th.

Mirisni suvenir iz Hrvatske

Od samog proizvoda – parfema, pa do krajnje ambalaže, kutije, “Shake” je ekološki proizvod. Parfem, staklena bočica, drvena futrola, unutarnji i vanjski dio kutije, svi su ti materijali u potpunosti reciklirajući

Inovator Darko Špelić sa svojim nagrađivanim izumom

Otkako se pojavio na hrvatskome tržištu, “Shake” osvježivač za automobile i zatvorene prostore, postao je hit i pravo mirisno osvježenje. Vrijednost je ovoga proizvoda to veća jer je od samog proizvoda, pa sve do krajnje ambalaže, “Shake” ekološki proizvod. Naime, parfem, staklena bočica, drvena futrola, unutarnji i vanjski dio kutije, svi su ti materijali u potpunosti reciklirajući. Nježni primamljivi mirisi nude se u deset različitih prepoznatljivih inačica: exotic, marin, bijeli mošus, zeleni čaj, zelena jabuka, naranča, limeta, lavanda, menta & cimet, te vanilija.

“Shake” parfem za auto je 100% parfem bez alkohola i alergena i potpuno je inovativan proizvod u području mirisa za automobile. Napomenuo bih kako je ambalaža sastavni dio njegova potpuno inovativnog, jedinstvenog načina funkcioniranja. Naime, dizajnirana je tako da doslovno svaki njezin dio pridonosi

funkcioniranju proizvoda. Širenje mirisa uzrokovano je blagim njihanjem parfema (*shake* = njihanje). Kratki konopac služi da bi se proizvod mogao objesiti na željeno mjesto u automobilu, uglavnom na retrovizor, kako bi mu se moglo omogućiti njihanje. Njihanjem se miris iz staklene bočice oslobađa i upija u drvenu futrolu koja ga dalje, lagano i konstantno širi u prostor, jamčeći ugodan, diskretan i trajan miris – pojašnjava nam inovator Darko Špelić, ističući kako je sve ovo posljedica delikatne ravnoteže u kombinaciji esenci i materijala, jer samo točno određena formula parfema u točno određenoj vrsti drva (bukva) daje zadovoljavajući rezultat. U razgovoru napominje kako mu je trebalo godinu i pol da bi riješio sve elemente osvježivača.

Što se planova za budućnost tiče, inovator napominje kako u idućoj fazi proizvodnje mirisa planira proizvesti mirise za urede i sobe, klima uređaje, potom osvježivače za ormare, a velika mu je želja napraviti liniju proizvoda pod nazivom, miris iz domovine.

Zahvaljujući ekološkim osobinama i inovativnosti patentirane ambalaže ovog autentičnog hrvatskog proizvoda “Sha-

ke” je od svojeg pojavljivanja na tržištu osvojio mnoga prestižna međunarodna i nacionalna priznanja. Od njih izdajamo veliku nagradu UNESCO-a za ekološko promišljanje, dodijeljenu od Consultat-Expert de UNESCO i ACCT, Bruxelles 2004., zlatnu medalju za inovaciju, osvojenu na 32. međunarodnom salonu izuma u Ženevi 2004., te brončanu medalju Eureka 2004. održane u Bruxellesu, brončanu medalju iz Bukurešta 2006. godine, Zlatnu kunu HGK-a za 2004. godinu

Osim kao osvježivač automobila i zatvorenih prostora, “Shake” je i originalni hrvatski suvenir. Slavu mu je pronio i poznati pjevač Boris Novković, koji je prigodom sudjelovanja na Eurosongu na drvenoj ambalaži na kojoj je bilo ugravirano njegovo ime mirisni osvježivač dijelio kao suvenir. Prepoznatljivim i brižno odabranim mirisima suvenir promovira Hrvatsku i njezinu nedirnutu prirodu. ■

CB Ever since it appeared on the Croatian market the Shake car and room air freshener has become a real hit and a true breath of fresh air. The value of this award winning product invented by Istra's Darko Špelić is all the greater as Shake and its packaging is an environmentally friendly product.

“Shake” se nudi u 10 nježnih mirisa: exotic, marin, bijeli mošus, zeleni čaj, zelena jabuka, naranča, limeta, lavanda, menta & cimet te vanilija

DOBROTVORNI KONCERT ZA CRKVO HRVATSKIH MUČENIKA NA UDBINI

NJEMAČKA - Dobrotvorni koncert za izgradnju crkve Hrvatskih mučenika na Udbini održan je u srijedu 6. lipnja u Midas Lounge Ambiente, vlasnika Hrvata Miljenka Prskala, u Grosskrotzenburgu. Organizator koncerta bio je poznati sportski djelatnik, predsjednik hrvatskih nogometnih klubova Srednje Njemačke Ivan Čveljo. Okupljene su pozdravili Ivan Čveljo, udbinski župnik o. Knežević, konzul Generalnog konzulata RH u Frankfurtu Marko Šimat te ravnatelj osnovne škole u Udbini prof. Mirko Dragičević. U kulturno-glazbenom dijelu, među ostalima, nastupili su pijanist Antonio Macan, operni pjevač Branko Banek, Anđela Kolar, Željko Čorluka Čupo i skupina V.I.V.A., guslar Ivan Antosović, skupina "Impulsi" te folklorna skupina "Kristali" iz Neu Isenburga. Prikupljeno je 4 200 eura za izgradnju crkve Hrvatskih mučenika na Udbini.

DAN HRVATSKIH ISELJENIKA U SĂO PAULO

BRAZIL - Hrvatsko iseljeničko društvo SADA i Gradsko vijeće São Paula 27. svibnja organizirali su Dan hrvatskih iseljenika. Pokrovitelji manifestacije bili su Hrvatsko veleposlanstvo i počasni konzul naše zemlje u Brazilu. Tom prigodom brojni Hrvati okupili su se u Gradskoj vijećnici na izložbi plakata Hrvatske turističke zajednice koju su otvorili potpredsjednik Gradskog vijeća São Paula i hrvatski veleposlanik Rade Marelić. Proslava je u velikoj dvorani Vijećnice potom okupila trisetotinjak gostiju, a u pozdravnom govoru potpredsjednika Gradskoga vijeća istaknut je doprinos Hrvata u posljednjih dvjesto godina. Predsjednik društva SADA Francisco Surjan Trofo pozdravio je prisutne, a među njima i predstavnike društva Croatia Sacra Paulistana. Program proslave nastavljen je nastupima klape Dalmacija i folklorne skupine Jadran.

AUSTRALSKO PRIZNANJE VESNI TENODI

AUSTRALIJA - Australaska uprava za akreditaciju prevoditelja i tumača (National Accreditation Authority for Translators and Interpreters - NAATI) početkom lipnja je u hotelu "Crown Plaza" u Darling Harbour u Sydneyu proslavila 30. obljetnicu rada. Tom svečanom prigodom dodijeljene su nagrade nekolicini djelatnika za izuzetno zalaganje i prinos u postizanju NAATI-jevih ciljeva. Među nagrađenima je i Vesna Tenodi, djelatnica Vijeća hrvatsko-australske zajednice (CACC), koja je nagrađena za svoj dugogodišnji rad u ispitnoj komisiji NAATI-ja za hrvatski jezik.

MALKICI DUGEČ NAGRAĐA A. B. ŠIMIĆ

MOSTAR - Na temelju odluke Upravnog odbora Društva hrvatskih književnika Herceg-Bosne od 30. ožujka 2007., sazvana je 26. svibnja redovita godišnja skupština DHK HB, koja je održana u obnovljenoj zgradi konvikta, HKD Napredak, u Mostaru. Na sjednici su, među ostalima, bila i pitanja o dodjeli nagrade A. B. Šimić, za koju je povjerenstvo: dr. sc. Vjekoslav Boban, Ante Matić i Krešimir Šego, jednoglasno predložilo, a Skupština prihvatila izvješće, da ovogodišnju nagradu dobije Malkica Dugeč za knjigu pjesama "U riječ unjedrena" objelodanjenu u nakladničkoj kući K. Krešimir d. o. o. iz Zagreba. Pjesnikinji, Hrvatima koja živi u Njemačkoj, nagrada će biti predana u Drinovcima 18. studenoga 2007.

INFORMATIVNI SASTANCI HZZO-A I HZMO-A

ŠVEDSKA - U suorganizaciji Veleposlanstva RH i Saveza hrvatskih društava u Švedskoj su od 29. svibnja do 1. lipnja održani informativni susreti predstavnika Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) s hrvatskim iseljenicima u nekoliko švedskih gradova u kojima su veće hrvatske zajednice. Za vrijeme četverodnevnog boravka u Švedskoj predstavnici HZZO-a i HZMO-a održali su sastanke s čelnim ljudima hrvatskih društava i HKM u Stocholmu (HKD Matija Gubec), Värnamu (HD Croatia), Göteborgu (HD Velebit i uprava SHDŠ), te u Malmöu. Sastanci su bili vrlo korisni jer veliki broj hrvatskih iseljenika u Švedskoj, korisnika zdravstvenog ili mirovinskog osiguranja, relativno je slabo informiran o hrvatskom socijalnom sustavu te se zbog toga mnogi nisu koristili svim pogodnostima koje im pripadaju.

PROSLAVLJENO HRVATSKO TIJELOVO U STUTTGARTU

NJEMAČKA - Više od četiri tisuće Hrvatica i Hrvata pribivalo je i ove godine misnome slavlju i ophodu u organizaciji hrvatskih katoličkih zajednica (HKZ) Stuttgart — centar i Stuttgart — Bad Cannstatt na svetkovinu Tijelova u četvrtak 7. lipnja u sportskom centru Festwiese u Stuttgartu. Proslava hrvatskog Tijelova započela je misnim slavljem koje je predvodio provincijal Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu dr. fra Željko Tolić. Misnom slavlju u ime predsjednika Vlade dr. Ive Sanadera pribivao je potpredsjednik Vlade Damir Polančec te generalni konzuli generalnih konzulata RH i BiH u Stuttgartu dr. Vera Tadić i Dragan Bagarić. Nakon procesije i zajedničkog ručka u sportskom centru, priređen je zabavni program.

Odlični rezultati rasta i razvoja

Najveća hrvatska iseljenička potporna organizacija - Hrvatska bratska zajednica, koja okuplja pretežito Hrvate i potomke Hrvata u SAD-u i Kanadi, održala je zasjedanje Glavne uprave u Pittsburghu

Glavni odbor Hrvatske bratske zajednice u Americi za vrijeme nedavno održanog zasjedanja s predsjednikom Bernardom M. Luketichem na čelu

Tijekom zasjedanja Glavnog odbora Hrvatske bratske zajednice u Americi održanog u svibnju u Pittsburghu analizirani su gotovo svi ostvareni rezultati u minuloj poslovnoj godini te su u raspravama i stručnim mišljenjima gospodarskih suradnika Zajednice potvrđeni uzorit financijski rast te uspon u svim segmentima razvoja i napretka naše najveće hrvatske ustanove u svijetu. "Izvršni odbor temelji svoje odluke na golemom iskustvu, osobnom praćenju zbivanja na tržištu novca, investicijskih ulaganja i gospodarskih zbivanja u Americi i u svijetu te donosi pravovaljane odluke u najboljem interesu Zajednice i cjelokupnoga članstva" istaknuo je Bob Bruce tijekom analize impresivnih podataka HBZ-a ostvarenih u prošloj godini.

Ostvareni rezultati u brojevima najbolji su pokazatelji rasta, razvoja i pravca kojim ide ova naša velika hrvatska ustanova u svijetu. Zabilježen je porast u imovini Zajednice od 7,30% ili nešto više od 20 milijuna američkih dolara. Tako trenutačni imetak Zajednice, proknjižen u poslovnim knjigama iznosi 299,049,999 \$. U prošloj je godini prodano oko 53 milijuna \$ u životnom osiguranju te je povećano članstvo za 3 117 članova. Solventnost je HBZ-a \$ 105,83%, što je svrstava u sam vrh fraternalističkih udruga te u poretku - 'rame uz rame' - s komercijalnim osiguravajućim ustanovama. Imovina HBZ-a u neprekidnom je porastu tijekom posljednje 23 godine, istaknuo je predsjednik HBZ-a Bernard Luketich u svom izvješću Glavnoj upravi za vrijeme zasjedanja.

Osim spomenutog, na ove ostvarene rezultate utjecalo je i sjedinjenje Hrvatske katoličke zajednice s matičnom, hrvatskom ustanovom. Katolička zajednica pridonijela je 4 190 certifikata te 13,766,000 \$ osigurnine.

Napisa: **Franjo Bertović**

U redovima Zajednice posluje 425 odsjeka diljem Sjedinjenih Država, Kanade i Republike Hrvatske. Zanimljiva je činjenica da se HBZ isključivo oslanja na svoje članstvo koje neumorno radi "kroz graditeljski sistem" na povećanju članstva, čuvanju i razvoju hrvatskoga kulturnog blaga te sportskog duha, zajedništva i očuvanja hrvatskog identiteta na američkom kontinentu. Tijekom prošle godine WEB-stranice Zajednice posjetilo je više od 345 tisuća posjetitelja iako su stranice još uvijek u izgradnji. To upućuje na važnost i popularnost ove naše najveće i najuglednije ustanove Hrvata u svijetu.

Muzej "Bernard M. Luketich" bogat je izlošcima kulturoloških areala diljem domovine Hrvatske. Nedavno je otvoren i novi odjel u kojemu su izloženi povijesni uzorci rada i djelovanja Hrvatske katoličke zajednice u Americi i Kanadi. Predsjednik Bernard M. Luketich izjavi je u povodu toga: "Nama je neobična čast i radost kad nam organizacije i pojedinci tijekom posjeta Glavnom uredu izraze divljenje zbog muzejskih sadržaja, a posebno kad nam poklone pokoju knjigu, umjetničke radove te druge stvari povijesne vrijednosti. Često nas posjeti hrvatska mladež sa svojim roditeljima, što nam daje izvanredni osjećaj i ponos da se možemo neposredno upoznati s bogatom hrvatskom kulturnom baštinom". Tako je Glavni ured s muzejom, osim ostalog, postao znanstveni institut za djecu i odrasle, a i nezaobilazna turistička atrakcija za mnoge znatiželjnike. ■

CB The largest Croatian emigrant support organisation – the Croatian Fraternal Union – gathering for the most part Croatians and their descendants in the USA and Canada, held a session of its Board of Directors in Pittsburgh to review the excellent results in growth and development over the past year.

Upravna i administrativna zgrada HBZ-a u Pittsburghu, PA

Tragičan put u Ameriku

Očito je da je Stjepko Brozović bio duboko impresioniran tragedijom koja je zadesila brod *Volturno*, kao i tegobama koje su Hrvati morali podnositi na putu do Amerike, pa je nemio događaj dobio mjesto u njegovim "Sabranim pripovijestima"

U rijetke hrvatske iseljeničke knjige s početka 20. stoljeća može se ubrojiti i knjiga nedovoljno poznatog publicista, novinara, urednika i književnika Stjepka Brozovića (Jastrebarsko, 1874.

– New York, 1924.) "Sabrane pripovijesti iz američkog hrvatskog života".

Premda vrlo aktivan u javnom životu hrvatskih iseljenika, Brozović je tek sporadično i šturo spominjan u povijesnim i kulturnim pregledima društvenog i političkog života Hrvata u SAD-u. "Hrvatski biografski leksikon" o Brozoviću donosi kratku biografsku bilješku, ali bez navođenja njegovih djela. Spominje se da je punih dvadeset godina bio urednik "Narodnog lista" najčitanijih hrvatskih iseljeničkih novina u Americi i da je nakon utrnuća toga lista pokrenuo "Hrvatski list" (New York) 1919. godine.

Ovdje ćemo se zadržati samo na jednoj od pripovijesti iz knjige "Sabrane pripovijesti" naslovljenoj "Put u Ameriku" u kojoj Brozović prepričava uzbudljive doživljaje jednog od više hrvatskih putnika koji se u potrazi za boljim životom i zaradom – kao i mnogi naši ljudi prije i poslije toga vremena – brodom uputio u Ameriku i na tom putu doživio katastrofalan požar koji je buknuo na brodu. Da nesreća bude veća, zbilo se to u olujnoj noći, nedaleko od mjesta gdje je potonuo "Titanic" u travnju 1912. godine.

Osim impresivnog opisa spašavanja putnika s gorućeg broda koji je tonuo, jednako su tako impresivni opisi krijumčarenja putnika iz Hrvatske do broda u

rotterdamskoj luci koji ih je imao odvesti do neke spasonosne luke s druge strane oceana, kao i opisi uvjeta putovanja na brodu. Na brodu je, prema Brozoviću, bilo 567 putnika, a među njima 130 naših zemljaka. Dio njih nije preživio potonuće

broda unatoč koordiniranoj akciji spašavanja u kojoj je sudjelovalo desetak brodova. Već sama žestina oluje kojoj je morao prkositi krcat, ali malen i trošan brod značila je opasnost kojoj su bili izloženi putnici na putovanju preko "velike bare" – a to nije bio osamljen slučaj – a tomu treba dodati i tegobe života na brodu kojima su bili podvrgnuti siromašniji putnici – a takvi su bili mahom oni iz Hrvatske – mučno preživljavajući

danima i noćima u tijesnom i zagušljivom potpalublju, na oskudnoj i jednoličnoj hrani. "Pod palubom broda bila je "dvorana" za jesti. Bila je to kao ogromna šupa, na stupovima, sa par drvenih stolova od prostih dasaka sabiti. Svaki smo sa svojom šoljom pošli do kuhinje, tu smo dobili juhu i kruh, i onda to donesemo na naše "stolove" i tu smo jeli, gledajući nijemo jedan u drugoga pitajući: što li se to s nama događa?"

Nesreća se dogodila sredinom listopada 1913. Godine, kako u jednom članku "A tragedy on the high seas" izveštava list "Independent" 23. listopada iste godine, označujući tragediju kao događaj tjedna.

Očito je da je Brozović bio duboko impresioniran tragedijom koja je zadesila brod "Volturno" kao i tegobama koje su putnici morali podnositi na putu do Amerike (dakako, ne svi, nego oni siromašni, a među takve su se ubrajali i Hrvati) pa je nemio događaj dobio mje-

Preživjeli hrvatski iseljenici s broda Volturno

sto u zasebnoj publikaciji pod imenom unesrećenoga broda i u njegovim "Sabranim pripovijestima" (Put u Ameriku). Tužna je to pripovijest koja na literarni način oslikava jednu epizodu iz povijesti iseljavanja Hrvata u bijeli svijet.

U spomenutoj kratkoj biografskoj bilješci u "Hrvatskom biografskom leksikonu" zapisano je: "Iako poznat kao novinar i iseljenički pisac, umire u zaboravu i bijedi".

Neka ovaj skroman tekst oživi uspomenu na njega. ■

CB Among the rare Croatian emigrant books from the start of the 20th century is the work of Stjepko Brozović, a little known publicist, entitled "Sabrane pripovijesti iz američkog hrvatskog života" (Collected Stories from the American Lives of Croatians) from which we offer a detail account of the story "Tragičan put u Ameriku" (A Tragic Trip to America), about the sinking of a ship in which many Croatian emigrants died.

ERNESTO ANDRÉS LIVACIC GAZZANO

(Punta Arenas, 22. ožujka 1929. – Santiago, 29. svibnja 2007.)

Posljednog dana mjeseca svibnja stigla nam je tužna vijest iz Čilea da nas je u utorak 29. svibnja u sedamdeset devetoj godini života napustio gospodin Ernesto Livacic Gazzano, plodan književnik, vrsni pedagog i teoretičar književnosti, predani djelatnik i suradnik hrvatskih udruga u emigraciji, aktivni član Čileanske akademije za jezik i dopisni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koji je iznad svega bio plemenit i jednostavan čovjek.

Naš neumorni don Ernesto kojeg sam imala čast osobno poznavati ostavio je izuzetno bogat opus kako u pisanoj riječi, tako i u inspirativnoj i kreativnoj aktivnosti čije domete na ograničenom prostoru ovog nekrologa, nažalost, ne mogu u cijelosti opisati. Svojim marljivim radom na obrazovnom polju i intelektualnom snagom, kojom je zračio, zadužio je čileansku znanost i uljudbu, o čemu svjedoči niz značajnih priznanja koje je stekao. Godine 1993. dobio je nagradu *Premio Nacional de Ciencias de la Educación*, a 1994. ugledno sveučilište *Universidad Católica de Chile* imenuje ga počasnim članom Čileanske udruge za povijest obrazovanja. Godine 1997. postaje dopisnim članom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a sveučilište *Magallanes* u Punta Arenasu dodjeljuje mu počasni doktorat *Honoris Causa* godine 1999.

Profesor Livacic obnašao je vrlo odgovorne i važne dužnosti u obrazovnim institucijama Čilea. Bio je profesor kastiljanskog jezika na sveučilištu *Universidad Católica*, planer obrazovnih programa pri UNESCO-u i magistar obrazovnih znanosti na istom sveučilištu.

Na nacionalnom planu, na polju obrazovanja, Livačić je proveo četrnaest godina života kao profesor u srednjim školama, a isto toliko godina proveo je kao profesor u sveučilišnoj nastavi. Deset godina života posvetio je profesionalnom radu u državnoj administraciji u ulozi tajnika u Nacionalnom inspektoratu za obrazovanje i Državnom podtajništvu za odgoj i obrazovanje. Od ostalih značajnih funkcija bio je šef Katedre za jezik pri Sveučilištu Católica, dekan Filozofskog fakulteta Sveučilišta i direktor Instituta za književnost, kao i predsjednik Upravnog odbora sveučilišta *Universidad Metropolitana de Ciencia de la Educación* (1990.-1992.) i član Vrhovnog vijeća *Universidad de las Américas* (1989.-2004.).

Autor je više od 50 knjiga i više od 600 ogleda, kritika i članka, kao i koautor u više od 20 izdanja s područja književnosti, odgoja i obrazovanja objavljenih u Čileu i izvan njegovih granica te prevedenih na više jezika. Iznad svega treba istaknuti Ernestovu skromnu i plemenitu dušu, požrtvovan i samozatajan karakter i duboku i iskrenu privrženost zemlji svojih korijena. Zato je razumljivo da je svojim djelom zadužio i hrvatsku zajednicu Čilea. Spomen na njega ostat će trajno pohranjen u pamćenju hrvatskog naroda.

Tuga Tarle

Profesor de Estado en Castellano (Universidad de Chile, 1951), Planificador Educacional (UNESCO, 1962) y Magíster en Educación (Pontificia Universidad Católica de Chile, 1974).

En el sistema educacional nacional, sirvió durante catorce años como profesor en varios establecimientos de enseñanza media y durante diez años en el Ministerio, donde fue Secretario Técnico de la Superintendencia de Educación (1965-1969) y Subsecretario de Educación (1969-1970). Fue integrante del Consejo Nacional de Educación desde 1965 a 1973.

Se desempeñó entre 1955 y 1994 como catedrático en la Pontificia Universidad Católica de Chile, en la que llegó a ser Director del Instituto de Letras (4 años), Decano de la Facultad de Letras 8 (3 años) y miembro del Consejo Superior (8 años).

Además, fue presidente de la junta Directiva de la Universidad Metropolitana de Ciencia de la Educación (1990-1992), integrante de la junta Directiva de la Universidad de Magallanes (1993-1999) y miembro del Consejo Superior de la Universidad de las Américas (1989-2004).

Desde 1983 es miembro de número de la Academia Chilena de la Lengua, de la que ha sido secretario (1983-1999), Vicedirector (1995-1998) y Presidente de la Comisión de Literatura (1999-2005).

En 1993 recibió el Premio Nacional de Ciencias de la Educación. Es miembro de la Asociación Chilena del Currículo Educativo desde 1993, y miembro honorario de la Sociedad Chilena de Historia de la Educación desde 1994. Al año siguiente, la Universidad Católica de Chile lo distinguió como Profesor Emérito de la Facultad de Letras. La Academia Croata de Ciencias y Artes lo nombró miembro corresponsal en 1997, y la Universidad de Magallanes le confirió el doctorado *Honoris Causa* en 1999.

Es autor de más de 50 libros y más de 600 artículos, y coautor de una veintena de obras, sobre temas educacionales y literarios, publicados en Chile y en el extranjero, algunos traducidos a diversos idiomas.

Nicolás Simunovic Yurisc
Presidente

Karen Müller Turina
Directora

La redacción de *Studia Croatica* se adhiere al dolor de la colectividad croata en Chile.

El académico Ernesto Livacic Gazzano colaboró con nuestra revista en diversas oportunidades.

Joza Vrljicak
Director

HODOČAŠĆE HRVATA IZ ŠVEDSKE I DANSKE

ŠVEDSKA - Hrvatske katoličke misije iz Stockholma, Göteborga, Malmö i Jönköpinga 26. svibnja organizirale su hodočašće u Vadstenu, najveće švedsko hodočasničko središte. Osmo hodočašće Hrvata okupilo je oko tisuću iseljenika iz svih dijelova Danske i Švedske. Hodočašće u Grad Sv. Brigite organizira se od 2000., a ovogodišnji je gost bio Anders Arborelius, stockholmski katolički biskup i predsjednik Biskupske konferencije nordijskih zemalja. Misu u crkvi sv. Brigite služio je biskup Arborelius, a u mjesnoj školskoj dvorani poslije je održan duhovno-zabavni koncert. Nastupili su HKD *Plitvice* i mlada pjevačica iz Bosne i Hercegovine Jana Šoljak.

MAJČIN DAN U CANBERRI

AUSTRALIJA - U Canberru je Žensko društvo organiziralo već tradicionalno obilježavanje Majčina dana. Ove je godine priređen ručak u klubu Canberra Deakin. U sklopu prigodne priredbe nastupili su učenici iz hrvatske škole koji su recitali pjesme na hrvatskom jeziku. Zatim je nastupila folklorna skupina HSF Croatia sa svoje tri dobne skupine koje su izvele razne hrvatske plesne koreografije. Na kraju je Žensko društvo godišnju nagradu 'Mother of the Year' (Majka godine) dodijelilo Mariji Gudelj.

HRVATSKO HODOČAŠĆE U ZWIEFALTEN

NJEMAČKA - Hrvati katolici iz hrvatskih katoličkih zajednica u biskupiji Rotenburg—Stuttgart hodočastili su na svetkovinu Presvetoga Trojstva, u nedjelju 3. lipnja, u poznato njemačko marijansko svetište Zwiefalten. Misno je slavlje predvodio glavni tajnik Biskupske sinode mons. Nikola Eterović u zajedništvu s ravnateljem dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Antom Kutlešom, voditeljem HKM Stuttgart-Bad Cannstadt fra Nediljkom Norcem-Krvom, organizatorom hodočašća voditeljem HKZ Reutlingen vlč. Ivicom Komadinom, njemačkim župnikom i dekanom Zwiefaltena vlč. Paulom Zellerom te s još devet svećenika, voditelja hrvatskih zajednica u toj biskupiji, koji su se na hodočašću okupili s više od 1 000 vjernika, među kojima su bili i generalna konzulica Generalnog konzulata RH u Stuttgartu dr. Vera Tadić i generalni tajnik Generalnog konzulata R BiH Dragan Bagarić.

MISA ZA BLEIBURŠKE ŽRTVE U BUENOS AIRESU

ARGENTINA - Hrvatska iseljenička zajednica iz glavnoga argentinskog grada 20. svibnja obilježila je 62. obljetnicu bleiburške tragedije u bazilici sv. Franje u Buenos Airesu. Tom je prigodom održana misa za bleiburške žrtve, ali i za sve hrvatske žrtve u Drugome svjetskom ratu i poraću. Misno slavlje na hrvatskome jeziku služili su hrvatski svećenici fra Josip Peranić i pater Hinko Pavlović, te argentinski svećenik hrvatskoga podrijetla fra Jorge Dulcich. Misnom su slavlju nazočili predstavnici Veleposlanstva RH u Buenos Airesu, kao i mnogobrojni hrvatski iseljenici. Nakon mise, predsjednica Hrvatskoga međudruštvenog odbora hrvatskih društava i ustanova Iva Vidić ispred bazilike održala je prigodni govor.

BIRNAU: VIŠE OD DVIJE TISUĆE HRVATSKIH HODOČASNIKA

NJEMAČKA - Više od dvije tisuće Hrvata, uglavnom iz Singena, Konstanz, Villingena, Freiburga i Bad Säckingena, okupilo se u nedjelju 20. svibnja na jubilarom, 35. po redu zavjetnom hodočašću Majci Božjoj u cistercitskom svetištu u Birnau na Bodenskom jezeru. Organizator hodočašća bila je Hrvatska katolička misija Singen—Villingen, a svečano misno slavlje u tom je povodu predvodio vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj mons. Juraj Jezerinac. Misnomu slavlju pribivala je saborska zastupnica, predsjednica Odbora za useljeničtvo Zdenka Babić Petričević i konzulica Generalnog konzulata RH u Stuttgartu

Mirjana Božić. Tijekom ophoda kroz crkvu na početku slavlja obitelj Mije i Drage Matića nosila je kao svoj zavjetni dar hodočasničku zastavu za 35., jubilarno hodočašće, koju je potom mons. Jezerinac blagoslovio.

DAN HRVATSKE NEOVISNOSTI U SAN PEDRU

SAD - Hrvatsko-američki klub priredio je, kao i prijašnjih godina, 27. svibnja proslavu Dana hrvatske neovisnosti u San Pedru. Prigodnim govorima nazočnima u Hrvatskom domu obratili su se predsjednik Kluba Vladimir Lonza, vijećnica iz Gradskoga vijeća LA Janice Hahn, zastupnica u kalifornijskom parlamentu Betty Karnette, sutkinja Marlene Kristovich i generalni konzul Ante Barbir. Dirljivi govor održao je i župnik u miru Hrvatske župe u LA mons. Srećko Diomartić. Na slavlju u Croatian Placeu i na ulici ukrašenoj hrvatskim zastavama okupilo se oko 2 000 ljudi. Gostujući folkloristi "Hrvatske loze" iz Chicaga održali su prigodni program.

Četrdeset godina svjedočenja vjere na materinskom jeziku

“Želim ohrabriti naše mlade koji su naučili jezik u ovoj, novoj domovini da budu svjedoci vjere i neka ne zaborave svoj materinski jezik” poručio je kardinal Vinko Puljić

Kardinal Puljić i biskup Voss s vjernicima ispred crkve u Münsteru

Svečano misno slavlje u povodu 40. obljetnice postojanja Hrvatske katoličke misije Münster predvodio je 20. svibnja u crkvi Srca Isusova u Münsteru predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s pomoćnim biskupom Münstera mons. Josefom Vossom, ravnateljem centra Vrhbosanske nadbiskupije za pastoral mladih “Ivan Pavao II.” dr. vlč. Maršićem i voditeljem HKM-a Münster dr. fra Lukom Markovićem.

Misnom je slavlju pribivala i gradonačelnica Münstera Karin Reismann, vicekonzul Generalnog konzulata RH u Düsseldorfu Ivan Sablić i referentica za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u biskupiji Münster Eva—Maria Lux. Sve je na početku pozdravio o.

Marković, a potom i mons. Voss koji je zahvalio na pozivu i čestitao 40. obljetnicu misije.

Kardinal Puljić je u propovijedi kazao: “Kroz ovih četrdeset godina mnogi bi se naši ljudi izgubili da nisu ovdje našli Isusa, o kome su slušali na svome materinskom jeziku. Zato je pravo da zahvalimo Bogu za dar vjere u kojoj smo se okupljali, da zahvalimo Bogu za sve one ljude koji su naviještali Riječ Božju, slavili sakramente i sv. mise”. Kardinal je kazao da su mnogi naši ljudi svoj dom pronašli i ovdje te kako su se mnogi mladi ovdje školovali i pronašli svoju budućnost. “Želim ohrabriti naše mlade koji su naučili jezik u ovoj, novoj domovini da budu svjedoci vjere i neka ne zaborave svoj materinski jezik” poručio je okupljenima kardinal Vinko Puljić. Misno slavlje uveličao je misijski mješoviti zbor pod vodstvom đakona i pastoralnog referenta Antuna Vrebanca.

U prijedopodnevним satima biskup Münstera mons. Reinhard Lettmann susreo se s kardinalom Puljićem, voditeljem misije o. Markovićem te misijskim osobljem. U župnoj dvorani župe Srca Isusova popodne je održana prigodna akademija tijekom koje je nastupio misijski zbor, na violini i glasoviru Dajana i Dragana Erement, muška pjevačka skupina, a fra Ivo Živković izveo je recitaciju pjesme “Moj dom” Silvija Strahimira Kranjčevića uz pratnju na gitari fra Mate Oršolića. Nastupila je i pijanistica Tena Barić, a na kraju je misijska folklorna skupina izvela splet plesova iz Hrvatske. U zabavnom je programu nastupio “Bruno band” iz Kölna.

Dan prije, 19. svibnja, u punoj dvorani župe sv. Josipa u Hertenu kardinal Puljić je održao prigodno predavanje za Hrvate i Nijemce na njemačkom jeziku pod naslovom “Pitanje mira, dijaloga i suživota u Bosni i Hercegovini”. Program je vodila Ksenila von Strenger, a nakon predavanja razvila se plodna diskusija. Kardinal Puljić je nakon predavanja u večernjim satima predvodio svečano euharistijsko slavlje na hrvatskom i njemačkom jeziku u punoj crkvi sv. Josipa u Hertenu u sklopu proslave 40. obljetnice HKM-a Münster za taj dio misije. Na misi je bio i regionalni dekan Heinrich Westhoff. Misno je slavlje uveličao misijski zbor, dok je više hrvatskih vjernica sudjelovalo na misi u narodnim nošnjama iz Kraljeve Sutjeske, koje su kardinalu Puljiću predale ručno vezeni križ. Nakon mise za sve je priređen prigodni domjenak. ■

CB Vrhbosnian Archbishop and the president of the Bishop's Conference of Bosnia & Herzegovina, Cardinal Vinko Puljić led a holy mass May 20th at the Heart of Jesus Church on the occasion of the 40th anniversary of the existence of the Croatian Catholic mission in Münster.

Napisao: **Adolf Polegubić**

Od barake do velebne crkve s pastoralnim centrom

“Komunističke su vlasti tijekom četrdeset godina ustrajno zabranjivale gradnju župne crkve u Pločama pokušavajući ubiti vjeru u srcima ljudi” kazao je u svojoj propovjedi župnik don Petar Mikić

Don Petar Mikić ispred župne novoizgrađene crkve u Pločama

Predvodeći misno slavlje u Pločama 20. svibnja ove godine, do tada takvo još neviđeno ne samo u gradu na ušću rijeke Neretve s oko 7 000 stanovnika, splitsko-makarski nadbiskup mons. dr. Marin Barišić uz koncelebraciju desetak svećenika blagoslovio je novoizgrađenu velebnu župnu crkvu Kraljice neba i zemlje s pastoralnim centrom.

Nadbiskup Barišić u nadahnutoj je propovjedi naglasio kako je to bio radostan povijesni dan, dakako, i prekretnica u kulturnom i duhovnom životu svih stanovnika grada na ušću Neretve jer su Ploče napokon dobile prvu i jedinu kršćansku crkvu, te da su velebni sakralni objekti upotpunili, uljepšali izgled toga mediteranskog kršćanskog mjesta, ustvrdivši: “Svjedoci smo da u Pločama nije bila predviđena kršćanska crkva, nego je taj grad bio tipičan model ateističnog

rada, bez crkve, bez Boga, ali i bez nacionalnih vrednota. Ali Marija Kraljica neba i zemlje sačuvala je vjeru stanovnika i, evo, hvala Bogu, danas imamo velebnu crkvu koja je postala stablo života ovoga grada u kojem se spajaju Neretva i more.”

Župnik župe Blažene Djevice Marije Kraljice neba i zemlje don Petar Mikić u svojoj je propovjedi podsjetio: “Komunističke su vlasti tijekom četrdeset godina ustrajno zabranjivale gradnju župne crkve u Pločama pokušavajući ubiti vjeru u srcima ljudi. To je opasnije od samog rušenja crkava tijekom Domovinskog rata”. Podsjetio je kako su prvi radovi na gradnji crkve Kraljice neba i zemlje u Pločama počeli u siječnju 1999. godine te da je velebno zdanje, površine i više od tri tisuće metara četvornih, dovršeno i posvećeno sedam godina poslije. Svi su se uvjerali kako je posveta crkve s pastoralnim centrom bio velik događaj ne samo za žitelje Ploča, koji je, zasigurno, ostao u lijepom sjećanju svih vjernika, hodočasnika, posjetitelja, turista...” ocjenjuje župnik don Petar Mikić.

Tako je i posljednji hrvatski grad na radost strpljivih vjernika zahvaljujući njihovu župniku don Petru Mikiću i njego-

voj požrtvovnoj i ustrajnoj borbi, dugoj četrdesetak godina, od povijesne drvene barake, napokon dobio impozantne i impresivne sakralne objekte, iznimno značajne za duhovnu obnovu, vjerski i kulturno-zabavni život žitelja. Svojom sakralnom arhitekturom, vanjskim modernim i unutarnjim klasičnim izgledom, kao kombinacija klasičnog i suvremenog stila, dakako i porukama, crkva je s Pastoralnim centrom prepoznatljiva i u cijelom svijetu. Prema ocjeni stručnjaka, taj sakralni objekt izgrađen od ‘betonske čipke’ - koji i svojim zvonikom visokim 51 metar, masivnim zvonima i velikim satovima dominira nad obalom, na najljepšem gradskom predjelu - skladno se uklopio u krajolik kopna i mora. Tu je svekoliku ljepotu nemoguće predložiti čitateljima, nego u grad Ploče treba doći i razgledati novoizgrađene velebne sakralne objekte. ■

CB Split-Makarska Archbishop Monsignor Marin Barišić was joined by ten other priests in leading a concelebrated holy mass in Ploče May 20th to consecrate the magnificent newly constructed parish church of the Queen of the Heavens with its pastoral centre, an event the likes of which has never before been seen in this town of 7000 inhabitants on the mouth of the Neretva River.

Interijer nove crkve Kraljice neba i Zemlje u Pločama

Napisao i snimio: **Nedjeljko Musulin**

IZMEĐU ČEKIĆA I NAKOVNJA

“Znam da se prije gotovo dvadeset godina s obnovom katedrale ne bi moglo ni započeti da naši ljudi u svijetu nisu promptno odgovorili na apel i molbu nadbiskupa Kuharića. Bogu hvala što sam i ja osobno preko svojih veza u Njemačkoj od nekih diskretnih dobrotvora tih godina mogao pribaviti više stotina tisuća maraka za obnovu katedrale”

možemo čak ustanoviti i koja župa i misija i koji su pojedinci koliko dali. Bogu hvala što sam i ja osobno preko svojih veza u Njemačkoj od nekih diskretnih dobrotvora tih godina mogao pribaviti više stotina tisuća maraka za obnovu katedrale. No, kad je došlo do velikosrpske agresije na Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu, onda je naše iseljeničtvo počelo najprije pomagati obranu Domovine, a onda masovno slati pomoć za prognanike i izbjeglice i poslije za obnovu. Vodstvo hrvatske inozemne pastve i pojedine župe i misije nisu otada više skupljale pomoć za katedralu, a i sam je kardinal Kuharić opetovano slao apele za pomoć napadnutoj i opustošenoj Domovini. Ja sam zadnjih godina svim našim misijama u Zapadnoj Europi poslao na ogled časopis *Naša katedrala* koji donosi povijesne članke o njoj, ali i stručnu obradbu tekućih poslova. Naravno, nema tu ni riječi o onoj novinarskoj “patki” o nekom restoranu u zvoniku katedrale. Obična glupost, na to nitko i ne pomišlja! Da, u

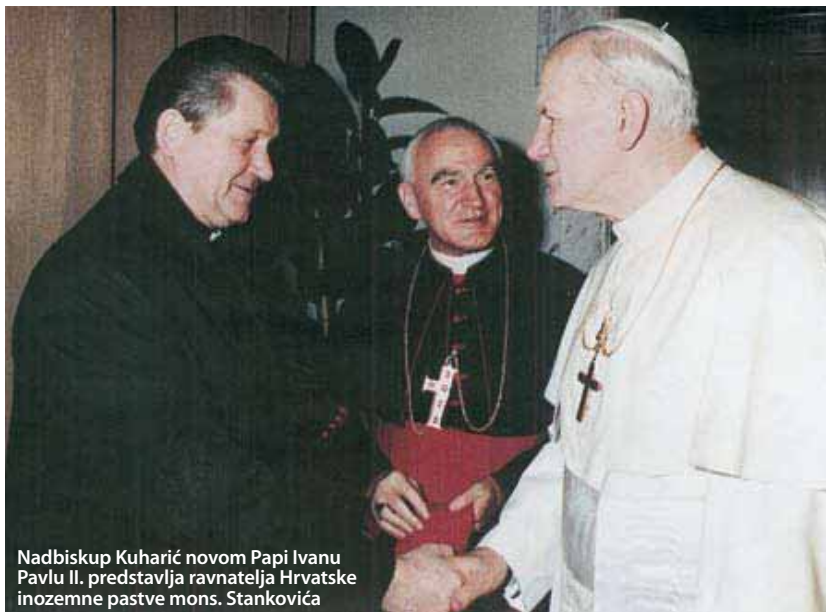
časopisu donosimo i popis darovatelja u koji bismo vrlo rado uvrstili i imena naših iseljeničkih dobrotvora. Zato ćemo najnoviji broj spomenutog časopisa opet poslati na adrese naših misija. A dobro je znati da smo u 2006. godini za tekuće radove na obnovi katedrale potrošili nešto više od osam milijuna kuna. Reći ću i to da smo ove godine od Gradskog poglavarstva u Zagrebu za obnovu dobili tri milijuna, a od Ministarstva kulture dva milijuna kuna, a nadamo se dobiti još i više.

Poznato nam je da ste već prešli 77. godinu, ali se vidi da ste puni energije i ideja: možemo li poslije Vašeg “petoknjižja” o kardinalu Kuhariću u hrvatskom iseljeničtvu očekivati još koju knjigu sa sličnom tematikom?

— Bogu hvala, na zdravstveno se stanje ne smijem potužiti pa, uz poslove oko obnove katedrale, imam i raznih drugih “zaduženja”: član sam tročlane Skupštine (Upravnog vijeća) izdavačke

Vi ste sada na čelu Odbora Zagrebačke nadbiskupije za obnovu katedrale. Na koji se način hrvatsko iseljeničtvo uključilo u taj veliki i trajni projekt i hoće li i dalje sudjelovati?

— Poznato je da se prije demokratskih promjena u Hrvatskoj naše iseljeničtvo, posebno preko naših inozemnih župa i misija, aktivno uključilo u realiziranje tri kapitalna objekta u Domovini, tj. u Zagrebu: izgradnja nove Nacionalne sveučilišne knjižnice, izgradnja Sveučilišne bolnice kraj Save i obnova zagrebačke katedrale. Znam da se prije gotovo dvadeset godina s obnovom katedrale ne bi moglo ni započeti da naši ljudi u svijetu nisu promptno odgovorili na apel i molbu nadbiskupa Kuharića. Listajući godišta *Glasa Koncila* iz onoga vremena,

Nadbiskup Kuharić novom Papi Ivanu Pavlu II. predstavlja ravnatelja Hrvatske inozemne pastve mons. Stankovića

Razgovarao: **Nenad Zakarija**

Mons. Stanković razgledava obnovu zagrebačke katedrale

kuće Kršćanska sadašnjost, član Upravnog vijeća Hrvatskog Caritasa, predsjednik Upravnog vijeća Caritasovih ljekarni "Diakonia" član Zbora konzultora Zagrebačke nadbiskupije, član Upravnog vijeća Svećeničkog doma sv. Josip i, ono što je najvažnije, član sam Prvostolnog kaptola

zagrebačkog, i to kanonik kustos, i kao takav sam, zajedno s prebendarom Mijom Gabrićem, potkraj travnja predvodio sve članove Odbora za obnovu katedrale – a to je šest inženjera – na studijskom putovanju po Italiji – s naglaskom posjeta Tivoliju iz čijih kamenoloma uvozimo kamen travertin za obnovu katedrale – a na Generalnoj audijenciji u srijedu 25. travnja na Trgu sv. Petra papa Benedikt XVI. posebno je pozdravio i naš Odbor, i to na hrvatskom jeziku.

Nego, da odgovorim na Vaše pitanje. Naravno da ja imam još prilično arhivskog materijala i da moji brojni rokovnici kriju dosta zanimljive građe s područja iseljništva, ali trenutačno sam sav u pripremi hrvatskog izdanja knjige "Bonifacio maestro di perfezione – Bonifacije učitelj savršenosti". Riječ je o hrvatskom mladiću Ivanu Pavletiću iz Kutine koji je kao svršeni postolar, kao gastarbajter, 1887. otišao na rad u Graz i odande u Rim. Ondje je ušao u red Bolničke braće

"končetina" gdje je uz dvorbu bolesnika u glasovitoj bolnici u blizini Vatikana "Santo Spirito" popravljao i cipele, ali se brzo istaknuo u redovničkom životu i postao učiteljem novaka. No već je u 33. godini života 4. studenoga 1897. umro od tuberkuloze na glasu svetosti. O njemu smo prije tri godine objavili jednu knjigu, a za 110. obljetnicu njegove smrti spremamo ovu, spomenutu. Želimo pokazati da hrvatsko iseljništvo nije imalo samo neke glasovite i znamenite ljude na znanstvenom, športskom, političkom ili gospodarstvenom području, nego da je ono i Katoličkoj crkvi dalo velike ljude na području duhovnosti. ■

CB An interview with Monsignor Vladimir Stanković, one of the few still living key witnesses of the times in which the Catholic Church in Croatia found itself, in his own words, between the hammer and the anvil. Among emigrant Croats he is remembered as the director of the pastorate for the faithful abroad from 1969 to 1999. (part III)

Tradicionalni dubrovački nakit

zlatarna@krizek.hr
www.krizek.hr

Velika Gorica, Zagrebacka 64, +385 1 6226 140
Zagreb, Illica 5 (Oktagon), +385 1 4921 931

ZLATARNA KRIŽEK
UTEMELJENA 1935

Roman o ljepoti prirode i stradanja ljudi

Opis stanja poraženih čini dodatnu vrijednost knjige, jer autor ne pretjeruje, nego iskreno, gotovo prostodušno iznosi svoje unutarnje nezadovoljstvo, frustracije i očaj zbog nacionalne diskriminacije, koji ga na kraju tjeraju u emigraciju

Vesna Kukavica, Domagoj Ante Petrić,
Đuro Vidmarović i autor Pavao Račić

zbrinula obitelj.

Račić prati povijest svoje obitelji, predstavljajući je kao dio hrvatskoga naroda u Lici. Nakon rasapa *k. u k.* monarhije stvorena je država Jugoslavija. Njezin politički ustroj donio je ličkim Hrvatima velike teškoće, jer se nova vlast oslanjala na srpsku nacionalnu manjinu, svjesno poticala nacionalne sukobe, sustavno obespravljaliva i progonila većinski narod i na taj način trasirala put za veliku mržnju koja je eksplodirala 1941., ali i 1945. godine.

Drugi svjetski rat Račić opisuje kao sudionik poražene i teško viktimizirane strane. Opis stanja poraženih čini dodatnu vrijednost knjige, jer autor ne pretjeruje, nego iskreno, gotovo prostodušno iznosi svoje unutarnje nezadovoljstvo, frustracije i očaj zbog nacionalne diskriminacije, koji ga na kraju tjeraju u emigraciju. A godine su prolazile. Izbio je Domovinski rat s istim strašnim

sadržajima. Manjina se ponovno stavila na stranu neprijatelja stvarne Domovine i zajedno s njome izgubila rat, ali i domovinu. Hrvatska je napokon stekla državnu suverenost. No, broje se mrtvi, traže nestali, liječe krvave rane, obnavlja razorena zemlja. Autor je čovjek u godinama. Roman koji je napisao njegov je život, ali i snažno upozorenje mlađim naraštajima na povijest koja se ne bi smjela zaboraviti. ■

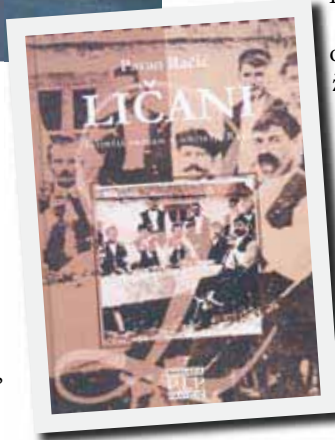
CB A book by Pavao Račić entitled *Ličani* (*The People of Lika*) bearing the subtitle *Istiniti roman o obitelji Račić* (*A True Tale Of The Račić Family*) and published in 2004 by the Zagreb based P.I.P publishing house, was recently promoted at the CHF. The author is from the Croatian Diaspora, forced to emigrate as an underage member of the Croatian Army.

U nakladi zagrebačke izdavačke kuće P.I.P objavljena je godine 2004. opsežna knjiga autora Pavla Račića, s naslovom "Ličani" i podnaslovom "Istiniti roman o obitelji Račić". I naslov i podnaslov mogu zbuniti neupućena čitatelja. Naslov upućuje na povijesnu monografiju o hrvatskome narodu u Lici, dok se podnaslovom tematski obzor sužava na jednu obitelj, uz dodatak kako je riječ o romanu, a ne o obiteljskoj povijesti. Navedene odrednice obično ne idu zajedno. Uz to, pisac knjige potpuno je nepoznat hrvatskoj kulturnoj javnosti. Iz obavijesti na koranicama knjige saznaje se njegov identitet. Riječ je pripadniku hrvatske dijas-pore, onomu najtragičnijem dijelu hrvatskoga rasuđa do kojega je došlo 1945. godine. Gospodin Račić je rođen 1928. u ličkom selu Parčići. Sudjelovao je u Drugome svjetskom ratu kao pripadnik regularnih oružanih snaga – domobrana – i kao takav doživio i proživio strahote poznate u suvremenoj hrvatskoj historio-grafiji kao "bleiburška tragedija". Radni je vijek proveo u Njemačkoj. U godinama

kada se zbrajaju životni rezultati, gospodin je Račić javnosti ponudio knjigu "Ličani".

Ovo opsežno djelo nije lagano predstaviti, jer je riječ o kolažu koji čine autorove literarne opservacije, napose krajolika rodne mu Like, ali i pojedinih likova i zbivanja, zatim povijesne činjenice koje se tiču autorove obitelji od kraja XIX. st. do najnovijih vremena, povijesna zbivanja u Lici, te privatne opservacije političkoga karaktera.

Sva četiri segmenta u književnom su suodnosu, katkad uspješnije, kadšto plošno. Na prvome bih mjestu istaknuo Račićev odnos prema prirodi, poglavito rodnome ličkome krajoliku. Opisujući ljepote svoga kraja, autor se služi lirskim jezikom, uz mnogo zapaženih detalja koji poprimaju obrise slikarskoga platna. Kao suprotnost ljepoti krajolika nalazimo težak, čak mukotran život tamošnjeg puka. Oskudica je bila toliko velika da se moralo iseljavati, ili odlaziti u druge krajeve trbuhom za kruhom kako bi se

Napisao: **Đuro Vidmarović** Snimio: **Žorži Paro**

Ivan Jurić

ULICE, TRGOVI I MOSTOVI GRADA METKOVIČA

Nakladnik: Gradsko kulturno središte Metković, Metković, 2007.

Ivan Jurić rođen je godine 1932. u Momićima kod Metkovića. Diplomirao je povijest i pedagogiju na Filozofskom fakultetu u Zadru, gdje je i doktorirao 2004. temom o donjem Poneretavlju između dvaju svjetskih ratova (1918.-1941.). Istraživanjima prošlosti donjega Poneretavlja bavi se od 1958. godine. Objavio je dvadesetak knjiga.

Autor u knjizi "Ulice, trgovi i mostovi grada Metkovića" nabraja 86 ulica,

tri trga te povijest mostova. Piše o prvom spominjanju imena Metković, o tome po kome ili zašto je dotična ulica ili trg dobila svoje ime te o razvoju grada Metkovića s uže povijesne jezgre koja se širi s brda Predolca i uz lijevu obalu rijeke Neretve te onda prelazi na desnu obalu Neretve.

Dr. Ivan Jurić knjigu je obogatio fotografijama mjesta i osoba po kojima su ulice dobile ime, kazalom mostova, ulica i trgova, osobnih imena i zemljopisnih naziva. Tu su i sažeci na engleskom, njemačkom i talijanskom, ocjene knjige te bilješka o piscu. Uz Zagreb, Zadar, Osijek i Dubrovnik, i Metković ovom knjigom dobiva zasebnu knjigu o svojim ulicama, trgovima i mostovima. (Matija Maša Vekić)

Anđelko Mijatović

BLEIBURŠKA TRAGEDIJA I KRIŽNI PUT HRVATSKOGA NARODA GODINE 1945.

Nakladnik: Hrvatski svjetski kongres, Zagreb, 2007.

Iz tiska je upravo izašla stručna, sažeta publikacija *Bleiburška tragedija i križni put hrvatskoga naroda godine 1945.*, proizašla iz pera povjesničara dr. Anđelka Mijatovića. Nakladnik joj je Hrvatski svjetski kongres (HSK), koji je nakon prošlogodišnje brosure *Hrvati - četrnaest stoljeća ustrajnosti*, ove godine, neposredno pred obilježavanje 62. godišnjice bleiburške tragedije i križnoga puta objavio je ovu vrijednu i zanimljivu knjigu koja zorno na 60 stranica podastire historiografski utvrđene činjenice vezane za stradanje hrvatskog naroda 1945. - *Publikacija dr. Mijatovića, između ostalog, ima bitnu dvostruku vrijednost. S jedne strane stavlja se u prvi red historiografskog otkrivanja i širenja istine koja je prešućivana, krivotvorena i zlorabljena kroz desetljeća komunističke Jugoslavije, ali i općenito zatamljena "pisanjem povijesti" sa strane pobjednika u Europi. S druge strane, ovu najveću hrvatsku tragediju u povijesti naprosto vraća u civilizacijski odnos prema žrtvama, istaknuo je u pogovoru, u ime izdavača, prof. dr. Šimun Šito Ćorić. (Željka Lešić)*

Ivan Strižić

BITKA ZA SLUNJ

Nakladnik: Hrvoje, Slunj, 2007.

Knjiga Ivana Strižića "Bitka za Slunj" nosi podnaslov "Obrana i oslobađanje grada Slunja i općina Rakovice, Cetin-grada, Saborskog i Plitvičkih jezera od velikosrpske agresije i okupacije 1991. - 1995.". Nakladnik izdanja je naklada "Hrvoje" a urednik Josip Pečarić. O knjizi gospićko-senjski biskup mons. dr. Mile Bogović kaže sljedeće: "Na-

rod ovog kraja pola stoljeća nije smio govoriti a kamoli pisati o svojim patnjama proživljenima u 2. svjetskom ratu. Zato je izlazak ove knjige pravo zadovoljstvo za naš kordunski i slunjski narod te sam beskrajno zahvalan autoru Ivanu Strižiću na velikom i zahtjevnom poslu". U prvom dijelu knjige govori se o općini Slunj pod komunističkom diktaturom, u drugom dijelu o pripremi za agresiju, u trećem dijelu o terorizmu i bestijalnoj agresiji te u završnom, četvrtom dijelu o progonoj i oslobađanju slunjsko-plitvičkoga kraja. Veliku vrijednost knjige čine brojni prilozi, a posebno svjedočanstva o pripremanju agresije na slunjski kraj. (Zvonko Ranogajec)

Skupina autora

PREŠUĆENE ŽRTVE ĐAKOVA I ĐAKOVŠTINE U DRUGOM SVJETSKOM RATU I PORACU

Nakladnik: Hrvatsko društvo političkih zatvorenika, Đakovo, 2007.

Iz naslova se može naslutiti da je riječ o žrtvama o kojima se do sada nije pisalo. Skupina entuzijasta: Mato Lukačević, Mladen Đaković, Stjepan Jakab i Ivo Tubanović skupila je podatke o žrtvama Đakova i okolice koje su pobili partizanske postrojbe ili nova, komunistička vlast. Uvodni dio "Partizanska i komunistička represija i zločini u Drugom svjetskom ratu i poraću" napisao je dr. Vladimir Geiger, dobar poznavatelj ratnih i poratnih stradanja. Popis stradalih obogaćen je biografskim podacima i rjeđe fotografijama. Iskazi, svjedočenja, fotografije i dokumenti preživjelih dani su na stotinjak stranica. Posebno poglavlje čine popis i iskazi političkih zatvorenika iz Đakova i Đakovštine 1945.-1990. godine. I ovo poglavlje završava s više dobrih dokumenata. Izvori i literatura čine punih šest stranica ili oko dvjesto naslova. Knjiga je objavljena u nakladi Hrvatskog društva političkih zatvorenika, Podružnica Osijek - Ogranak Đakovo. (Šimun Penava)

11. Hrvatski radijski festival u Hvaru

U dvije festivalske večeri 11. Hrvatskog radijskog festivala održanog sredinom lipnja u Hvaru na pozornici postavljenoj na hvarskoj pjaci predstavilo se 40 poznatih izvođača. U pop-rock/urbanoj kategoriji Toše Proeski je pjesmom "Veži me za sebe" osvojio Grand Prix. Iza njega se na drugom mjestu našao Shorty i pjesma "Marija". Shorty je i najbolji po izboru

slušaatelja u urbanoj kategoriji, dok je u istoj kategoriji nagrada žirija glazbenih urednika dodijeljena sestrama Husar za pjesmu "Ljubav zaslužuje to". U pop-rock kategoriji glazbeni su urednici najviše bodova dodijelili Akiju Rahimovskom za pjesmu "Ti i ja" a Luka Nižetić i klapa Nostalgija će 11. HRF pamtit i po nagradi žirija slušaatelja 118 radiopostaja za njihovu pjesmu "Reci da (Ljepotice mala)".

Grand prix u kategoriji zabavne/narodne glazbe dobio je Dražen Zečić za pjesmu "Stani srce". U kategoriji zabavne glazbe po ocjeni glazbenih urednika najboljom je proglašena pjesma Miroslava Škore "Šil, dil, daj" dok su prema procjeni slušaatelja najbolji Baruni i pjesma "Kao nekad". U kategoriji narodne glazbe glazbeni su urednici najboljom proglasili pjesmu Mate Bulića "Naoružan sam do zuba" dok su, po ocjeni slušaatelja, najbolje Slavonske lole i pjesma "Srce mi je puno radosti".

Trijumf Hladnog piva

Usred proljetne sezone ispunjene ponudom inozemnih koncerata i najava- ma domaćih i inozemnih rock-festivala, domaće *Hladno pivo* otvorilo je turneju u povodu posljednjeg albuma "Knjiga žalbe" velikim koncertom na zagrebačkoj Šalati. Koncert je rasprodan još prije deset dana, uz oko 7 000 posjetilaca na stadion na Šalati stalo bi još ljudi, ali *Pivo* nije željelo riskirati i pretrpati prostor poput nekih drugih organizatora. Još je poklonika ostalo ispred stadiona, a oni koji su ušli u dva i pol sata doživjeli su euforičnu veselicu popunjenu pjesmama sa sadašnjeg albuma i starim hitovima koji nipošto nisu superiorni novim pjesmama. Izvrstan koncert potvrdio je *Hladno pivo* kao rock-formaciju koja je u pravom trenutku iskoračila na teren masovne popularnosti, ali pritom nije izgubila ništa od autentičnosti i energije rane faze rada.

Tribute to Ivo Robić

Istodobno s otvorenjem izložbe u Muzeju grada Zagreba posvećene glazbenoj karijeri Ive Robića, u prodaji je album obrade pjesama "Samo jednom se ljubi – tribute to Ivo Robić". Kao najavna pjesma za album odabrana je "Samo jednom se ljubi" u Oliverovoj vokalnoj izvedbi. Ostale su pjesme na albumu: "Reci da me voliš" – Ivana i Marija Husar; "Autobus Calypso" – Swingers; "Ta tvoja ruka mala" – Ivana Starčević; "Tiho plove moje čežnje" – Nina Badrić; "Serenada Opatiji" – Šajeta i Duško Jeličić; "Moje plavo more" – Tedi Spalato i klapa Dalmati; "08 Ching, Ching, Ching" – Rivers; "Golubovi" – Mildreds; "Mexico" – El Nino; "Tek samo ti" – Suzana Horvat; "Stranci u noći" – Massimo; "Jabuke i trešnje" – Swingers feat.

Pripremio: **Toni Kovač**

S Thompsonom pjevalo 60.000 ljudi

17. lipnja otprilike 60 tisuća ljudi na Maksimiru palo je u trans kada se uz melodiju pjesme "Početak" na velikoj pozornici pojavio Thompson. Publika, za koju se činilo da je u svakoj pjesmi dosegla vrhunac delirija, od početka do kraja koncerta probdjela je na nogama pjevajući sa svojim idolom stihove pjesama. Za njima nisu zaostajali ni gosti u počasnim Vip-ložama. Nakon subotnje odgode koncerta zbog olujnog nevremena, mnogi su bili skeptici hoće li u nedjelju navečer Thompson napuniti Maksimir. Sudeći po registarskim oznakama automobila i autobusa, te transparentima na stadionu – od Mostara, Melbournea, Frankfurta, Dalmacije, Vukovara, Slavonije, mnogi su subotnji posjetitelji ostali u Zagrebu dočekavši veliki koncert u Maksimiru. Na Thompsonovu repertoaru u Maksimiru podjednako su bile zastupljene pjesme s novog i hitovi sa starih albuma koje publika očito nije zaboravila. - Hvala što ste došli. Nije nas Bog ostavio. Večeras ćemo otpjevati koncert koji smo pripremali mjesecima. Budimo ponosni i dostojanstveni. Hvala vam što cijenite i volite moje pjesme – rekao je Thompson posebno pozdravivši branitelje, invalide, obitelji poginulih heroja, generale i ostale goste.

Klaski spektakl za Hrvatsku bez mina

Zagrebački Dom sportova 3. lipnja ugostio je neke od najboljih domaćih klapa na velikom humanitarnom koncertu pod visokim pokroviteljstvom premijera Ive Sanađera. Na samom su početku sve klape zajedno, i uz podršku Olivera Dragojevića na klaviru, odradile uvod u koncert, a onda su se na pozornici izmjenjivale klape izvođeći svaka po nekoliko pjesama. Zagrebačka klapa "Grdelin" na domaćem je terenu dočekana ovacijama, a njima se na sceni pridružio i Tedi Spalato koji je nakon njihova nastupa izveo i nekoliko svojih hitova, među kojima i dobro poznati "Dalmatino po višu pritrupena". Tijekom dvosatna koncerta na sceni su se još izmijenili "Braciera", "Čakulon", "Tragos", "Korjandul", "Dišpet", "Mirakul", "Lindo-N", "Cesarice" i "Fortunal", te vokalisti Lada, a uz Spalata podršku klapama dao je i Oliver Dragojević. Sve u svemu, riječ je o sjajno organiziranom klaskom spektaklu koji je još jednom pokazao sve bogatstvo tog oblika tradicionalne hrvatske glazbe. Prava je šteta što naše klape u svijetu nisu prepoznate kao, primjerice, crnački gospel, jer i ova večer u Domu sportova samo potvrđuje da one to zasluđu. Prihod s koncerta namijenjen je Zakladi za humanitarno razminiranje Hrvatske - Hrvatska bez mina.

Kubanska glazba na hrvatski način

Nakon stanke od pet godina Cubismo se vraća na scenu s albumom "Autobus Calypso" prvim izdanjem u dosadašnjoj karijeri s isključivo obradama pjesama hrvatskih skladatelja. Riječ je o svojevrsnoj posveti hrvatskom šlageru iz pedesetih godina prošloga stoljeća. Vođa te "Hrvatsko-kubanske" skupine Hrvoje Rupčić kaže da mu je kubanska

glazba stalna inspiracija, jer je smatra savršenim primjerom za to da kvalitetna glazba može biti zabavna i plesna. "To je glazba koja je u svojoj srži iskrena i nezagađena isključivo komercijalnim interesima velikih diskografskih kuća" kaže Hrvoje i ističe da najviše voli kombinaciju latino glazbe s jazzom. "Uz latino i jazz, volim blues, reggae, funk, rock i folklornu glazbu raznih zemalja. Najmanje slušam pop-glazbu..."

Zvijezde pjevajući oduševile TV gledatelje

Spikerica HTV-a Lamija Alečković i pjevač Jacques Houdek pobjednici su prve hrvatske inačice televizijskoga showa "Zvijezde pjevaju". Oni su svojim dojmljivim pjevačkim izvedbama (i) u završnoj emisiji, posebice zahvaljujući glasovima gledatelja HTV-a, uspjeli nadmašiti sufinaliste - Roberta Zubera i Maju Blagdan. Emisija je primjereno vrijeme posvetila i spomenu na nedavno preminuloga velikana hrvatske pop-glazbe Đorđa Novkovića, čiji je sin Boris sa svojom pjevačkom partnericom glumicom Ivom Visković nakon očeve smrti napustio daljnje natjecanje. Izvedba očevih pjesama "Don't Ever Cry" s ostalim natjecateljima showa te "Malo mi je jedan život s tobom" s Ivom bili su mu prvi javni nastupi nakon očeve smrti, a Boris i Iva nisu definitivno ni prihvatili ni otklonili mogućnost eventualnog natjecanja u sljedećoj sezoni showa "Zvijezde pjevaju" kako bi nadoknadili propušteno.

HR TOP 10

pop&rock

- 1** **Toše Proeski** - Veži me za sebe
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 2** **ET** - Što mi je trebalo to
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 3** **Hladno Pivo** - Nije sve tako sivo
album: Knjiga Žalbe, 2007. / Menart
- 4** **Vanna** - Početak i kraj
album: Ledeno Doba, 2007. / Croatia Records
- 5** **Ruswaj** - Sada znam, to je ljubav
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 6** **Ivana & Marija Husar** - Ljubav zasluđu je to
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 7** **Shorty** - Marija
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 8** **Antonija Šola** - Anđele
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 9** **Quasarr** - Arpeggio
(Vrati sve što mi duguješ)
DOP/Menart
- 10** **Jinx** - Na čemu si ti
album: Na zapadu, 2007. / Dallas

zabavna

- 1** **Baruni** - Kao nekad
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 2** **Miroslav Škoro** - Šil, dil, daj
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 3** **Thompson** - Neka niA' ko ne dira u moj mali dio svemira album: Bilo Jednom U Hrvatskoj, 2006. / Croatia Records
- 4** **Dražen Zečić** - Stani srce
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 5** **Hari Mata Hari** - Zar je to još od nas ostalo
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 6** **Jasmin Stavros** - Nemoj se udavati
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 7** **Oliver Dragojević** - Vila s Jadrana
album: Stranice ljeta, 2007. / Hit Records
- 8** **Alen Nižetić** - Budi njegova
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 9** **Giuliano** - Pismom te ljubi milijun mandolina, album: Dora, 2007. / Dora 2007.
- 10** **Zorica Andrijašević** - Kabriolet
album: HRF, 2007. / HRF 2007.

Majstor mašte slavi 75. rođendan

Proslaviti 50 godina rada i 75. rođendan, a ostati duhom mlad, ne osvrtni se samo na stvoreni opus nego ga iz godine u godinu graditi i dalje, mogu rijetki pisci među koje se svakako ubraja Zvonimir Balog, autor 70-ak knjiga, dobitnik 20-ak najuglednijih nagrada. Legendarni pisac za djecu, kojem su se uvijek divili ne samo mladi čitatelji nego i ozbiljni teoretičari, nije, nažalost, dovoljno pročitani kao pisac za odrasle, jer kao da je svojim sjajnim dječjim štivom zabio sebi autogol. Ostao je nedovoljno priznat kao pjesnik za odrasle i kao romanopisac. Ali, Balog unatoč svemu, izlazi iz svih sustava, iznenađuje i samoga sebe, piše nove zgrade i nezgode, pa tako sastavlja i zbirke izvrsnih aforizama za odrasle. Balogova mašta vazda se natječe sa svijetom – tko će ispasti luđi, svijet ili pisac?. Igra je to bez granica, a upravo nam igre danas nedostaje i zato je Balog pisac – terapeut, jer nas u monotonju zblijli opušta gimnastikom misli i riječi.

Pripremila: **Mirna Jagodić**

Informatičari V. gimnazije ponovno svjetski prvaci

Učenike zagrebačke V. gimnazije, višestruke pobjednike na dvama američkim informatičkim natjecanjima, na Plesu su 29. svibnja dočekali kolege, profesori i roditelji, koji su slavili njihov uspjeh. Sedam gimnazijalaca je u Houstonu pobijedilo na natjecanju informatičara ACSL u seniorskoj konkurenciji, osvojivši čak 118 od ukupnih 120 bodova, a treće mjesto osvojila je juniorska ekipa iste škole. "Upisali smo se u povijest jer nitko do sada nije osvojio toliko bodova!" rekao je Goran Žužić, koji je i na lanijskoj Informatičkoj olimpijadi osvojio medalju. Gimnazijski tim sudjelovao je i na informatičkom natjecanju TopCoder, s kojega su se također vratili kao pobjednici.

NORIJADA osam tisuća zagrebačkih maturanata

Tradicionalna "Norijada" - proslava završetka školovanja zagrebačkih maturanata odvijala se 25. svibnja središtem grada i oko jezera Jarun. Okupljanje oko osam tisuća maturanata počelo je već u priepodnevnim satima na Trgu bana Jelačića, kada je palo i prvo uobičajeno kupanje u Manduševcu. Barbara, Tena i Sara iz Škole za tekstil, kožu i dizajn konzumirale su običnu vodu jer je u blizini bila njihova razrednica koja je rekla da će ih rušiti na maturi ako vidi da piju alkohol. Ipak, alkohol je na Jarunu tekao u potocima, jer su se u blizini šatora u kojemu se održavao glazbeni program, bez problema mogla kupiti i alkoholna pića. "Oduševljeni smo organizacijom 'Norijade'. Jedva čekamo Juru Stublića i Prljavce. Sad se odmaramo i skupljamo snagu za nastavak tulumarenja" rekli su Matko, Sonja i Ana iz 4.d razreda Gornjogradske gimnazije. Maturanti su i ove godine na svojim šarenim majicama pokazali svoju maštovitost. "Mi smo kvit idemo pit'!" "Budite kuš dok radimo fuš!" "Vidimo se na burzi ako ne, upali flash!" "Mi smo vaša budućnost, je l' vas strah?" "Znamo da ništa ne znamo" "Četiri godine u ruglu rada, sada idem na burzu rada" samo su neki od natpisa.

Novi čokoladni suveniri iz Dalmacije

Završnica trećega splitskog festivala izvornih enogastronomskih proizvoda vrhunske kvalitete "1001 delicija" protekla je u znaku predstavljanja novoga proizvoda: prve dalmatinske čokolade. Vlasnik tvrtke "Luxor" Marinko Biškić poznat je po proizvodnji vrhunskog začinskog bilja, a svoju je ponudu sada obogatio crnom čokoladom s čak deset neodoljivih okusa. Sadrže po 70 posto kakaa i oplemenjene su lavandom, rogačem, cimetom, crvenim i crnim paprom, bademima, muškatnim oraščićima, suhim smokvama, prošekom... Neobične kombinacije oduševile su goste festivala, a nazivi pakiranja poput "Čista strast", "Neobuzdana strast", "Divlja strast" ili "Zabranjena strast" svakako će privući dosta kupaca. Čokolada bi, kako se čulo na prezentaciji, mogla postati slatki autohtoni dalmatinski suvenir vrhunske kvalitete.

Antonija Blaće – začim gastroemisije

Zabavna emisija "Večera za pet" koja se odnedavno prikazuje na televiziji, u kratkom je vremenu pronašla svoje vjerne gledatelje. Razlog za to nisu samo okusi i mirisi jela koje za novostečene prijatelje pripremaju sudionici u utrci za tjednu nagradu nego i šarmantna voditeljica Antonija Blaće koja svako jelo i cjelokupni kulinarski događaj začinja sočnim pitanjima i duhovitim komentarima. U novi se angažman, kaže, bez problema uživjela djelomično i zbog toga što i sama voli kuhati i jesti. "U početku sam se bojala da ću se udebljati snimajući emisiju. No prevarila sam se. Toliko radim da samo nešto grickam usput" povjerava Antonija, koja se nikada nije libila razgovarati o kilogramima.

Hrvatskim vinom u osvajanje Amerike

"Hrvatska, iako je prisutna u medijima, među običnim Amerikancima još ima imidž balkanske zemlje u kojoj je nedavno bio rat. Kad kažem da prodajem vina i maslinovo ulje iz Hrvatske, mnogi se čude: Zar Hrvatska proizvodi vino i maslinovo ulje? Taj se imidž polako mijenja, ali imamo još mnogo posla" kaže američki Hrvat Daniel Padišich iz New Yorka, čija tvrtka XLS Imports uvozi hrvatska vina u Sjedinjene Države. O poteškoćama u plasmanu našeg vina Padišich ističe: "Uvijek moram početi razgovor o tome kako se u Hrvatskoj već 3 000 godina proizvodi vino, kako je Hrvatska domovina zinfandela i među prvim vinskih regijama na svijetu, ali zbog mnogo razloga nije izvozila ozbiljnije količine vina u SAD...".

Po prvi puta dodijeljene Nagrade grand PRix

Hrvatska udruga za odnose s javnošću (HUOJ) dodijelila je po prvi puta grand PRix godišnje nagrade u pet natjecateljskih kategorija za najbolja ostvarenja u struci tijekom protekle godine. Dobitnici nagrada primili su grand PRix 2007. na svečanosti dodjele nagrada koja se sredinom lipnja održala u hotelu The Regent Esplanade u Zagrebu. U konkurenciji 40 pristiglih prijava stručni žiri odabrao je pobjednike u pet kategorija. Premise su osvojili: UNICEFov projekt "Prve tri su najvažnije", Javnozdravstvene akcije tvrtke Pliva Hrvatska, tvrtka Spona komunikacije, Nacionalov projekt "Top stipendija za Top studente", FINA za projekt "Godina otvorene komunikacije".

Reprezentacija i Dinamo pred vratima Europe

Nakon završetka prvenstva nogometaši su se okrenuli kvalifikacijskim utakmicama za Euro 2008. "Vatreni" su najprije na gostovanju u Estoniji teškom mukom došli do pobjede 1:0, dok su u fantastičnoj atmosferi zagrebačkog Maksimira s Rusijom odigrali bez pobjednika

DINAMU DVOSTRUKA KRUNA

Nogometaši zagrebačkog Dinama završili su sezonu na najbolji mogući način – dvostrukom krunom. Najuvjerljivije nego i jedna momčad u povijesti 1. HNL lige osvojili su titulu prvaka. O suverenosti kojom su cijelu sezonu igrali najbolje govore sljedeći podaci: na kraju je Dinamo bio bolji čak 20 bodova od drugoplasiranoga splitskog Hajduka te čak 34 boda ispred trećeplasiranog Zagreba.

Stopostotan učinak na domaćem terenu (17 pobjeda u 17 utakmica) zaokružen je pobjedom u derbiju koji je kao rijetko kada bio toliko na strani jedne momčadi. Dinamo je, naime, u zadnjemu prvenstvenom kolu uvjerljivom igrom i nošen fantastičnom publikom na prepunom Maksimiru slavio 3:0 protiv Hajduka.

Zatim su u finalu domaćeg Kupa slavili protiv Slaven Belupa, čime je Dinamo nakon dvije godine dominacije Rijeke u Kupu vratio taj naslov u Maksimir. To je Dinamo osma titula u tom natjecanju od hrvatske neovisnosti, a ukupno 15. kup u povijesti.

Svem ovomu treba dodati i Eduardov rekord od 34 postignuta gola u 33 utakmice, čime je srušio dosadašnji rekord Gorana Vlaovića.

Da su Dinamove ambicije veće od hrvatskih okvira, govori i podatak kako je vodstvo kluba u svoje redove vratilo golgetera Tomislava Šokotu,

dovelo Franca Mangu Guelu (perspektivnog igrača iz Obale Bjelokosti) te kao najveće iznenađenje, najboljega hrvatskog obrambenog igrača, reprezentativca Roberta Kovača.

S druge strane, i Hajduk pokušava ojačati svoje redove u nastojanju da jedan naš klub uspije prezimiti u Europi, što već mnogo vremena nije pošlo za rukom nijednomu našem klubu. Splitsani su u pregovorima s Igorom Tudorom i Nikom Kovačom, pa bi, ako im to pođe za rukom, braća Kovač konačno mogla pomiriti hrvatski "sjever" i "jug".

TRAŽI SE DESET BODOVA

Nakon završetka prvenstva nogometaši su se okrenuli kvalifikacijskim utakmicama za Euro 2008. "Vatreni" su najprije na gostovanju u Estoniji teškom mukom došli do pobjede 1:0, dok su u fantastičnoj atmosferi zagrebačkog Maksimira s Rusijom odigrali bez pobjednika. Nakon 5 utakmica Hrvatska vodi sa 17 bodova, koliko ima i drugoplasirani Izrael, ali s utakmicom više. Kvalifikacije se nastavljaju u rujnu, kada Hrvatska igra protiv Estonije kod kuće i s Andorom u gostima. Prema teoretskim računima "Vatrenima" je dovoljno još 10 bodova iz pet preostalih utakmica. Naime, ako pretpostavimo kako Engleska i Rusija (naši objektivno jedini konkurenti za odlazak na EP) neće izgubiti nijednu utakmicu, magični broj za našu reprezentaciju jest 27 bodova. Tada, sigurno, idemo na Europsko prvenstvo, neovisno o tome kako će se Rusi i Englezi međusobno obračunati.

Našu reprezentaciju najprije očekuje utakmica protiv Estonije kod kuće te gostovanje kod Andore, a šest bodova (obje pobjede) ne bi smjele biti upitne.

Zatim slijedi domaći okršaj protiv Izraela (koji bi do tada mogao/trebao izgubiti svoje šanse za odlazak na EP), (devet bodova), te bi nam u dvjema utakmicama u studenome trebao jedan jedini bod. Osvojimo li taj bod na gostovanju u Makedoniji, tada na Wembley na ogled s Engleskom možemo putovati potpuno mirni, što bi bio najbolji scenarij. Treba istaknuti kako je s dosad prikazanom igrom Hrvatska najveći favorit u spomenutim utakmicama u kojima joj treba 10 bodova, uz napomenu da je to scenarij u kojem Rusi i Englezi dobivaju sve - što nije "zicer". ■

Napisala: **Nikolina Šutalo Petan**

Prvi hrvatski iseljenički mundial

Sudjeluje osam klubova, i to: Croatia (Toronto), Croatia (Cannberra), Croatia (Berlin), Croatia (Essen), Croatia (Willefranche), Croat (San Pedro), Zrinski (Chicago) i gradišćanski Hrvati koji su bili pobjednici lani u Zadru održanog prvoga europskog prvenstva za hrvatske manjine

Povjerenstvo u suradnji s IO HNS-a i Županijskim nogometnim savezima. Predsjednik povjerenstva je Pero Šarić, a članovi su Ante Pavlović (HNS), Stjepan Djedović, Marijan Rogić (HNS), Dragutin Knežević (MVPEI), Hrvoje Mrkša, Zoran Cvrk (HNS) i Nenad Zakarija (HMI). Momčadi su smještene u hotelu "Terme" u Tuheljskim toplicama i u hotelu u Stubičkim toplicama. Sudjeluje osam klubova, i to: Croatia (Toronto), Croatia (Cannberra), Croatia (Berlin), Croatia (Essen), Croatia (Willefranche), Croat (San Pedro), Zrinski (Chicago) i gradišćanski Hrvati koji su bili pobjednici lani u Zadru održanog prvoga europskog prvenstva za hrvatske manjine.

Utakmice se igraju po pravilima FIFA-e i HNS-a, dvaput po 45 minuta, a momčadi su podijeljene u dvije skupine. Svečano je otvorenje na stadionu Intera u Zaprešiću, a utakmice se igraju i na stadionima u Krapini, Samoboru, Lučkom, igralištu Hitrec-Kacijan u Maksimiru, te finale na igralištu NK Zagreba u Kranjčevićевой ulici. Prvenstvo se održava pod visokim pokroviteljstvom Hrvatskog sabora. Sude suci Prve i Druge lige HNL-a. Pobjednik turnira dobiva prijelazni pehar, a tu je i niz drugih priznanja za sve sudionike prvenstva. Idući turnir će se održati za četiri godine.

U idućem broju *Matice* možete čitati opširno izvješće s ova- ga povijesnog okupljanja. ■

Prvi put u povijesti hrvatskog nogometa, u Zagrebu i okolici od 24. do 30. lipnja održava se Svjetsko nogometno prvenstvo hrvatskih klubova iz iseljeništa. Ovo natjecanje utemeljili su Hrvatski nogometni savez, Hrvatska matica iseljenika, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija i Svjetsko vijeće kontinentalnih udruga klubova što su ih formirali Hrvati izvan domovine. Organizaciju turnira vodi posebno za to imenovano

Napisao: **Nenad Zakarija**

RUKOMETAŠICE NA EP-U

Hrvatska ženska rukometna reprezentacija plasirala se na Svjetsko prvenstvo, koje će se od 2. do 16. prosinca održati u Francuskoj. Nakon što su u prvome susretu kvalifikacija prije tjedan dana pobijedile Nizozemsku u Rotterdamu s 27:24, izabranice Josipa Šojata bile su bolje i u uzvratu u Kutini te su slavile s 28:25. Najzaslužnija za uvjerljivu pobjedu hrvatskih rukometašica bila je Svitlana Pasičnik s deset pogodaka. Rukometaši Zagreb Croatia osiguranja, uz Kup, osvojili su i prvenstvo Hrvatske.

TENISAČI I DALJE USPJEŠNI

Hrvatski tenisač Ivo Karlović ostao je za stubu prekratak na turniru u Surbitonu, predgrađu Londona. Bolji od njega bio je Francuz Jo-Wilfried Tsonga.

Naša mlada tenisačica Ivana Lisjak poražena je u finalu Zagreb Ladies Opena od Mađarice Kire Nagy. Nakon sezone na zemljanim terenima, tenisači i tenisačice sele se na one travnate, gdje su naši igrači znatno uspješniji. Uoči trećeg Grand Slam turnira u Wimbledonu, Ivan Ljubičić, Ivo Karlović i Marin Čilić uspješno su startali na ATP turniru u Queensu, dok se naš drugi reket, Mario Ančić, još uvijek oporavlja od mononukleoze te bi trebao biti potpuno spreman za US Open, te, naravno, za susret Davis Cup reprezentacije protiv Velike Britanije.

TRI EUROPSKA ZLATA ZA KANUISTE

Na Europskome prvenstvu u kajaku i kanuu na divljim vodama, koje se održavalo na Uni u Bihaću, hrvatski reprezentativci bili su uvjerljivo najuspješniji. Nakon što je Emil Milihram obranio naslov europskoga prvaka u spustu na divljim vodama, zatim su Igor Gajić, Tomislav Lepad i Emil Milihram slavili u 3x C-1, da bi za hrvatsku reprezentaciju do sada najuspješnije europsko prvenstvo zaključili još jednim zlatom - naslovom europskih prvaka u ekipnom sprintu.

KOŠARKAŠI ŠIROKOG PRVACI BIH

ŠIROKI BRIJEG - U odlučujućem susretu za prvaka BiH košarkaši Široki Prima piva pobijedili su u Sarajevu Bosne ASA BHT 84:81 i tako po peti put osvojili naslov prvaka. U prvoj godini svoje trenerske karijere Joke Vranjković je tako osvojio titulu s klubom u kojem je završio svoju igračku karijeru. Igrač utakmice bio je Daren McLinton koji je postigao 24 koša. Ovom majstoricom, koja je odredila košarkaškog prvaka, konačno

je završena sezona i napetosti koje su zbog niza okolnosti opteretile ovogodišnje finale. Širokobriježani su bili sretnije ruke i naslov nakon godinu dana vratili na Pecaru.

BRKLJAČIĆ BOLJA OD SVJETSKJE PRVAKINJE

Atletičarka Ivana Brkljačić nastavlja s izvrsnim rezultatima na početku sezone te na najbolji način tempira formu za predstojeće Svjetsko prvenstvo. Ivana je, nakon što je dvaput rušila hrvatski rekord u bacanju kladiva (najprije je u Osaki bacila 72,15, a potom u Dohi 74,62) na atletskom mitingu u Torinu pobijedila sa 72,30. Još je dojmiviji njezin rezultat ako se zna da je na mitingu pobijedila Kubanku Yipsi Moreno koja u svojoj riznici medalja ima dva zlata i jedno srebro sa svjetskih prvenstava te srebro s Ol.

IZVRSNI REZULTATI HRVATA

Mladi hrvatski boksač Mario Preskar stigao do 13. pobjede u profesionalnoj karijeri svladavši 37-godišnjeg Amerikanca Carla Gathrighta koji je početkom četvrte runde zbog ozljede morao predati meč.

U konkurenciji 92 kormilara hrvatski jedrilicar Ivan Kljaković Gašpić osvojio je srebrnu medalju na Europskom prvenstvu klase Finn. Kljaković Gašpić time dijeli s našim četverostrukim olimpijcem Karlom Kuretom najbolji rezultat u samostalnoj Hrvatskoj u klasi Finn na europskim prvenstvima. Karlo ima srebro i broncu, dok Marin Mišura ima dvije bronce s dvaju prošlih EP-a.

Taekwondo reprezentativka Ana Zaninović osvajačica je srebrne medalje na Svjetskom prvenstvu koje se održalo u Peking.

Napisala: **Nikolina Šutalo Petan**

NOVI PRVACI - CIBONA I JUG

U nedjelju 17. lipnja odlučeni su u napetim utakmicama doigravanja prvaci države u košarci i vaterpolu. Cibosi su sa stilom stigli do novog, 14. naslova. U petoj utakmici, "pregazili" su Zadar rezultatom 100-62. Fantastična večer u "tornju", ispunjena dvorana, u većini dvoboja fer i sportsko navijanje navijača obje momčadi. Vaterpolisti Juga treći put za redom obranili su naslov, u majstorici finala doigravanja u Gružu Dubrovčani su bili bolji od Mladosti s 11-8. Nakon dvoboja trener domaćina Emil Nikolić je govorio: "Cijelu smo godinu bili na vrhu i zaslužno smo pobijedili."

NA KRAJU OTON

Draga, vrijeme je da se odlučimo na kojem ćemo dijelu ove godine ljetovati!

www.matis.hr

Posjetite stranice web portala
Hrvatske matice iseljenika!

Web stranice HMI čitaju se diljem svijeta, dostupne su na tri jezika (hrvatski, engleski, španjolski) i bilježe stalan porast posjećenosti.

Budite korak ispred ostalih i predstavite se hrvatskim iseljeničkim zajednicama, uglednim poslovnim Hrvatima u svijetu i njihovim partnerima.

**Oglašavajte na web portalu
Hrvatske matice iseljenika!**

Internet marketing HMI osmislio je nekoliko načina oglašavanja:

- BANERI,
- SPONZORIRANI ČLANAK,
- SPONZORIRANE RUBRIKE

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

Odjel za marketing i promociju
tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522
mob. 099 61 15 116 ■ E-mail: marketing@matiss.hr
Trg Stjepana Radića 3, 10 000 ZAGREB,
HRVATSKA / CROATIA

croatia.hr

CROATA

Did you know that the cravat originates from the Croats?

ZAGREB
Ilica 5 (Oktogon),
Kaptol 13

VARAŽDIN
Trg kralja
Tomislava 2

OSIJEK
Županijska cesta 2

RIJEKA
Adamićeva 17

ZADAR
Široka ulica 24
(Kalelarga)

SPLIT
Mihovilova širina 7
(Voćni trg)

CAVtat
Hotel Croatia

DUBROVNIK
Pred dvorom 2,
Hotel Excelsior